

**Державна архівна служба України
Український науково-дослідний інститут архівної справи та
документознавства
Галузевий центр науково-технічної інформації з архівної справи та
документознавства**

**Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної
справи та документознавства**

Вип. 1 (33)

І–ІІ квартал 2020 р.

**Київ
2020**

УДК 930.25:002.1](055)

Б 98

Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Вип. 1 (33) / Держ. арх. служба України, Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства ; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський. – Київ, 2020. – 143 с.

Випуск Бюлетеня Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства (ГЦНТІ АСД) містить аналітичну, реферативну, оглядову, бібліографічну інформацію з актуальних питань розвитку архівної справи і документознавства.

Матеріали Бюлетеня можуть бути використані в роботі керівництва Державної архівної служби України, працівників архівних установ, науковців УНДІАСД, інших галузевих та академічних НДІ, викладачів вищих навчальних закладів, дослідників, аспірантів.

Рекомендовано до друку вченою радою
Українського науково-дослідного інституту
архівної справи та документознавства
(протокол № 3 від 30 грудня 2020 р.)

ЗМІСТ

Передмова	5
I. Зарубіжні публікації з проблем архівознавства	6
II. Міжнародні стандарти у сфері архівної справи та керування документаційними процесами	32
III. Огляд дисертацій з проблем архівознавства та документознавства, захищених в Україні у другій половині 2018 –2020 рр.	54
IV. Архівознавство та архівна справа в Україні: матеріали до бібліографії за 2019 рік	67
1. Теоретичні проблеми архівознавства	68
1.1. Архівна термінологія	68
2. Архівна освіта	68
3. Історія, організація та діяльність архівних установ України	71
3.1. Історія архівної справи	71
3.2. Загальні питання діяльності архівних установ	75
3.3. Нормативно-правове забезпечення архівної справи	78
3.4. Архівний менеджмент та організація праці в архівних установах	79
3.5. Формування Національного архівного фонду та комплектування архівів	80
3.6. Забезпечення збереженості архівних документів	81
3.7. Описування архівних документів та довідковий апарат архівів	83
3.8. Користування архівними документами та використання архівної інформації	83
3.9. Інформаційні технології в архівній справі. Електронні архіви	87
3.10. Науково-дослідна та методична робота архівних установ	92
3.11. Міжнародне співробітництво архівних установ України	93
4. Публікації про склад та зміст фондів архівних установ	93
4.1. Міжархівні довідники та огляди	93
4.2. Центральні державні архіви	99
4.3. Місцеві державні архівні установи	104
4.4. Галузеві державні архіви	112
4.5. Архівні зібрання установ НАН України, музеїв, бібліотек	112
4.5.1. Архівні зібрання установ НАН України	112
4.5.1.1. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України	113
4.5.1.2. Відділ архівних наукових фондів, рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України	113
4.5.1.3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського	113
Інститут архівознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського	114
Інститут рукопису Національної бібліотеки України ім.	115

В. І. Вернадського	
4.5.1.4. Львівська національна наукова бібліотека України ім.	118
В. Стефаніка	
4.5.2. Музеї та бібліотеки	118
4.6. Приватні архіви	122
5. Архівознавство та архівна справа у світі	122
6. Зарубіжна архівна україніка	126
6.1. Проблеми повернення архівної україніки	127
6.2. Огляди зібрань архівної україніки в країнах світу	127
7. Персоналії архівістів	139
8. Конференції, наради, семінари	141
9. Бібліографічні посібники	142
10. Рецензії	143

ПЕРЕДМОВА

Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства призначений для інформаційного забезпечення основних напрямів діяльності архівних установ актуальною аналітичною, реферативною, оглядовою, бібліографічною інформацією з питань архівної справи та документознавства.

Бюлетень складається з чотирьох розділів. У перших трьох розділах упорядниками представлено реферативну інформацію про нові зарубіжні публікації з актуальних проблем архівознавства; подано огляд стандартів у сфері архівної справи та керування документаційними процесами, розроблених Міжнародною організацією зі стандартизації у 2018–2020 рр.; наведено огляд дисертаційних досліджень з проблем архівознавства та документознавства, захищених в Україні у другій половині 2018 – 2020 рр.

У четвертому розділі представлено матеріали до бібліографії з проблем архівознавства та архівної справи в Україні за 2019 рік. До бібліографії включено документальний масив публікацій що вийшли в Україні та за її межами, систематизований за тематичними розділами.

Зарубіжні публікації з проблем архівознавства

Архейон / Генеральна дирекція державних архівів. – Варшава, 2019. – Т. 120. – 472 с. (Archeion / Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych. – Warszawa, 2019. – Т. 120. – 472 с.). – URL: <http://www.ejournals.eu/Archeion/2019/120/>

Провідною темою 120 тому часопису Генеральної дирекції державних архівів Польщі «Архейон» є соціальні функції архівів та їх місце в публічному просторі. Вибір провідної теми став наслідком панельної дискусії під назвою «Архіви в публічному просторі», яка відбулась під час 20-го Загального конгресу польських істориків у Любліні у вересні 2019 р. Статті, опубліковані в першому розділі часопису відображають дискусії, що відбувались під час конгресу та проблеми, актуалізовані в процесі обговорення.

Архіви в публічному просторі

Петшик П. Сучасні умови та перспективи наукової діяльності архівів – спроба діагнозу (*Pietrzyk P.* Współczesne uwarunkowania i perspektywę działalności naukowej archiwów – próba diagnozy / Paweł Pietrzyk). – С. 19–34).

У статті Генерального директора державних архівів Польщі окреслено сучасний стан наукової діяльності державних архівів, яка впродовж останніх років переживає занепад і є предметом критичних оцінок архівного середовища. Визначені найважливіші проблемні сфери, що потребують глибокого аналізу та професійної дискусії. Автор визначає пріоритетні напрями наукових досліджень, відповідно до актуальних потреб архівів:

1. Сучасне електронне діловодство та методика формування архівного фонду. У цій сфері найважливіші напрями дослідження стосуються зони комплектування архіву (*przedpola archiwalnego*): управління великими наборами архівних даних, стандарти метаданих, створення моделей пошуку інформації, відбір та експертиза цінності електронної та змішаної (електронної та традиційної) документації, питання тривалого зберігання документів, створених в електронних, але також і в гібридних документаційних системах, без втрати їх інформаційної та контекстної цінності.

2. Інституційний розвиток державних архівів. У цій сфері пріоритетними напрямами досліджень є управління архівами та архівними фондами, що охоплюють такі питання, як інформаційні системи управління фондами (для всіх типів сучасних документів та їх носіїв), рішення в галузі так званих систем розумних будинків стосовно нових архівних будівель, сучасні консерваційно-профілактичні та консерваційні методи (включаючи використання цифрових технологій реконструкції документів).

3. Архівна методологія, її відродження, а точніше реконструкція після кількох років застою. Активізація досліджень методів наукового опрацювання архівного фонду вимагає актуалізації багатьох міждисциплінарних тем (насамперед інформатики та науки про інформацію). Перш за все, необхідна дискусія щодо меж та дослідницьких інструментів сучасної архівної методології з урахуванням великого, безпрецедентного масштабу різноманіття форм і видів документів.

4. Розвиток польської архівної термінології та підготовка сучасного термінологічного словника архівістики – це завдання, які, безперечно, є важливими під час планування наукової роботи архівів. Цей напрямок наукових досліджень також повинен включати наукові основи видання архівних джерел, головним чином джерел новітньої історії ХХ–ХХІ ст., з урахуванням їх нових електронних та інтернет-форм.

5. Швидкий розвиток міждисциплінарних досліджень, що їх у сукупності називають цифровою гуманітаристикою або цифровою історіографією, спостерігається вже кілька років. Внесок архівістики в ці дослідження майже непомітний. Сфера досліджень цифрової архівістики, яка нині обмежена в основному архівними базами даних та наданням доступу до цифрових копій архівних документів в Інтернеті, повинна бути значно розширена.

В статті також обговорюються запропоновані організаційні рішення в галузі наукової діяльності архівів, пов'язані, зокрема, з новою організацією науки в Польщі, що виникла в результаті реформи 2018 року: створення архівної школи та системи наукових грантів у співпраці з Товариством польських архівістів.

Важливою організаційною умовою для наукової діяльності державних архівів Польщі є створення форуму для обговорення напрямків досліджень в сучасному архівознавстві. На роль такого форуму не підходять традиційні інституції, такі як Центральна методична комісія та методичні комісії в архівах. Вони повинні зосередитись на розробленні конкретних практичних рішень та їх впровадженню в діяльність архівів.

На думку автора, нереальною є пропозиція відновлення науково-дослідницького підрозділу в структурі Генеральної дирекції державних архівів як координатора та організатора досліджень у сфері архівної методики. Не можна проводити справжню та вільну дискусію в рамках установи, що обслуговує офіційний орган державної адміністрації, що здійснює нагляд над архівною діяльністю в країні, який відповідно до своїх повноважень (наприклад, за допомогою нормативних документів) впроваджує правові та організаційні рішення. Також, слід пригадати, що від 2013 р. в структурі ГДДА функціонує Департамент архівістики, який принаймні частково реалізує завдання колишнього Наукового закладу архівістики (Zakładu Naukowego Archiwistyki).

Актуальною є ідея розроблення абсолютно нової моделі організації архівної науки – створення дослідницького центру, спільного для установ,

які діють у галузі архівної науки. Це науково-освітній заклад, що має характер архівної школи. Організаційною моделлю такого закладу можуть бути установи інших країн Європейського Союзу (Архівна школа в Марбурзі, Німеччина), Росії (Всеросійський науково-дослідний інститут документознавства та архівної справи), а також інших країн світу, наприклад, Архівна школа в Нью-Делі, Індія.

Роль координатора та ініціатора наукової діяльності у сфері архівної справи повинно взяти на себе Товариство польських архівістів, яке є визнаною організацією архівної спільноти. Конкретні рішення можуть бути запозичені з досвіду американських, канадських та австралійських товариств архівістів та керуючих документацією – розвинута система наукових грантів та стипендій, призначених як для працівників архівів, так і для наукових працівників, а також реалізація самостійних дослідницьких проектів на основі публічних програм фінансування науки.

Наголошується на важливому значенні часопису «Архейон», який повинен відігравати роль свого роду кодифікатора наукових досліджень архівістів, ініціюючи наукові дискусії та праці з найбільш актуальних проблем архівознавства.

Хоронжичевський В., Гут П. Історія в архівах та архіви в історії. Участь державних архівів у розвитку польської історіографії (*Chorążyczewski W.* Historia w archiwach i archiwa w historii. Udział archiwów państwowych w rozwoju historiografii polskiej / Waldemar Chorążyczewski, Paweł Gut). – С. 50–88.

Мета цього дослідження – визначити методологічні зв'язки між архівами та історичною наукою, які, з одного боку, конституюють архіви як наукові установи, а з іншого гарантують історії статус наукової дисципліни.

На думку авторів, польські державні архіви є найкращим місцем для спостереження за явищами та тенденціями в архівній сфері, які їх цікавлять, та водночас є підставою для більш широких міркувань, завдяки тому, що практично в кожній країні державні архіви визначають ключові напрями розвитку всієї архівної галузі.

До польської історіографії автори ставляться аналогічно, усвідомлюючи, що жодна дисципліна, навіть гуманітарна чи соціальна, не є національною, а лише практикується в тій чи іншій країні. Джерельною основою для такого роду досліджень є передусім тексти, опубліковані традиційним чином або в Інтернеті, в яких представлені позиції та погляди щодо минулого, сучасного та майбутнього архівної галузі.

Взаємне відкриття історії та архівів відбулося в епоху Просвітництва і Романтизму та завершилося зміцненням історії як наукової дисципліни, що представлена в основному в університетах, а також формуванням архівних установ нового типу, які були все тісніше пов'язані з державною адміністрацією та судочинством (хоча ці зв'язки ніколи не зникали), але передусім з історичною наукою. Сформувався етос професії архівіста як

історика з університетською освітою, а не юриста та чиновника. Іноді професор університету і, водночас, директор архіву спеціально працевлаштовував своїх студентів в архівах, щоб вони отримали наукову кваліфікацію. Архіви стали кузнею наукових кадрів та, водночас охоче працевлаштовували істориків, які мали відповідні рекомендації викладачів університетів. Історичні факультети університетів готували або архівістів, або науковців, які добре розуміли специфіку роботи архівів. Архіви стали наче природною майстернею для істориків разом із науковими бібліотеками. Архівні фонди для наукових досліджень одночасно або в багатьох випадках спільно використовували як історики, що працювали в університетах, так і історики, які були хранителями архівних документів. Архіви, і зокрема читальні зали, стали місцем зустрічей: історика з людьми минулого, які промовляли через архівні документи, з архівістами та іншими істориками. Був створений етос професії архівіста як фахівця, що має наукову кваліфікацію для пошуку, читання та інтерпретації архівних документів, тобто для здійснення повної критики джерел.

В ХХ ст. виникла ще одна сфера діяльності архівів, яка є важливою для історичної науки, а саме формування архівних фондів, зокрема визначення того, що будуть являти собою історичні джерела, які зберігаються в архівах та за допомогою яких створюють наукові конструкції минулого. У цій сфері прийнято багато суперечливих рішень. Теорія відбору, народжена в рамках історії процесів, модерністської історії, не задовольняє сучасних істориків повсякденного життя, менталітету та мікроісторії. Державні архіви намагаються відповідати змінам історичної науки, що не зовсім їм вдається. На допомогу приходять громадські архіви, які документують життя малих соціальних груп.

В епоху постульованої широкої доступності архівів для кожного, у тому числі і для непідготовленого користувача, багато методів і правил роботи архівів мають бути переглянуті. Це не призведе до зникнення вчених-істориків з архівів. Саме фахова підготовка завжди забезпечить історикам привілейоване становище в архівах. Архіви можуть використовувати їх знання та досвід роботи з архівними документами для здійснення своєї місії в інформаційному суспільстві майбутнього, особливо якщо не всі архівісти будуть істориками, що можна очікувати.

Маєр Д. Прокляття Богдана Кролла. Наукові працівники та наукова діяльність у польських державних архівах у світлі архівної літератури ХХ та ХХІ ст. (*Magier D. Klątwa Bogdana Krolla. Pracownicy naukowi i działalność naukowa w polskich archiwach państwowych w świetle literatury archiwalnej z XX i XXI w. / Dariusz Magier*). – С. 89–107.

Від самого початку своєї діяльності архівні установи в Польщі розглядалися як наукові установи, а архівісти – як наукові працівники, які також за необхідності виконують офіційні функції. Завдання наукової діяльності архівістів включали упорядкування документів, створення

довідкового апарату, надання доступу до документів та підготовку архівних документів до видання. Запроваджений у 1950-х роках, термін архівний працівник основної діяльності (*archiwalny pracownik działalności podstawowej*) означав наукового архівного працівника.

У статті, на основі архівознавчої літератури, описано процес відходу від наукової діяльності у державних архівах Польщі у другій половині ХХ та на початку ХХІ ст., зменшення кількості наукових працівників та їх заміну на персонал, про який із зовсім інших причин наприкінці 1950-х рр. згадував тодішній працівник «Архіву нових актів у Варшаві», а згодом його директор Богдан Кролл, або «допоміжних архівних працівників». Цей факт, провокаційно визначений як прокляття, що нині реалізується, став приводом простежити процес перетворення архівістів державних архівів з наукових працівників на чиновників.

Скупеньські К. Польська наука про архіви і наука про документ та розвиток інтер-, мульті- та трансдисциплінарності (*Skupieński K. Polska nauka o archiwach wobec nauki o dokumencie oraz rozwoju inter-, multi- i transdyscyplinarności / Krzysztof Skupieński*). – С. 108–121.

У статті запропонований один із напрямів, в якому може розвиватися польське архівознавство, для того, щоб увійти до сфери сучасної міждисциплінарності. У першій частині визначені загальні рамки міждисциплінарності, основою яких є поняття з філософії науки та нового Оксфордського підручника (*The Oxford Handbook of Interdisciplinarity*, ed. by R. Frodeman, Oxford 2019). Автор також врахував дискусії польських філософів, політологів, педагогів та інших науковців, які аналізували різновиди міждисциплінарності. В підручниках з архівістики в основному відображені рефлексії над її сферою та зв'язки з іншими науками, особливу увагу автор приділяє ідеям Тадеуша Григера.

У другій частині статті здійснено попередню спробу виявити певні напрями розвитку міждисциплінарності, особливо в американській, канадській та австралійській архівістиці, у пошуках можливих джерел натхнення для польського архівознавства. Були розглянуті вибрані праці Сью Маккеміш (*Sue McKemish*), Енн Дж. Джилліланд (*Anne J. Gilliland*) та інших авторів. Акцентовано увагу на важливості доказовості як основної ознаки документації, яка може бути цікавою архівістам та керуючим документами.

Автор також розглядає роботи Лівії Яковіно (*Livii Iacovino*) та Лучани Дуранті (*Luciana Duranti*), в яких наголошено на необхідності відновлення міцних зв'язків між архівами та юридичними науками, а також визнано першочергове значення дипломатики в архівній науці. Автор погоджується з цими поглядами, згадуючи свою пропозицію зробити феномен документа основою концепції підготовки архівістів та керуючих документами. Також у статті представлені найцікавіші приклади англосаксонської архівознавчої міждисциплінарності.

Хоєцька Й. Відкриті архіви. Про присутність державних архівів у публічному просторі в контексті положень, реалізації та результатів Стратегії державних архівів на 2010–2020 (*Chojecka J.* Archiwa otwarte. O obecności archiwów państwowych w przestrzeni publicznej w kontekście założeń, realizacji i efektów Strategii archiwów państwowych na lata 2010–2020 / Joanna Chojecka). – С. 122–135.

Сьогодні, проводячи політику відкритого доступу до своїх фондів, архіви насамперед задовольняють широкі інформаційні потреби окремих осіб та спільнот. Завдяки своєму унікальному потенціалу вони можуть створювати суспільні потреби, ініціювати заходи та взаємодіяти із суспільством. Принцип публічності архівів стає однією із головних засад сучасної архівістики. Його основні положення визначають напрями роботи архівів, для яких все більшого значення набуває публічна діяльність. Сучасні державні архіви – це простір для зустрічей і людей, в якому архіви присутні як мінімум у трьох вимірах: реальному, віртуальному, емоційному. Емоційний вимір архівів суттєво впливає на їх сприйняття та оцінку, надає установі свій характер і образ у суспільстві. Для того, щоб архіви у ХХІ столітті ставали організаціями, які позитивно сприймають у суспільстві, вони потребують гарного управління, професійного підходу та стратегічного планування в усіх сферах діяльності. Архіви повинні свідомо прагнути бути установами, які позитивно сприймають у суспільстві, брати активну участь у діяльності місцевих громад, не концентруючись лише на власних ідеях. Маючи унікальний фонд історичних джерел, об'єднаний у мережу державних архівів, вони повинні бути привабливим партнером для багатьох установ та організацій, зокрема шкіл, місцевих органів влади. Побудова позитивного іміджу в суспільстві – це справжній виклик, своєрідне «бути чи не бути» архівам та архівістам. Зміни іміджу можуть спростити для архівів діяльність в умовах нових викликів, проте архіви спочатку повинні прийняти необхідність цих змін, а сам процес змін повинен розпочатись з них самих.

Яблонська М. Архіви в просторі. Люди, місця, події. Вступ до проблематики присутності архівів у публічному просторі (*Jabłońska M.* Archiwa w przestrzeni. Ludzie, miejsca, działania. Wprowadzenie do problematyki obecności archiwów w przestrzeni publicznej / Marlena Jabłońska). – С. 136–148.

Стаття присвячена проблематиці присутності польських архівів, зокрема державних, у публічному просторі. Автор звертає увагу на оточення архівів, важливість заходів, які вони здійснюють, запрошує до дискусії щодо сфери їх діяльності, інструментів, які використовують архіви, а також перспектив ментальних та організаційних змін. Автор виокремлює три виміри присутності архівів у публічному просторі: фізичний, віртуальний та емоційний. Фізичний вимір присутності архівів визначають їх будівля, люди та фонди. У віртуальному вимірі архіви присутні як цифрові архіви, хмари даних, електронні репозиторії тощо. В емоційній сфері архіви присутні як

архіви пам'яті, тезауруси спогадів, джерела ідентичності, самовизначення та відчуття безперервності існування. Це зв'язки, які люди будують і відкривають, досліджуючи архіви. Ці три виміри перетинають один одного, доповнюють та створюють середовище, в якому функціонують архіви, тобто публічний архівний простір. Важливим елементом цього простору є оточення архіву: люди та установи, які пов'язані з архівами, формують думки про архіви, оцінюють їх діяльність. Оточення, яке повинно реально впливати на діяльність архівів, завдання, які виконують архіви, та їх організацію, і на яке впливають архіви, формуючи свідомість, впливаючи на ставлення та створюючи потреби. Присутність архівів у публічному просторі помітна завдяки діяльності та інформації про неї, співпраці з іншими суб'єктами, побудові відносин з публічною сферою та вмілому використанню сучасних засобів комунікації, у тому числі ЗМІ.

Rosa A. Про соціальні ролі архівів у сучасному архівному дискурсі Польщі на маргінесі панельної дискусії «Архів у публічному просторі» (Rosa A. O społecznych rolach archiwów we współczesnym dyskursie archiwalnym w Polsce na marginesie dyskusji panelowej «Archiwa w przestrzeni publicznej» / Agnieszka Rosa). – С. 149–167.

Метою статті є узагальнення дискусій на тему присутності архівів у публічному просторі, які відбулися в останні роки у польському науковому архівному дискурсі. Особлива увага приділена дискусії, яка відбулася під час роботи панелі «Архів у публічному просторі» на XX Загальному з'їзді істориків у Любліні у вересні 2019 р. Дані були зібрані з використанням методу якісного аналізу текстів і проаналізовані за допомогою методів критичного аналізу та дедукції, які дозволили оцінити та перевірити зібрану інформацію. У статті проаналізовано матеріали архівних наукових конференцій за останні роки, польську історіографію про функції та соціальні ролі архівів, а також сучасні дослідження антропологічної парадигми в архівознавстві.

Вказано розбіжності у сприйнятті ролей і функцій архівів між працівниками та користувачами архівів, а також між архівістами-практиками та архівістами-теоретиками.

Студії та матеріали

Берська Б. Польща справді є! Краків – польський! Джерела для дослідження питання здобуття незалежності Польщі у Кракові, що зберігаються в Національному архіві у Кракові (Berska B. Polska jest naprawdę! Kraków jest polski! Źródła do badań kwestii odzyskania niepodległości przez Kraków przechowywane w Archiwum Narodowym w Krakowie / Barbara Berska). – С. 169–184.

У статті проаналізовано комплекс джерел з фондів Національного архіву у Кракові, що містить відомості про відродження польської держави у

1918 р. Зокрема, розглянуто документи, які зберігаються в особових фондах, колекціях фотографій та афіш і плакатів.

Роман В. К. Щоб не загинула пам'ять? Польський воєнний архів (1915–1921) та його зібрання (Roman W. K. Aby pamięć nie zginęła? Polskie Archiwum Wojenne (1915–1921) i jego zbiory / Wanda Krystyna Roman). – С. 185–202.

Стаття присвячена історії Польського воєнного архіву, створеного в 1915 р. у Відні завдяки громадській ініціативі польських істориків, архівістів та бібліотекарів для збереження пам'яті про участь поляків у Першій світовій війні, а також впливу війни на економіку, культуру та суспільство. У міжвоєнний період фонди архіву зберігались у Центральній військовій бібліотеці та були знищені у вересні 1939 р.

Лосовський Я. «Легіони». Розділ спогадів Казимира Конарського, вилучений цензурою Польської Народної Республіки (Łosowski J. «Legiony». Rozdział wspomnień Kazimierza Konarskiego usunięty przez peerelowską cenzurę / Janusz Łosowski). – С. 203–233.

Опубліковано розділ спогадів видатного польського архівіста Казимира Конарського (1886–1972), виявлений в архіві Польської академії наук, присвячений службі К. Конарського в 5 піхотному полку Легіонів польських. Під час публікації спогадів у 1965 р. розділ був вилучений комуністичною цензурою.

Газінський Р. Архів князів Грифітів від початку XVI до середини XVII ст. (Gaziński R. Archiwa książąt Gryfitów od początków XVI do połowy XVII w. / Radosław Gaziński). – С. 234–253.

Стаття присвячена історії архівів поморських князів Грифітів, що зберігались в Кошалині, Щецині та Вологощі у XVI – першій половині XVII ст.

Врона Г. Джерельні матеріали до історії Самбірської економії у фондах Центрального державного історичного архіву України у Львові (Wrona G. Materiały źródłowe do dziejów ekonomii samborskiej w zasobach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie / Grzegorz Wrona). – С. 254–282.

У статті розглядаються джерельні матеріали що стосуються Самбірської економії, які зберігаються у Центральному державному історичному архіві України у Львові. Архівні документи охоплюють період XVI–XVIII ст., хоча переважають документи XVIII ст. Серед збережених рукописів домінують судові акти, створені в результаті діяльності замкових, комісарських та жупних судів. Вони є джерелом для аналізу роботи судових установ, економічного становища міських та сільських жителів, проблем їх повсякденного життя та конфліктів з володарями ключів, посесорів вїтївств,

представниками духівництва та шляхти. Серед документів також зберігаються королівські декрети та привілеї, протоколи діяльності інвентарних комісій, рукописи, що стосуються цехів та єврейського населення.

Набялек К. Міські книги Прошовіц XV–XVIII ст. Кодикологічні студії (Nabiałek K. Księgi miejskie Proszowic z XV–XVIII w. Studium kodykologiczne / Karol Nabiałek). – С. 283–322.

У статті досліджуються міські книги Прошовіц, королівського міста, розташованого в колишньому Краківському воєводстві, заснованого у 1358 р. Представлено кодикологічний опис 10 збережених та ідентифікованих рукописів.

Джевецький Б., Печка А. Посилення ролі інформаційних наук у дидактиці архівістики – спроба оцінки функціонування спеціальності інфоброкерство, керування документацією та архівістика у Краківському педагогічному університеті (Drzewiecki B. Wzmocnienie roli nauk o informacji w dydaktyce archiwistyki – próba oceny funkcjonowania kierunku studiów infobrokerstwo, zarządzanie dokumentacją i archiwistyka na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie / Bartosz Drzewiecki, Anna Pieczka). – С. 323–336.

Впродовж багатьох років у Польщі тривають дискусії щодо еволюції моделі університетської освіти в галузі архівістики. Зокрема, визнано необхідність збільшення ролі керування документацією в класичній навчальній програмі, заснованій на вивченні історії. Останнім часом у зв'язку з розвитком інформаційного суспільства все частіше говориться про необхідність збільшення частки інформаційних наук під час підготовки архівістів.

Досвід інших країн свідчить, що підготовку архівістів можна успішно проводити на основі осередків, пов'язаних з бібліотекознавством та інформаційною наукою (інформатологією). Для задоволення потреб на ринку праці Інститут історії та архівістики Краківського педагогічного університету проводить від 2014 р. бакалаврські (від 2017 р. магістерські) студії в галузі архівістики. Основна увага в навчальній програмі приділяється керуванню документацією та практичному застосуванню інформаційних наук. Таким чином була створена спеціальність інфоброкерство, керування документацією та архівістика. Стаття є спробою оцінити правильність рішень, прийнятих кілька років тому. У ній обговорюється програма навчання, з виокремленням таких тематичних блоків серед запропонованих курсів: історичний (зокрема історія державного устрою та адміністрації), архівознавчий, інформатологічний, а також блок предметів у галузі керування документацією. Представлено висновки, зроблені після завершення перших двох навчальних циклів. Автори, на основі цих висновків, намагаються об'єктивно продемонструвати переваги прийнятого

рішення, але також вказати на його недоліки, що призводять до частих змін навчальної програми, а також до зміни назви спеціальності у 2017 р.

Констанкевіч М. Формування правових основ архівної діяльності в Польщі на межі XX та XXI ст. (Konstankiewicz M. Kształtowanie podstaw prawnych działalności archiwalnej w Polsce na przełomie XX i XXI w. / Marek Konstankiewicz). – С. 337–366.

Правові основи діяльності архівів Польщі визначені в Законі про Національний архівний фонди та архіви від 14 липня 1983 р., до якого були внесені численні, хоча і фрагментарні зміни. Важливе значення також має правове регулювання захисту культурних цінностей. Зміни в польському архівному законодавстві були наслідком політичних перетворень після 1989 р., які включали перебудову правової системи та структур державного управління. Польське законодавство недостатньо враховує зростаюче значення приватних інституцій у всіх сферах суспільного життя. У свою чергу, поширення інформаційних технологій суттєво вплинуло на принципи формування архівного фонду, а у сфері доступу актуалізувало оцифрування архівних документів. Питання доступу до архівів стало складовою правових норм, що регулюють право на доступ до публічної інформації та повторне використання інформації публічного сектору. Це пов'язано зі змінами моделей участі у суспільному, культурному та науковому житті чи контактах з владою, на які впливає розвиток технологій. В той же час виникають нові проблеми, пов'язані із захистом конфіденційності та особистих даних, особливо в контексті нормативних актів Європейського Союзу в цій сфері. Складний комплекс правових норм, що міститься у численних взаємопов'язаних правових актах, є важливим професійним викликом для архівістів. Також ці норми впливають на користувачів архівів, визначаючи, які документи будуть збережені в архівах, та на яких умовах вони будуть доступні. Це актуалізує необхідність проведення поглиблених міждисциплінарних досліджень архівного права з використанням досягнень архівістики та методів правових наук.

Архівне описування нотних записів музичних творів / Асоціація музичних бібліотек та Товариство американських архівістів. – 2020. – 168 с. (Archival Description of Notated Music / Music Library Association and Society of American Archivists. – 2020. – 168 p.) – URL: <https://mysaa.archivists.org/productdetails?id=a1B0b00000hEyDBEA0>.

Архівне описування нотних записів музичних творів (Notated Music) – це довідник, призначений для широкого кола читачів, який може бути корисний для досвідчених архівістів з обмеженими знаннями музики, музичних бібліотекарів з обмеженими знаннями архівної практики, студентів-архівістів та інших осіб, які відповідають за архівні колекції нотних записів. Довідник містить обговорення фундаментальних архівних принципів, що застосовують для колекцій нотних записів, рекомендації щодо

принципів архівного описування, заснованих на музичному та немусичному змісті колекції, глосарій та анотований список ресурсів. У додатку представлено Керівні принципи для архівного описування нотних записів музичних творів, які забезпечують стандарт для архівного описування нотних записів та являють собою перший спеціальний додаток до архівного описування: стандарт вмісту (Describing Archives: A Content Standard).

Настанови щодо архівного описування нотних записів музичних творів, були офіційно прийняті як стандарт Радою Товариства американських архівістів у грудні 2019 р.

Архівні цінності: есе, присвячені Марку Грину / під ред. Кристини Вейдеман та Мері Кальдера. – Чикаго : Товариство американських архівістів, 2019. – xiv, 300 с. (Archival values : essays in honor of Mark A. Greene / ed. by Christine Weideman and Mary A. Caldera. – Chicago : Society of American Archivists, 2019. – xiv, 300 p.).

Як практик, адміністратор, педагог, теоретик та лідер, Марк Грін (Mark A. Greene, 1959–2017) був одним з найвпливовіших архівістів свого покоління в галузі архівної теорії та практики в США. Він допоміг сформувати сучасну американську архівну ідентичність за допомогою визначення базового набору професійних цінностей.

В статтях, які увійшли до складу цього збірника, двадцять три архівіста, що представляють різноманітні архівні установи, обговорюють цінності, що входять до складу Заяви про основні цінності (Core Values Statement) Товариства американських архівістів.

З приводу кожної з цінностей кілька фахівців пояснюють, що вона для них означає, як відображає та впливає на архівну роботу. Ці статті наочно демонструють, як базові цінності сприяють розширенню можливостей для взаємодії архівістів з джерелами комплектування, законодавцями, дарувальниками, меценатами та громадськістю.

Всеобщая история архивов. История и организация архивного дела в странах Европы : учебник : в 3 ч. Ч. 1 / Ш. Кечкемети, К. А. Мазин, С. Петкова [и др.] ; отв. ред. Т. И. Хорхордина ; Минобрнауки России, Рос. гос. гуманитар. ун-т, Историко-архивный институт, Кафедра истории и организации архивного дела. – 2-е изд. – Москва : РГГУ, 2020. – 382 с.

У підручнику представлено системний виклад теорії, історії та практики розвитку архівної справи в країнах Європи. Видання призначено для студентів, які навчаються за напрямками «Документознавство та архівознавство» (бакалаврат) та «Історія» (магістратура). У главах книги представлено особливості архівної справи в певній європейській країні: періодизація розвитку архівної справи; сучасний стан; архівна освіта; сучасні

технології в архівній справі; зв'язок архівів країни з міжнародною архівною спільнотою та внесок окремої країни у розвиток архівної справи.

Зміст

Глава 1. Історія та організація архівної справи у Франції. – С. 13–88.

Глава 2. Історія та організація архівної справи в Бельгії. – С. 89–135.

Глава 3. Історія та організація архівної справи в Швейцарії. – С. 136–182.

Глава 4. Історія та організація архівної справи в Італії. – С. 183–216.

Глава 5. Історія та організація архівної справи в Болгарії. – С. 217–269.

Глава 6. Історія та організація архівної справи в Сполученому королівстві Великобританії та Північної Ірландії. – С. 270–310.

Глава 7. Історія та організація архівної справи в країнах Північної Європи. – С. 311–352.

Додаток.

Ш. Кечкеметі (переклад з французької В. Б. Прозорової).

1. Погляд на історію архівознавства. – С. 356–366.

2. Апогей «класичного» паперового архівознавства. – С. 356–378.

Дубоніс А. Литовська метрика: історія та дослідження / Артурас Дубоніс, Даріус Антанавічюс, Раймонда Рагаускене, Рамуне Шмігелскіте-Стукене. – Брайтон, 2020. – 264 с. (*Dubonis A. The Lithuanian Metrica: History and Research / Artūras Dubonis, Darius Antanavičius, Raimonda Ragauskienė, and Ramunė Šmigelskytė-Stukienė. – Brighton : Academic Studies Press, 2020. – 264 p. – (Lithuanian Studies without Borders).*

У виданні проаналізована історія Литовської метрики від часу її створення в середині XV ст. до сьогодні. Подано відомості про створення перших книг Метрики в другій половині XV ст., обговорюються назви книг в різні історичні періоди, а також з'ясовується, чому Литовську метрику слід вважати державним архівом давньої Литви. У монографії також представлено досі невідомі в науковій літературі матеріали про долю Литовської метрики наприкінці XVIII ст., в останні роки існування Речі Посполитої. Приділена значна увага питанням історії публікації та досліджень документів та книг Литовської метрики, які зараз зберігаються у Москві.

Зміст

Передмова

1. Литовська метрика: поняття, термін та архівні характеристики.

2. Велика проблема історії Литовської метрики – поява книг (до кінця шістнадцятого століття).

3. Канцелярія Великого князівства Литовського та Литовська метрика у XV – першій половині XVI ст.

4. Канцелярія Великого князівства Литовського та Литовська Метрика в середині XVI – першій чверті XVII ст.

5. Канцелярія Великого князівства Литовського та її штат з 1620-х рр. до XVIII ст.

6. Питання щодо структури, опрацювання та контролю Литовської метрики.

7. Зберігання Литовської метрики: баланс державних інтересів та особистих примх.

8. Вісімнадцяте століття – час подорожей: Литовська метрика між Вільнюсом, Варшавою та Санкт-Петербургом.

9. В чужих руках.

10. Дослідження та видання.

Бібліографія.

Електронне архівування / С. Барта (ред.), Г. Брзобогата, Р. Червена [та ін.]. – Брно, 2019. – 134 с. (Digitální archivnictví [Electronic resource] / S. Bárta (red.), H. Brzobohatá, R. Červená [et al.]. – Brno : Masarykova univerzita, 2019. – 134 s. – URL: <https://munispace.muni.cz/library/catalog/view/1407/3886/1725-1/0#preview>).

У монографії узагальнено досвід електронного архівування в Чехії. Термін «електронне архівування» використовується у більш широкому значенні, яке охоплює не лише опрацювання електронних документів впродовж їх життєвого циклу (від їх створення, вибору, реєстрації та постійного зберігання до опрацювання та доступу для дослідників), а також оцифрування аналогових документів, надання он-лайн доступу до архівних документів з використанням архівних технологій. У першій главі проаналізовано стандарти та інші нормативні документи у сфері електронного документообігу. Описано обов'язки утворювачів документів та впровадження національного стандарту в електронні системи керування документами. У другій главі подано опис проекту Національного електронного архіву та Архівного порталу. Основна увага приділена відкритій архівній інформаційній системі (Open archival information system (OAIS)) та її впровадженню у Національному електронному архіві, а також розробленню відповідної нормативної бази. В двох наступних главах представлені основні інструменти для електронної реєстрації архівних документів та їх опрацюванню (програми PEvA та ELZA). Остання глава присвячена питанням мікрофільмування та оцифрування архівних документів, а також доступу до цифрових копій документів за допомогою архівних порталів (Monasterium, Vasemesum, Digiarchiv тощо). У додатках до монографії описано формати документів для тривалого зберігання, використання схем метаданих в установах пам'яті та окремі інструменти, які

підтримують тривале збереження. Також подано словник основних термінів цифрового архівування, які використовуються в тексті.

Зміст

1. Вступ. – С. 5.
2. Електронне діловодство: практичне використання стандартів та норм (Elektronická spisová služba: praktické užití standardů anorem) (Hana Brzobohatá). – С. 7–27.
3. Електронні архіви (Digitální archivy) (Zbyšek Stodůlka) С. 28–52.
4. Облік Національної архівної спадщини та програма PEvA (Evidence Národního archivního dědictví a program PEvA) (Jiří Jelínek). С. 53–63.
5. Електронне опрацювання архівних документів та програма ELZA (Elektronické zpracování archiválií a pořádací program ELZA) (Michaela Zemánková). – С. 64–87.
6. Оцифрування та створення копій безпеки в архівах (Digitalizace a tvorba bezpečnostních kopií v archivech) (Radana Červená). – С. 88–109.
7. Summary С. 110.
8. Словник вибраних термінів. – С. 111–113.
9. Додатки С. 114–130.
10. Список використаної літератури та джерел. С. 131–134.

Енциклопедія архівознавців, 1515–2015 / ред. Лючіана Дуранті та Патрісія Френкс. – Ланем ; Боулдер ; Нью-Йорк ; Лондон, 2019. – xi, 583 с. (Encyclopedia of Archival Writers, 1515–2015 / ed. by Luciana Duranti and Patricia C. Franks. – Lanham ; Boulder ; New York ; London : Rowman & Littlefield, 2019. – xi, 583 p.)

В енциклопедії подано відомості про авторів наукових творів про документи та архіви в західному світі, які сформували сферу знань про архіви та документи впродовж 500 років. До видання включені статті про 144 автора з 13 країн, які були відібрані міжнародною консультативною радою на підставі впливу авторів на архівну науку та професію архівіста, наявності публікацій в освітніх програмах та частоти посилання на їх праці. Серед авторів, включених до видання: Альбертіно Баріzone (Albertino Barisone) (1587–1667), сер Хіларі Дженкінсон (Hilary Jenkinson) (1882–1961), Адольф Бреннеке (Adolf Brenneke) (1875–1946), Теодор Шелленберг (Theodore R. Schellenberg) (1903–1970), Робер-Анрі Ботьє (Robert-Henri Bautier) (1922–2010), Террі Кук (Terry Cook) (1947–2014), Вісента Кортес Алонсо (Vicenta Cortés Alonso) (1925–), Ерік Кетелаар (Eric Ketelaar) (1944–), Ауреліо Таноді (Aurelio Tanodi) (1914–2011), Ян Маклін (Ian Maclean) (1919–2003), Верн Харріс (Verne Harris) (1958 –). Статті в енциклопедії упорядковані в алфавітному порядку, кожна стаття включає біографію особи, нарис її інтелектуального внеску в архівознавство та коротку бібліографію.

Керівництво щодо збереження відеодокументів / Міжнародна асоціація звукових та аудіовізуальних архівів. – Вид. перше, оновлене. – 2019 (Guidelines for the Preservation of Video Recordings (IASA-TC 06) / International Association of Sound and Audiovisual Archives ; Co-Edited by Carl Fleischhauer and Kevin Bradley. – Edition 1. Revised version, 2019). – URL: <https://www.iasa-web.org/tc06/guidelines-preservation-video-recordings>.

Керівництво щодо збереження відеодокументів підготовлено Технічним комітетом стандартів, рекомендованих практик та стратегій (Technical Committee Standards, Recommended Practices, and Strategies) Міжнародної асоціації звукових та аудіовізуальних архівів (International Association of Sound and Audiovisual Archives (IASA)).

Зміст

A. Передмова, вступ (Front Matter, Introduction)

B. Відеосигнал, концепції збереження та цільові формати (Video Signal, Preservation Concepts, and Target Formats)

C. Відеоносії та виділення сигналу (відтворення) (Video Carriers and Signal Extraction (Replay/Playback))

D. Планування, налаштування та робочі процеси для оцифрування відео (Planning, Setup, and Workflows for Video Digitisation)

E. Бібліографія (Bibliography)

Коте-Лапуант С. Використання цифрових аудіовізуальних архівних документів: теоретична концептуальна модель використання, методи та засоби організації та поширення в Інтернеті / Сімон Коте-Лапуант ; Монреальський ун-т, Школа бібліотечних та інформаційних наук, факультет мистецтв і наук. – [Монреаль, 2019]. – 556 с. (Côté-Lapointe S. Exploitation des documents audiovisuels numériques d'archives : modèle conceptuel théorique des usages, modalités et moyens d'organisation et de diffusion sur le web / Simon Côté-Lapointe ; Université de Montréal, École de bibliothéconomie et des sciences de l'information, Faculté des arts et sciences. – [Montréal, 2019]. – 556 p.) – URL: <https://papyrus.bib.umontreal.ca/xmlui/handle/1866/23394>.

Метою докторської дисертації Сімона Коте-Лапуанта є розроблення, на основі аналізу міждисциплінарного корпусу літератури з архівознавства, інформаційних наук та соціології, теоретичної та концептуальної моделі використання цифрових аудіовізуальних архівних документів, яку згодом можна буде використати для пропонування можливих рішень з метою адаптації користувачів до організації архівних аудіовізуальних документів та її поширенню на веб-середовище.

Для досягнення цієї мети автором були проаналізовані теоретичні концепції, пов'язані з використанням цифрових аудіовізуальних архівних документів. Розроблена теоретична та концептуальна модель, яка згодом може бути перенесена у веб-середовище.

Представлені у роботі роз'яснення понять та теоретичних конструкцій усувають прогалини в дослідженнях, присвячених використанню аудіовізуальних документів. Запропонована автором модель може бути корисною для прогнозування можливого використання, а також адаптації для цієї мети цілі практик, інтерфейсів і веб-систем. Дослідження спрямоване на розширення доступу до цифрових аудіовізуальних архівних документів та є відповіддю на прогалини між архівною практикою та теорією, а також сучасним та майбутнім використанням і користувачами.

Зміст

Глава 1. Загальний вступ (Chapitre 1. Introduction générale). – С. 1–23.

Глава 2. Методологія (Chapitre 2. Méthodologie). – С. 24–43.

Глава 3. Цифрові аудіовізуальні архівні документи (Chapitre 3. Les documents audiovisuels numériques d'archives (DANA)). – С. 44–163.

Глава 4. Використання, користувачі та експлуатація архівів (Chapitre 4. Usages, usagers et exploitations des archives). – С. 164–259.

Глава 5. Теоретична концептуальна модель використання цифрових аудіовізуальних архівних документів (Chapitre 5. Modèle conceptuel théorique des usages des DANA). – С. 260–371.

Глава 6. Організація та поширення цифрових аудіовізуальних архівних документів (Chapitre 6. Organisation et diffusion des DANA). – С. 372–484.

Глава 7. Загальні висновки (Chapitre 7. Conclusion générale). – С. 485–499.

Бібліографія (Bibliographie). – С. 500–534.

51 Конференція хорватських архівістів. Керування електронними документами та сучасна практика архівної справи, 23–25 листопада 2019 р., Славонський Брод / Хорватське архівне товариство, Держ. архів в Славонському Броді. – [Загреб, 2019]. – 290 с. (51. Savjetovanje hrvatskih arhivista. Upravljanje elektroničkim gradivom i suvremena arhivska praksa, 23–25 listopada 2019, Slavonski Brod / Hrvatsko arhivističko društvo, Državni arhiv u Slavonskom Brodu. – [Zagreb, 2019]. – 290 s.). – URL: <https://www.had-info.hr/pub/226-radovi-s-51-savjetovanja-hrvatskih-arhivista-u-slavonskom-brodu-2019>.

У збірнику представлено матеріали п'ятдесят першої конференції Хорватського архівного товариства, що відбулась 23–25 листопада 2019 р. у м. Славонський Брод. Опубліковані у збірнику статті присвячені проблемам керування документами, тривалого зберігання електронних документів, застосування фундаментальних принципів архівознавства в електронному середовищі, оцифрування архівних документів, архівної термінології тощо.

Райх А. Модель зрілості АММА: оцінка зрілості процесів роботи з документами утворювачів документів та архівних установ (*Rajh A.* АММА

model zrelosti: procjene zrelosti procesa s gradivom u pismohranama stvaratelja, arhivima u sastavu i arhivskim ustanovama / Arian Rajh). – С. 7–31.

У статті автор представляє свою раніше опубліковану модель зрілості для оцінки процесів роботи з документами, призначену для установ які створюють та зберігають документи. Модель має назву АММА (Archives Management Maturity Assessment) та включає три групи процесів: архівне опрацювання, збереження та використання. Модель призначена для використання спеціалістами з керування документацією та архівістами в середовищі утворювачів документів та в архівних установах. Автор закликає до розроблення засобів ІТ підтримки моделі та поширенню цифрових сервісів, пов'язаних з моделлю.

Буршич Е. Розширення керування документальним фондом для потреб оцифрування з метою створення аутентичних оцифрованих документів (*Buršić E. Proširenje upravljanja dokumentarnim gradivom za potrebe digitalizacije s ciljem stvaranja autentičnog digitaliziranog gradiva / Edvin Buršić*). – С. 33–51.

19 липня 2018 р. в Хорватії набув чинності новий «Закон про архівні документи та архіви». У статті 8 закону передбачено, що документи мають бути конвертовані в цифрову форму таким чином, щоб забезпечити їх надійність, зручність використання та цілісність. Також у законі зазначено, що мають бути додатково розроблені нормативні документи, які регламентуватимуть конвертування документів в цифрову форму, після чого буде дозволено знищення оригіналів документів. Автор подає пропозиції щодо даних, які необхідно зберігати для здійснення контролю якості оцифрованих документів на етапі контролю якості в процесі керування документальним фондом.

Рібіч М. Керування електронними документами та їх захист утворювачами архівних фондів – роздуми та досвід Державного архіву у Вировитиці (*Ribić M. Upravljanje i zaštita elektroničkih dokumenata kod stvaratelja arhivskoga gradiva – promišljanja i iskustva Državnog arhiva u Virovitici / Marina Ribić*). – С. 53–66.

Розглядається досвід роботи з електронними документами утворювачів архівних фондів, а також готовність «невеликих» архівів виконувати вимоги «Закону про архівні документи та архіви» щодо зберігання електронних документів.

Шполяріч П. Проблеми захисту та збереження сучасних документів в електронній формі на прикладі Державного архіву в Беловарі (*Špoljarić P. Problemi zaštite i očuvanja suvremenoga gradiva u digitalnome obliku na primjeru Državnog arhiva u Vjelovaru / Petra Špoljarić*). – С. 67–82.

У статті проаналізована інформація про документи в електронній формі, створені в процесі діяльності утворювачів / власників документів, які

знаходяться в зоні комплектування Державного архіву в Беловарі. Зокрема, проаналізовані закони, нормативні акти, доступна бібліографія, результати опитувань. На прикладі Державного архіву в Беловарі автор розглядає проблеми збереження електронних архівних документів, з якими стикаються працівники, які здійснюють нагляд за архівними документами поза архівами.

Зарадіч Р., Габріч Д. Огляд керування (електронними) документами у Сплітсько-далматинській жупанії (Zaradić R. Prikaz upravljanja (elektroničkim) gradivom u Splitsko-dalmatinskoj županiji / Radoslav Zaradić, Damir Gabrić). – С. 83–84.

Франіч Д. Оцифрування проектної документації архівного фонду гірничодобувного об'єднання плавильного заводу Caprag 1938–1946 (Franić D. Digitalizacija projektne dokumentacije arhivskog fonda Rudarsko udruženje Talionica Caprag 1938–1946 / Dario Franić). – С. 85–100.

У статті розглянуті процеси оцифрування технічної документації гірничодобувного об'єднання плавильного заводу Caprag за 1938–1946 рр., досліджується ефективність проекту оцифрування з точки зору реалізації його мети: збереження та захисту оригінальних архівних документів та покращення доступу до них. Автор описує етапи процесу оцифрування. Перший етап – підготовка до оцифрування, перевірка стану архівного фонду (серій), тобто ступеня архівного опрацювання та фізичного стану документів. Подано опис технічних характеристик і організації самого процесу сканування; параметри сканера, режим сканування, опрацювання та фізичний опис оцифрованих документів. Наступні етапи – це контроль якості та індексація. Особлива увага приділена питанням створення бази даних, яка містить описові, адміністративні та структурні метадані і служить для покращення доступу та можливостей пошуку для архівістів і користувачів, і, таким чином, більш ефективно враховує вимоги користувачів. В контексті довготривалого збереження і забезпечення постійного доступу до електронних документів описано технології зберігання цифрових копій на архівному файловому сервері Державного архіву в Сісаку. Представлені результати оцифрування, кількість оцифрованих документів, їх класифікаційна структура та рівень описування із обґрунтуванням самого процесу, а також розглядаються конкретні питання, пов'язані з доступом до оцифрованих документів та відносинами з користувачами.

Шкофлянец Й. Спроба зробити крок назустріч утворювачам електронних документів (застосування концепції угоди про передавання в словенських архівах) (Škofljanec J. Pokušaj koraka prema stvarateljima digitalnoga gradiva (primjena koncepta Submission Agreementa u slovenskim arhivima) / Jože Škofljanec). – С. 101–109.

В останні десятиліття в Словенії зросли потреби утворювачів щодо передавання цифрових архівних документів у профільні архіви. У зв'язку з

цим, поправки до закону про архіви, які набули чинності з 2014 р., запровадили інструмент додаткових професійних та технічних інструкцій, які є інтерпретацією концепції договору, що стосується доставляння інформаційного пакету (Submission Agreement), визначеного в Еталонній моделі Відкритої архівної інформаційної системи (OAIS).

Єрчіч Н. М. Зберігання аудіо- та відео записів професійних та наукових конференцій про Вітчизняну війну в Хорватському меморіально-документаційному центрі Вітчизняної війни (Jerčić N. M. Pohrana audiozapisa i videozapisa stručnih i znanstvenih skupova o Domovinskom ratu u Hrvatskom memorijalno-dokumentacijskom centru Domovinskog rata / Natko Martinić Jerčić). – С. 111–129.

Павеліч К. Керівництво з електронного збереження (Pavelić K. Vodič za digitalno očuvanje / Katarina Pavelić). – С. 131–144.

Представлено огляд «Керівництва з електронного збереження» («Executive Guide on Digital Preservation»), опублікованого у 2019 р. Коаліцією електронного збереження (Digital Preservation Coalition), організацією, що об'єднує фахівців з електронного збереження в усьому світі. Керівництво розроблено для надання загальних рекомендацій для всіх типів організацій.

Жая Л. Політика електронного збереження на основі загальнодоступних даних та стратегічних документів, представлених на веб-сайтах окремих національних архівів країн Європейського Союзу (Žaja L. Politika digitalnoga očuvanja u javno dostupnim podacima i strateškim dokumentima na mrežnim stranicama odabranih nacionalnih arhiva u zemljama Europske unije / Lana Žaja). – С. 147–169.

Метою даної статті є дослідження політики та практики електронного збереження всіх видів документів на основі стратегічних документів та відкритих даних, представлених на веб-сайтах національних архівів країн Європейського Союзу. Для електронних документів застосовують різні парадигми збереження, при цьому необхідно розрізняти інтелектуальний вміст документа та його електронний/технічний формат.

Довготривале збереження певного цифрового/технічного формату не можна гарантувати, враховуючи його залежність від конкретних технологій, які неминуче застарівають. Таким чином, політика електронних архівів щодо збереження електронних документів базується на інструментах та підходах, спрямованих на збереження аутентичного інтелектуального вмісту і відповідної доказової цінності та оригінальності документа. Політика електронного збереження включає два рівні: пасивний захист, який забезпечує безпечне зберігання та цілісність електронних документів, а також активне зберігання, для якого потрібно з часом конвертувати документи в нові цифрові / технічні формати. У статті представлено досвід

електронного збереження в архівах Австрії, Бельгії, Хорватії, Франції, Німеччині, Італії, Литви, Польщі, Словенії та Великобританії.

Станчіч Х. Проривні технології в архівах (Stančić H. Disruptivne tehnologije u arhivima / Hrvoje Stančić). – С. 171–188.

Подано огляд сучасного стану архівної справи та наголошено на необхідності використання найсучасніших технологій. Деякі з них можуть радикально змінити традиційні архівні роботи, тому такі технології називають «проривними» (Disruptive Technology). Подано детальне пояснення цього терміну та визначено вісім технологій, які можуть суттєво змінити роботу архівів. Проаналізовано технології штучного інтелекту, блоччейну та розподіленого реєстру (blockchain and distributed ledger technologies), великі дані та технології цифрової участі (краудсорсинг та гейміфікація). Автор подає загальні пояснення, як працює кожна технологія, потім на основі конкретних прикладів обговорює її потенційне застосування в архівній справі. В заключній частині статті автор порівнює збереження документів в аналоговій та цифровій формі, обговорює підходи щодо фінансування та аргументує необхідність використання архівами проривних технологій.

Міхальєвіч Й. Створення веб-словника з архівістики (Mihaljević J. Izrada mrežnog arhivističkog rječnika / Josip Mihaljević). – С. 189–206.

У статті описано процес створення та основні функції нещодавно опублікованого англійсько-хорватського / хорватсько-англійського веб-словника з архівістики (Arhivistički rječnik: englesko-hrvatski / hrvatsko-engleski). Словник є копією опублікованої раніше друкованої версії, його терміни та визначення були додані у словникову базу даних Multilingual Archival Terminology.

Колесаріч П., Єлаш Д. Ставлення та досвід хорватських студентів-істориків щодо використання історичних джерел в Інтернеті (Kolesarić P. Stavovi i iskustva hrvatskih studenata povijesti povezanih s korištenjem online dostupnih povijesnih izvora / Petra Kolesarić, Danijel Jelaš). – С. 207–231.

У статті наведено результати опитування, проведеного серед студентів-істориків хорватських університетів. Метою опитування було вивчення використання в освітньому процесі історичних джерел, опублікованих в Інтернеті, зокрема ступеня та мети використання, контенту, який використовують студенти, їх ставлення до першоджерел, опублікованих спеціально для університетської освіти. Головна увага приділена використанню документів, опублікованих в Національній архівній інформаційній системі Хорватії. Результати опитування показали, що значна кількість респондентів використовують першоджерела он-лайн.

Орешковіч І. Бути (лінійний метр) чи не бути (квадратний метр)? Гамлетівська дилема виживання архіву Дубровника! (Orešković I. Biti (metar dužni) ili ne biti (metar kvadratni)? Hamletovska dvojba opstanka dubrovačkog arhiva! / Ivo Orešković). – С. 233–243.

У статті йдеться про конфлікт між архівом міста Дубровника та міською владою, пов'язаний із питанням власності на середньовічний палац Спонца, в якому від 1952 р. розміщується архів Дубровника.

Цепанец В., Пенана І., Станчіч Х. Планування та створення національного електронного архіву (Сепанец В. Planiranje i izgradnja nacionalnoga digitalnog arhiva / Valentina Сепанец, Ivan Penava, Hrvoje Stančić). – С. 245–261.

Стаття присвячена проєкту створення електронного архіву Хорватії (eArhiv), започаткованого у 2017 р. Розглядається європейський контекст розвитку електронних архівів та вимоги, визначені в Талліннській декларації про електронний уряд (Tallinn Declaration on eGovernment). Представлено основні напрями реалізації цього проєкту, на основі базових принципів теорії і практики архівної справи та відповідних стандартів. Концепції та проблеми довготривалого зберігання електронних документів розглядаються в контексті діяльності державних органів. Тому, в рамках проєкту було проведено пілотне дослідження 66 державних установ за допомогою опитувальника про документи та інформацію в електронній формі. В статті проаналізовано окремі результати проведеного дослідження, запропоновано конкретні коротко- та довгострокові заходи.

Хайтнік Т. e-ARH.si: державний електронний архів під управлінням Словенської державної архівної служби (Hajtnik T. e-ARH.si: javni e-arhiv pod upravljanjem slovenske javne arhivske službe / Tatjana Hajtnik). – С. 263–290.

Словенський державний електронний архів (e-ARH.si) є спільним проєктом всіх словенських державних архівів та фінансується Європейським Союзом. Робота над його реалізацією проводиться з 2010 р. У статті представлено огляд всіх етапів створення e-ARH.si, від техніко-економічного обґрунтування до результатів проєкту за півтора року до його завершення.

Проблеми архівних інформаційних систем / ред. Єжи Беднарек та Павел Пежина ; Ін-т нац. пам'яті, Ун-т Миколая Коперніка в Торуні, Вармінсько-Мазурський ун-т в Ольштині. – Варшава ; Лодзь, 2019. – 168 с. (Problemy archiwalnych systemów informatycznych / red. Jerzy Bednarek i Paweł Perzyna ; Instytut Pamięci Narodowej, przy współpracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu i Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. – Warszawa ; Łódź, 2019. – 168 s. – (Symposia Archivistica ; t. V). – URL:

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/78310,Problemy-archiwalnych-systemow-informatycznych.html>;

<https://przystanekhistoria.pl/download/166/121263/SymposiaArchivisticat5.pdf>

У п'ятому томі серії «Symposia Archivistica» опубліковано матеріали наукового симпозиуму «Проблеми архівних інформаційних систем», організованого 16–17 листопада 2017 р. в Лодзі Інститутом національної пам'яті, Університетом Миколая Коперніка в Торуні та Вармінсько-Мазурським університетом в Ольштині. В опублікованих у виданні статтях представлені теоретичні, практичні та технічні аспекти проблем архівних інформаційних систем. У теоретичній частині розглядається питання взаємозалежності архівної інформаційної системи та архівної автоматизованої інформаційної системи, звертається увага на організацію обігу інформації та її використання. Обговорюються методи дослідження інформаційних потреб користувачів. У практичній частині на основі прикладів представлені етапи інформатизації та спроби побудови інформаційних систем для державних архівів на базі Інтегрованої системи архівної інформації (ZoSIA), а також окремих систем: Центрального військового архіву, що розпочинає створення Системи управління військовими архівами та архіву Інституту національної пам'яті, який модернізує Цифровий архів. Також охарактеризована інформатизація різних сфер діяльності інститутів Польської академії наук, представлена модель архівної інформаційної системи для релігійних архівів. Технічні аспекти включають обговорення архітектурної моделі архівних інформаційних систем, що розглядаються як логічна структура суміжних елементів.

Зміст

Беднарек Є., Пежина П. Вступ (*Bednarek J. Wstęp / Jerzy Bednarek, Paweł Perzyna*). – С. 9–15.

Ришевський Б. Вступ до симпозиуму (*Ryszewski B. Wprowadzenie do symposium / Bohdan Ryszewski*). – С. 17–19.

Хоронжичевський В. Класичний шлях інформатизації в архівах (*Chorażyczewski W. Klasyczna droga informatyzacji w archiwach / Waldemar Chorażyczewski*). – С. 21–28.

Беднарек Є. Архівна інформаційна система та архівна автоматизована інформаційна система. Взаємозалежності (*Bednarek J. Archiwalny system informacyjny i archiwalny system informatyczny. Wzajemne zależności / Jerzy Bednarek*). – С. 29–39.

Лешкевіч Р. Модель архітектури архівної інформаційної системи (*Leśkiewicz R. Model architektury archiwalnego systemu informatycznego / Rafał Leśkiewicz*). – С. 41–56.

Пежина П. Спроби створення архівних інформаційних систем в польських архівах (*Perzyna P. Próby stworzenia archiwalnych systemów informatycznych w polskich archiwach* / Paweł Perzyna). – С. 57–77.

Цолбецка М. Роса А. Методика досліджень потреб користувачів архівних інформаційних систем (*Cołbecka M. Metody badań potrzeb użytkowników archiwalnych systemów informatycznych* / Monika Cołbecka, Agnieszka Rosa). – С. 79–89.

Жеглінська А. Он-лайн пошук в фондах архіву Державної служби безпеки колишньої НДР – Stasi Unterlagen Archiv (*Żeglińska A. Wyszukiwanie on-line w zasobach Archiwum Służby Bezpieczeństwa Państwowego byłej NRD – Stasi Unterlagen Archiv* / Anna Żeglińska). – С. 91–104.

Новосад В. Стандарт FOPAR [Format Opisu Archiwaliów, формат описування архівних документів] – минуле та майбутнє? (*Nowosad W. Standard FOPAR – przeszłość i przyszłość?* / Wiesław Nowosad). – С. 105–111.

Квасьняк М. Архів Інституту національної пам'яті на шляху до інформатизації. Підсумки та перспективи (*Kwaśniak M. Archiwum IPN na drodze do informatyzacji. Bilans i perspektywy* / Mariusz Kwaśniak). – С. 113–121.

Клубінський А. Шляхи до інформатизації в наукових установах Польської Академії Наук (*Kłubiński A. Drogi do informatyzacji w instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk* / Andrzej Kłubiński). – С. 123–128.

Майка Р. Проект моделі інформаційної системи в релігійних архівах (*Majka R. Projekt modelu systemu informatycznego w archiwach zakonnych* / Roman Majka). – С. 129–136.

Стандарт оцифрування Національного архіву Естонії: затв. наказом Державного архівіста від 11.12.2019 № 32. 16 с. (Rahvusarhiivi digiteerimise standard [Electronic resource]. Kinnitatud Riigiarhivaari 11.12.2019 käskkirjaga nr 32. 16 p. URL: https://www.ra.ee/wp-content/uploads/2020/03/Digistandard_2019-2.pdf).

Стандарт є оновленою та розширеною версією «Технічних принципів оцифрування Національного архіву», опублікованих у 2012 р.¹

У стандарті визначено вимоги щодо організації робіт з оцифрування. Зокрема визначено групи документів, яким надають пріоритет під час

¹ Rahvusarhiivi digiteerimise tehnilised pxiimxtted [Electronic resource]. URL: http://www.ra.ee/wp-content/uploads/2017/10/dig_tehn_pohimotted_2012.pdf. Див. детальніше: Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Київ, 2018. Вип. 2 (30). С. 12–14. URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_30.pdf.

планування робіт з оцифрування: документи, що активно використовуються користувачами; документи, тривале збереження яких пов'язано із значними ризиками (наприклад, слайди, кольорові фотографії, документи із затухаючими текстами, матеріали на основі нітро і ацетату (фотонегативи, плівки), магнітна стрічка для відео і аудіо носіїв (особливо звукозаписи з фільмів на магнітній стрічці)); якщо для доступу до оригінального носія документа використовують застарілі технології (наприклад, кіно, відео і аудіоплівка тощо); документи в поганому фізичному стані; унікальні документи, а також такі, що мають історичне та / або культурне значення; документи «естіки», виявлені в зарубіжних архівах.

Зазначено, що Національний архів співпрацює з естонськими та зарубіжними бібліотеками, архівами, музеями для зменшення дублювання діяльності з оцифрування та забезпечення якості та різноманітності оцифрованих колекцій. Наголошено, що під час планування заходів з оцифрування, Національний архів повинен, по можливості, враховувати пропозиції користувачів архівів.

У стандарті визначено вимоги щодо створення та опрацювання цифрових копій, призначених для тривалого зберігання (файлів збереження; säilitusfailid) текстових документів, фотографій (в тому числі скляних та плівкових негативів, слайдів, окремих та альбомних фотографій), аудіо та відео документів, кіноплівки.

Визначено правила присвоєння найменувань файлів цифрових копій різних видів архівних документів (текстових документів, мікрофільмів, карт, планів, печаток, фото-, кіно-, відео-, аудіодокументів тощо).

Toruńskie konfrontacje archiwalne. T. 6 : Pogranicza archiwistyki / pod red. Waldemara Chorążyczewskiego i Agnieszki Rosy. – Toruń : Wyd-wo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2019. – 250 s. – URL: <https://wydawnictwo.umk.pl/pl/products/5121/torunskie-konfrontacje-archiwalne-t-6-pogranicza-archiwistyki>

Зміст

Хоронжичевський В. Вступ (Chorążyczewski W. Wprowadzenie). – С. 7–10.

Квятковська В. Межі архівістики та її сутність (Kwiatkowska W. Pogranicza archiwistyki a jej istota / Wiesława Kwiatkowska). – С. 11–16.

Бевіч П. Межі архівістики, або де? Два з половиною есе про архів (Bewicz P. Pogranicza archiwistyki, czyli gdzie? Dwa i pół eseju o archiwum / Piotr Bewicz). – С. 17–24.

Пясек В. Архівістика – одна чи багато наукових дисциплін? Нотатки з точки зору «нової архівістики» (Piasek W. Archiwistyka – jedna czy wiele

dyscyplin naukowych? Uwagi z perspektywy «nowej archiwistyki» / Wojciech Piasek). – С. 25–31.

Бяляускі А. Деконструкція як спосіб розширити межі архівної науки (Bialiauski A. Deconstruction as a way to expand the boundaries of archival science / Aliaksandr Bialiauski). – С. 33–45.

Гярновіч Т. Архіви та революція. Суспільно-політична криза як чинник розвитку архівного права (Hiarnovich T. Archiwa i rewolucje. Kryzys społeczno-kulturowy jako czynnik rozwoju prawa archiwalnego / Tatsiana Hiarnovich). – С. 47–66.

Роман В. К. Культурні обличчя архівістики (Roman W. K. Kulturowe oblicza archiwistyki / Wanda K. Roman). – С. 67–84.

Роса А., Сюда К. Его-документальний аналіз спогадів архівістів. До питання про ментальність визначеної професійної групи (Rosa A. Analiza egodokumentalna pamiętników archiwistów jako przyczynek do poznania mentalności określonej grupy zawodowej / Agnieszka Rosa, Kamila Siuda). – С. 85–99.

Вишневська-Древняк М. Польові дослідження громадських архівів – роздуми після подорожі по прикордонню (Wiśniewska-Drewniak M. Terenowe badanie archiwów społecznych – refleksje z podróży po pograniczach / Magdalena Wiśniewska-Drewniak). – С. 101–117.

Фальковський П. Масова документація та сучасний користувач архіву (Falkowski P. Dokumentacja masowa a współczesny użytkownik archiwum / Piotr Falkowski). – С. 119–142.

Смошинський М. Початок керування документацією в Америці та Польщі (Smoczyński M. Amerykańskie i polskie początki zarządzania dokumentacją / Marcin Smoczyński). – С. 143–152.

Лашук А. Електронна дипломатика – навколо електронного документа (Laszuk A. Informatyczna dyplomatyka – wokół dokumentu elektronicznego / Anna Laszuk). – С. 153–170.

Бернат К. Виклики польських державних архівів в добу цифровізації (Biernat K. Wyzwania polskich archiwów państwowych w dobie cyfryzacji / Kamila Biernat). – С. 171–181.

Пепловська К. Що знають про цифрові архіви студенти спеціальності архівістика та керування документацією? (Pełowska K. Co o archiwach cyfrowych wiedzą studenci archiwistyki i zarządzania dokumentacją? / Katarzyna Pełowska). – С. 183–203.

Конопа Б. Архіви Інтернету – новий предмет зацікавлення архівістики? (Konopa B. Archiwa Internetu – nowy przedmiot zainteresowania archiwistyki? / Bartłomiej Konopa). – С. 205–213.

Тшоос А., Вернер В. Проблеми та виклики, пов'язані з дослідженням та архівуванням активності публічних установ в соціальних медіа (Trzoss A. Problemy i wyzwania związane z badaniem i archiwizacją aktywności instytucji publicznych w mediach społecznościowych / Adrian Trzoss, Wiktor Werner). – С. 215–228.

Хлебьонек М. Про опрацювання сфрагістичних матеріалів в державних архівах (Hlebionek M. O opracowaniu materiałów sfragistycznych w archiwach państwowych / Marcin Hlebionek). – С. 229–249.

Хед Р. К. Створення архівів у ранньомодерній Європі: докази, інформація та політичне діловодство / Рендольф Конрад Хед. – Кембрідж ; Нью-Йорк, 2019. – 348 с. (Head R. C. Making archives in early modern Europe : proof, information and political record-keeping, 1400–1700 / Randolph Conrad Head. – Cambridge, United Kingdom ; New York, NY : Cambridge University Press, 2019. – 348 p. – URL: <https://www.cambridge.org/core/books/making-archives-in-early-modern-europe/0DF8FCC220034DCD04A8BAF109C4BA65>).

Зміст

1. Вступ. – С. 1–21.

2. Архівна історія (Archival History). – С. 22–41.

Частина I. Робота над документами (1200–) (The Work of Records (1200–)). – С. 41–134.

3. Доказові об'єкти та схоластичні інструменти у Високому Середньовіччі (Probative Objects and Scholastic Tools in the High Middle Ages). – С. 43–71.

4. Канцелярія пізнього Середньовіччя та її книги. Ліссабон 1460–1560 (A Late Medieval Chancellery and Its Books. Lisbon 1460–1560). – С. 72–93.

5. Зберігання та упорядкування інформації від Середньовіччя до XVI ст. (Keeping and Organizing Information from the Middle Ages to the Sixteenth Century). – С. 94–117.

6. Управління інформацією в ранньомодерному Інсбруку, 1490–1530 (Information Management in Early Modern Innsbruck, 1490–1530). – С. 118–134.

Part II Виклики накопичення (1400–) (The Challenges of Accumulation (1400–)). – С. 135–218.

7. Накопичення документів та еволюція описів (The Accumulation of Records and the Evolution of Inventories). – С. 137–158.

8. Ранньомодерні описи. Габсбурзька Австрія та Вюрцбург (Early Modern Inventories. Habsburg Austria And Würzburg). – С. 159–182.

9. Класифікація. Архітектура знань та розміщення документів (Classification. The Architecture Of Knowledge And The Placement Of Records). – С. 183–198.

10. Формальна логіка класифікації. Топографія та таксономія в швейцарських міських документах 1500–1700 рр. (The Formal Logic of Classification. Topography And Taxonomy In Swiss Urban Records 1500–1700). – С. 199–218.

Частина III. Зростаючі очікування та інноваційні практики (1550–) (Growing Expectations and Innovative Practices (1550–)). – С. 219–266.

11. Еволюція очікувань щодо архівів, 1540–1650 (Evolving Expectations about Archives, 1540–1650). – С. 221–243.

12. Реєстри (Registries). – С. 244–266.

Частина IV. Переосмислення документів в державних архівах (1550–) (Rethinking Records in State Archives (1550–)). – С. 267–314.

13. Розуміння документів. Нові перспективи та нове прочитання після 1550 р. (Understanding Records. New Perspectives And New Readings After 1550). – С. 269–288.

14. Нові дисципліни достовірності та авторитетності (New Disciplines of Authenticity and Authority). – С. 289–304.

15. Висновок. Епоха канцелярських книг та не тільки (Conclusion. An Era Of Chancellery Books And Beyond). – С. 305–314.

II. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ У СФЕРІ АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА КЕРУВАННЯ ДОКУМЕНТАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

В огляді подано інформацію про стандарти з архівної справи та керування документаційними процесами, розроблені у 2018–2020 рр. Міжнародною організацією зі стандартизації (ІСО). Міжнародний досвід у справі стандартизації в галузі архівної справи та керування документаційними процесами, напрями гармонізації міжнародних стандартів у цій сфері в Україні висвітлені в інформаційно-аналітичному огляді «Розвиток стандартизації у сфері архівної справи та керування документаційними процесами: міжнародний досвід та українські реалії»,

опублікованому в «Бюлетені ГЦНТІ» (вип. 1 (23) за 2015 р.)²; огляд стандартів ISO, розроблених у 2015–2017 рр., розміщено в «Бюлетені ГЦНТІ» (вип. 1 (29) за 2018 р.)³.

ISO 14641:2018 Electronic document management – Design and operation of an information system for the preservation of electronic documents – Specifications (Керування електронними документами – Розроблення та експлуатація інформаційної системи для забезпечення тривалого зберігання електронних документів. Технічні вимоги)⁴

У цьому документі визначений набір технічних вимог та політик організації, які слід застосовувати для збирання, зберігання та доступу до електронних документів. Це забезпечує читабельність, цілісність та відстежуваність документів впродовж всього періоду їх зберігання.

Цей стандарт застосовують до електронних документів:

– що створені шляхом сканування оригінальних паперових документів або мікроформ;

– що створені в результаті конверсії аналогового аудіо- чи відео контенту;

– що створені в електронному вигляді за допомогою програмного забезпечення;

– що надійшли з інших джерел, які створюють електронний контент, наприклад, дво- або тривимірні карти, малюнки чи креслення, цифрові аудіо / відео документи, цифрові медичні документи.

Цей документ не застосовують до інформаційних систем, у яких користувачі мають можливість замінювати або змінювати документи після їх захоплення до системи.

Цей документ призначений для наступних користувачів.

а) організацій, що впроваджують інформаційні системи, в яких:

1) зберігають електронні документи, створені шляхом сканування, в умовах, що забезпечують їх довготривале збереження та відповідність оригіналу.

2) документи, що були «народжені» в електронній формі (born digital), зберігаються в середовищі, що забезпечує цілісність інформації та читабельність документа;

² Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Вип. 1 (23) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства; уклад.: А. А. Майстренко, Г. І. Калінічева, В. І. Кугай, Р. В. Романовський, А. І. Титаренко. Київ, 2015. 94 с. URL: http://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_23.pdf.

³ Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства. Вип. 1 (29) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський, Л. В. Шнуровська. Київ, 2018. 164 с. URL: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_29.pdf.

⁴ <https://www.iso.org/standard/74338.html>

3) забезпечується відстежуваність усіх операцій, пов'язаних з електронними документами.

б) організацій, що надають ІТ послуги та розробляють програмне забезпечення, які прагнуть розробити інформаційні системи, що забезпечують цілісність та аутентичність електронних документів.

с) організації, що надають послуги архівного зберігання документів для сторонніх виробників (third-party).

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Загальні характеристики і рівні вимог

5 Загальні специфікації

6 Носії інформації, що використовують для зберігання документів

7 Системи, що використовують знімні носії інформації

8 Системи, що використовують логічні носії інформації однократного запису

9 Системи, що використовують перезаписувані носії інформації

10 Процес захоплення для архівного зберігання

11 Операції, пов'язані із забезпеченням збереження

12 Оцінка інформаційної системи

13 Архівування довіреною третьою стороною

14 Постачальники послуг

Додаток А (довідковий): Політика зберігання

Додаток В (довідковий): Декларація практики зберігання документів

Додаток С (довідковий): Загальні умови обслуговування

Бібліографія

ISO/TS 19475:2018 Document management – Minimum requirements for the storage of documents (Керування документами – мінімальні вимоги до зберігання документів).

Серія стандартів ISO 19475 встановлює мінімальні вимоги, необхідні для підтримання аутентичності, цілісності та читабельності документів, якими управляють системи електронного документообігу. Пояснення питань керування електронними документами сприяє зручності користування ними як в юридичному контексті, так і в контексті ділової діяльності.

Серія складається з трьох частин.

ISO/TS 19475-1:2018 Document management – Minimum requirements for the storage of documents – Part 1: Capture (Керування документами – мінімальні вимоги до зберігання документів – Частина 1: Захоплення)⁵

⁵ <https://www.iso.org/standard/65045.html>

Встановлює вимоги щодо збереження справжності, цілісності та читабельності документів під час процесів захоплення.

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Захоплення

4.1 Загальні положення

4.2 Переваги та ризики

4.3 Політика

5 Контроль

5.1 Вимоги

5.2 Захоплення

5.2.1 Захоплення документів

5.2.2 Трансакції в базах даних

5.2.3 Електронна пошта та інші засоби обміну інформацією

5.2.4 Документи з паперовою основою

ISO/TS 19475-2:2018 Document management – Minimum requirements for the storage of documents – Part 2: Storage (Керування документами – мінімальні вимоги до зберігання документів – Частина 2: Зберігання)⁶

Встановлює вимоги щодо збереження справжності, цілісності та читабельності документів під час процесів зберігання.

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Зберігання

4.1 Загальні положення

4.2 Переваги та ризики

4.3 Політика

5 Контроль

5.1 Вимоги

5.2 Зберігання

5.3 Приймання документів

5.4 Вилучення документів

5.5 Інспекція та моніторинг документів

5.6 Міграція та відновлення

Бібліографія

⁶ <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:ts:19475:-2:ed-1:v1:en>

ISO/TS 19475-3:2018 Document management – Minimum requirements for the storage of documents – Part 3: Disposal (Керування документами – мінімальні вимоги до зберігання документів – Частина 3: Знищення або передавання документів після завершення термінів зберігання)

Встановлює вимоги щодо проведення експертизи цінності документів та їх знищення або передавання після завершення термінів зберігання.

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Вирішення долі документів

4.1 Загальні положення

4.2 Переваги та ризики

4.3 Політика

5 Контроль

5.1 Вимоги

5.2 Вирішення долі документів

5.3 Знищення

5.4 Передавання

5.5 Призупинення знищення

5.6. Дострокове рішення щодо знищення або передавання документів

Бібліографія

ISO/TR 19815:2018 Information and documentation – Management of the environmental conditions for archive and library collections (Інформація та документація – Управління умовами навколишнього середовища під час зберігання архівних та бібліотечних колекцій)⁷

Технічний звіт містить інформацію про останні обговорення та зміни в рекомендаціях і керівництвах щодо управління навколишнім середовищем у сфері збереження культурної спадщини. Він включає результати досліджень щодо попередніх заходів та пасивного контролю в галузі збереженості (консервації), які забезпечені спеціальними методами будівництва та реконструкції; досягнення в галузі технологій для контролю над навколишнім середовищем, а також питання енергоефективності та впливу змін клімату.

Документ призначений для архівів, бібліотек та інших установ, що зберігають великі колекції документів з паперовою основою. В архівах та бібліотеках також знаходяться колекції, які включають документи на плівці, магнітних носіях, шкірі та інших органічних, неорганічних і композитних матеріалах. Перед цими установами стоїть унікальне завдання – подовження терміну служби цих матеріалів для доступу та використання майбутніми

⁷ <https://www.iso.org/standard/66264.html>

поколіннями. Навколишнє середовище відіграє ключову роль в подовженні терміну служби цих матеріалів.

Цей технічний звіт призначений для використання під час планування діяльності щодо забезпечення збереженості та поточного управління параметрами середовища постійного зберігання для архівних та бібліотечних колекцій та може бути застосований для всіх колекцій, які постійно зберігаються в установі.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Загальні положення

5 Управління навколишнім середовищем для оптимізації довготривалої збереженості та стійкого розвитку

6 Температура

7 Відносна вологість

8 Клімат та його наслідки для колекцій

8.1 Загальні положення

8.2 Сезонний клімат

9 Комахи та інші шкідники

10 Забруднення

11 Світло

12 Встановлення вимог до температури та відносної вологості

13 Психрометрія

14 Добрі практики стійкого розвитку

14.1 Загальні положення

14.2 Архів інституту Арнамагнеан, Копенгаген, Данія (Arnamagaeon Institute archive, Copenhagen, Denmark)

14.3 Територіальний архів, Сан-Мартін, Вест-Індія (Territorial archives, St Martin, West Indies)

14.4 Японський імператорський архів, Токіо (Japanese Imperial Archives, Tokyo)

14.5 Архів Джерсі, Нормандські острови (Jersey Archive, Jersey, Channel Islands)

14.6 Національна бібліотека Норвегії, Му-і-Рана (Norwegian National Library, Mo i Rana)

14.7 Центральний державний архів Саксонії, Дрезден, Німеччина (Central State Archive of Saxony, Dresden, Germany)

14.8 Національна бібліотека Сінгапуру (National Library of Singapore)

14.9 Архів департаменту Норд, Лілль, Франція (Archives départementales du Nord, Lille, France)

14.10 Шкільна бібліотека, Гандо, Буркіна Фасо (School library, Gando, Burkina Faso)

15 Інструменти для навчання та оцінки

15.1 Загальні положення

15.2 Інструменти для оцінки управління навколишнім середовищем

Додаток А: Економне енергоспоживання

Додаток В: Вплив температури

Додаток С: Вплив відносної вологості

Додаток D: Матеріальні збитки, пов'язані з впливом температури і відносної вологості

Додаток E: Джерела забруднень та їх вплив на матеріали, вагомий для архівних та бібліотечних колекцій

Додаток F: Комбінований вплив температури, відносної вологості, світла і забруднень

Бібліографія

ISO/TR 21946:2018 Information and documentation – Appraisal for managing records (Інформація та документація – Оцінювання керування документами)⁸

Даний технічний звіт містить рекомендації щодо проведення оцінювання керування документами. У ньому описано деякі продукти та результати, які можна досягти за результатами оцінювання. Загалом у документі описано практичне застосування концепції оцінювання, викладеної в стандарті ISO 15489-1:2016.

У цьому документі:

- a) перелічені деякі основні цілі проведення оцінювання;
- b) пояснюється важливість визначення сфери оцінювання;
- c) пояснюється, як проводити аналіз напрямків ділової діяльності і визначати умови, в яких вона здійснюється (контекст);
- d) пояснюється, як визначати вимоги до документів;
- e) описані взаємозв'язки між вимогами до документів, діловими функціями і робочими процесами;
- f) пояснюється, як використовувати оцінювання ризику під час прийняття рішень, які стосуються документів;
- g) перелічені варіанти документування результатів оцінювання;
- h) описані можливі варіанти результатів оцінювання; і
- i) пояснюється важливість моніторингу та аналізу підсумків виконання прийнятих в рамках оцінювання рішень.

Даний документ може бути використаний будь-якими організаціями, незалежно від їх розміру, характеру діяльності та складності їх функцій і структури.

Зміст

Передмова

⁸ <https://www.iso.org/standard/72274.html?browse=tc>

- Вступ
- 1 Сфера застосування
- 2 Нормативні посилання
- 3 Терміни та визначення
- 4 Процес оцінювання
- 5 Збирання та аналіз інформації
 - 5.1 Загальні положення
 - 5.2 Визначення сфери охоплення оцінювання
 - 5.3 Визначення осіб, яких слід залучити до процесу оцінювання
 - 5.4 Збирання інформації
 - 5.5 Аналіз контексту (умов) ділової діяльності
 - 5.6 Аналіз технологічного контексту
 - 5.7 Функціональний аналіз
 - 5.8 Послідовний аналіз
 - 5.9 Визначення дійових осіб
 - 5.10 Визначення сфер, ключових для ділової діяльності
 - 5.11 Визначення вимог до документів
- 6 Оцінювання і виконання вимог
 - 6.1 Загальні положення
 - 6.2 Поєднання вимог до документів з діловими функціями і робочими процесами
 - 6.3 Оцінювання та оброблення ризиків, пов'язаних з виконанням вимог до документів
 - 6.4 Документування процесу оцінювання
 - 6.5 Використання результатів оцінювання
- 7 Моніторинг
- 8 Перегляд і коригувальні дії
- Бібліографія

ISO/TR 22299:2018 Document management – Digital file format recommendations for long-term storage (Керування документами – Рекомендації щодо вибору форматів файлів, придатних для тривалого зберігання)⁹

Галузь керування документами значною мірою залежить від стандартизованих форматів файлів, як для цілей тривалого зберігання, так і для забезпечення інтегруєбельності.

Для ефективного керування документами часто потрібно визначити відповідний формат файлів для зберігання та, зрештою, провести конверсію файлів з їх первинного електронного формату в обраний файловий формат.

Цей технічний звіт містить інформацію та рекомендації щодо форматів файлів, які допомагають у виборі відповідних форматів.

У технічному звіті подано рекомендації щодо вибору найбільш придатних форматів файлів для зберігання, зручності використання і обміну

⁹ <https://www.iso.org/standard/73117.html>

даними в тривалій перспективі. Цей документ можна застосовувати під час вибору форматів файлів, які будуть використовувати для зберігання електронних документів. Рекомендації враховують такі чинники:

- довговічність документів у читабельному вигляді;
- відповідність оригіналу та цілісність даних;
- інтероперабельність, тобто незалежність від використаних під час створення документів додатків, інформаційних систем та платформ відображення;
- дотримання вимог відповідних законів та нормативних документів;
- відповідність специфікаціям формату;
- скорочення витрат за рахунок зменшення числа конверсій / міграцій впродовж життєвого циклу документу.

Цей технічний звіт можна застосовувати для всіх видів офісної діяльності (наприклад, робота з текстами, електронними таблицями і презентаціями), повідомлень електронної пошти та статичних веб-сторінок, а також електронних компонентів всіх видів, включаючи графічні зображення, відео- та звукозаписи.

Цей документ не застосовують для форматів баз даних.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Базові критерії відбору відповідно до виду контенту

4.1 Загальні положення

4.2 Методологія відбору

5 Формати файлів

5.1 Загальні положення

5.2 Кодований текст

5.3 Векторна графіка

5.4 Зображення

5.5 Аудіозаписи

5.6 Відеозаписи

5.7 Автоматизація офісної діяльності (Office automation)

5.8 Формати, придатні для збереження

Бібліографія

ISO 15511:2019 Information and documentation – International standard identifier for libraries and related organizations (ISIL) (Інформація та документація – Міжнародний стандартний ідентифікатор для бібліотек та споріднених організацій)¹⁰

¹⁰ <https://www.iso.org/standard/77849.html>

Даний стандарт визначає Міжнародний стандартний ідентифікатор для бібліотек та споріднених організацій (ISIL), який включає набір стандартних ідентифікаторів, що використовують для унікальної ідентифікації бібліотек та споріднених з ними організацій, таких як музеї та архіви, з мінімальним впливом на системи, що вже існують.

ISIL ідентифікує організацію, тобто бібліотеку або споріднену організацію, чи один з підпорядкованих їй підрозділів, який відповідає за дії або послуги в інформаційному середовищі (наприклад, створення машиночитаної інформації). Стандарт також можна застосовувати для ідентифікації утворювача або власника ресурсу (наприклад, бібліотечних матеріалів або архівної колекції). ISIL призначений для використання бібліотеками та спорідненими організаціями, такими як музеї та архіви, також установами, що взаємодіють з цими організаціями (наприклад, постачальниками, видавцями та державними установами). ISIL ідентифікує організацію або один із підпорядкованих їй підрозділів протягом усього періоду її існування. У деяких випадках, наприклад, коли організація зазнала значних адміністративних змін (наприклад, злиття з іншою організацією), зокрема під час зміни назви, може бути присвоєний новий ISIL.

Оскільки цей документ дозволяє використовувати існуючі коди для включення до ISIL, дана організація може мати більше одного ISIL. Проте даний стандарт повинен мінімізувати кількість кодів.

ISIL може бути присвоєний будь-якій бібліотеці або спорідненій організації, адміністративній або підпорядкованій одиниці, яка діє автономно.

ISIL не призначений для класифікації організацій, їх служб та фондів.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Структура, елементи та характеристики ISIL

4.1 Загальні положення

4.2 Префікс

4.3 Ідентифікатор організації

5 Адміністративні системи ISIL

Додаток А Приклади ISIL

Додаток В Адміністрування системи ISIL

Бібліографія

ISO 21110:2019 Information and documentation – Emergency preparedness and response (Інформація та документація – Готовність до надзвичайних ситуацій та реагування на них)¹¹

¹¹ <https://www.iso.org/standard/69922.html>

Цей документ містить рекомендації щодо планування на випадок надзвичайних ситуацій, реагування на них та ліквідації їх наслідків. Рекомендації можуть бути застосовані для всіх типів архівних, бібліотечних і музейних колекцій, з урахуванням інших існуючих планів.

Стандарт надає відповідальним особам та іншим зацікавленим сторонам загальні рамки для планування, реагування та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

У документі розглядаються не причини надзвичайних ситуацій, а їх безпосередні і більш широкі наслідки. У ньому описаний цикл розроблення, реалізації, а також аналізу і перегляду плану, та способи його представлення.

Документ спрямований на те, щоб спонукати відповідальних осіб розвивати свої можливості стосовно готовності до надзвичайних ситуацій, а також торкається, за необхідності, деяких питань реагування на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків шляхом встановлення показників гарної практики.

Стандарт не призначений для використання як керівництво з виконання відповідних дій, оскільки немає єдиного для всіх випадків підходу, який би відповідав потребам всіх організацій, також немає єдиного переліку організаційних заходів для кожного типу надзвичайних ситуацій.

Зміст

- 1 Сфера застосування
- 2 Нормативні посилання
- 3 Терміни та визначення
- 4 Планування
 - 4.1 Процес підготовки
 - 4.2 Розуміння виявлених ризиків та їх впливу
 - 4.3 Визначення рівнів та фаз надзвичайних ситуацій
 - 4.4 Узгодження з іншими планами дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій
 - 4.5 Зміст плану
 - 4.6 Перевірка плану
 - 4.7 Публікація та поширення плану
 - 4.8 Презентація плану
 - 4.9 Планування порядку обслуговування
 - 4.10 Визначення завдань та ресурсів
 - 4.11 Організація
 - 4.12 Обов'язки
 - 4.13 Навчання
- 5 Реагування та ліквідація наслідків
 - 5.1 Принципи ефективного реагування та ліквідація наслідків
 - 5.2 Реагування на надзвичайні ситуації
 - 5.3 Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій
- 6 Показники ефективності
 - 6.1 Загальні положення

6.2 Показники та методологія

Додаток А: Зацікавлені сторони і їх ролі під час інциденту

Додаток В: Зразок плану реагування і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації

Додаток С: Планування на випадок надзвичайної ситуації – основні елементи

Додаток D: Пропоновані ролі і обов'язки під час переміщення

Додаток Е: Типовий перелік завдань у разі витоку води

Додаток F: Список матеріальних запасів

Додаток G: Приклад форми щоденного звіту про події

Бібліографія

ISO/TR 21965:2019 Information and documentation – Records management in enterprise architecture (Інформація та документація – Керування документами в рамках корпоративної архітектури)¹²

Технічний звіт пропонує спільну мову, яка включає в корпоративну культуру питання та вимоги щодо керування документами з подвійною метою досягнення консенсусу:

- між фахівцями з керування документами, корпоративними архітекторами та архітекторами рішень, а також:
- одночасно в сферах керування документами, корпоративної архітектури та архітектури рішень.

Примітка: Запропоноване загальне розуміння керування документами дозволяє корпоративним архітекторам зрозуміти мотиви, проблеми та цілі фахівців в галузі керування документами, визнати їх як впливові, ключові, зацікавлені сторони під час процесів трансформації організацій та використати це розуміння для впливу на планування та проектування систем. Внаслідок цього керування документами стає організаційною можливістю на управлінському, стратегічному та оперативному рівнях.

У даному документі представлена точка зору керування документами, в поєднанні з принципами архітектури та відповідними архітектурними уявленнями про документи. Він пояснює питання керування документами для корпоративних архітекторів і представників інших взаємопов'язаних спеціальностей, з тим, щоб вони могли досягти компетенції, необхідної для підтримки спільних ініціатив.

Цей документ надає підтримку корпоративним архітекторам в наступних областях:

- розуміння та визначення принципів керування документами, цілей та вимог, важливих для архітектурних уявлень;
- сприяння консультаціям з фахівцями в галузі керування документами впродовж життєвого циклу проекту;
- виявлення можливостей для повторного використання результатів аналізу та інструментів керування документами.

¹² <https://www.iso.org/standard/72312.html?browse=tc>

В даному документі представлені сценарії та моделі для архітекторів рішень та тих, хто відповідає за інфраструктуру.

Цей документ також пропонує спільну мову, за допомогою якої фахівці в галузі керування документами можуть співпрацювати з корпоративними архітекторами в процесі розроблення архітектури, що стосується питань позиціонування вимог до керування документами.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Мета точки зору з позицій керування документами та огляд змісту

5 Точка зору: Діловий контекст керування документами та зацікавлені сторони

6 Точка зору: Інформація в рамках керування документами

7 Точка зору: Мотивація для керування документами – Цілі

8 Точка зору: Мотивація для керування документами – Можливості

9 Точка зору: Ділова мотивація для керування документами –

Архітектурні принципи

10 Точка зору: Сценарії еталонних додатків для керування документами

11 Точка зору: Стратегія керування документами та її впровадження

12 Керування документами і метод розвитку архітектури

Додаток А: Взаємозв'язок зі стандартами ІСО в галузі керування документами

Додаток В: Відповідність принципів керування документами стандартам ІСО в галузі керування документами

Додаток С: Відповідність з етапами підходу TOGAF ADM

Додаток D: Інші стандарти ISO та міжнародні публікації стосовно даного питання

D.1 ISO 14721

D.2 Modular for records systems (MoReq2010)

Додаток E: Короткий опис понять та позначень ArchiMate 3.0

Додаток F: Archi – інструмент моделювання в ArchiMate

Бібліографія

ISO 30301:2019 Information and documentation – Management systems for records – Requirements (Інформація та документація – Системи керування документами – Вимоги)¹³

У стандарті визначено вимоги, яким повинна відповідати система керування документами (Management systems for records, MSR), щоб надавати підтримку організації у реалізації її мандату, місії, стратегії та цілей. У

¹³ <https://www.iso.org/standard/74292.html?browse=tc>

документі розглядається розроблення та впровадження політики та завдань у галузі керування документами та подана інформація про вимірювання та моніторинг ефективності роботи систем керування документами.

Система керування документами може бути створена для однієї організації або для кількох організацій, які проводять спільну ділову діяльність. У даному стандарті термін «організація» може означати не лише одну організацію, але включати також інші організаційні структури.

Цей документ може бути застосований для будь-якої організації, яка бажає:

- створити, впровадити, підтримувати та вдосконалювати систему керування документами для підтримки своєї ділової діяльності;
- забезпечити відповідність щодо власної визначеної політики керування документами;
- продемонструвати відповідність даному стандарту:
 - а) шляхом здійснення самооцінки та випуску декларації про відповідність, або
 - б) шукати підтвердження своєї заяви про відповідність зовнішньою третьою стороною, або
 - в) шукати сертифікації своєї системи керування документами зовнішньою третьою стороною.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Умови діяльності (контекст) організації

4.1 Розуміння організації та її контекст

4.2 Розуміння потреб та очікувань зацікавлених сторін

4.3 Визначення сфери дії системи керування документами

4.4 Система керування документами

5. Лідерство

5.1 Лідерство та відповідальність

5.2 Політика

5.3 Ролі, обов'язки та повноваження організації

6. Планування

6.1 Дії щодо усунення ризиків та ідентифікації можливостей

6.2 Цілі та планування для їх досягнення

7. Підтримка

7.1 Ресурси

7.2 Компетентність

7.3 Інформованість

7.4 Комунікація

7.5 Документована інформація

- 8. Експлуатація
 - 8.1 Оперативне планування та контроль
 - 8.2 Визначення документів, які будуть створені
 - 8.3 Розроблення та впровадження документаційних процесів, контролю та систем
 - 9. Оцінка ефективності
 - 9.1 Моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінка
 - 9.2 Внутрішній аудит
 - 9.3 Управлінський аналіз
 - 10. Удосконалення
 - 10.1 Недотримання вимог та коригувальні дії
 - 10.2 Постійне удосконалення
- Додаток А: Оперативні вимоги до документних процесів, засобів контролю та до систем
- Бібліографія

ISO 16175-1:2020 Information and documentation – Processes and functional requirements for software for managing records – Part 1: Functional requirements and associated guidance for any applications that manage digital records (Інформація та документація – Процеси та функціональні вимоги до програмного забезпечення для керування документами – Частина 1: Функціональні вимоги та пов’язані з ними керівництво для будь-яких додатків, що керують електронними документами)¹⁴

У другій редакції стандарту ISO 16175-1:2020 представлені типові функціональні вимоги високого рівня та відповідні рекомендації для програмних додатків, призначених для керування електронними документами (в тому числі електронними копіями аналогових оригінальних документів) або в якості основного завдання додатку, або в якості частини додатку, що передусім призначено для підтримки інших ділових функцій та процесів.

У документі не розглядаються:

- функціональні вимоги до додатків, що керують аналоговими документами;
- загальні вимоги до проектування, такі як підготовка звітів, адміністрування додатків та продуктивність;
- вимоги до тривалого зберігання електронних документів у спеціальному середовищі забезпечення тривалого зберігання;

Примітка: Типові вимоги призначені для розгортання додатків, які не створюють перешкод для забезпечення тривалого зберігання документів. Таким чином, деякі з вимог підтримують цілі забезпечення тривалого зберігання електронних документів.

¹⁴ <https://www.iso.org/standard/74294.html>

– рекомендації щодо впровадження програм, які управляють аналоговими та / або електронними документами. Такі рекомендації можна знайти в стандарті ISO 16175-2.

Зміст

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Основні варіанти керування документами та опції налаштування

5 Високорівневі вимоги до програмного забезпечення для керування електронними документами

6 Типові функціональні вимоги до додатків, що керують електронними документами

7 Розуміння типових функціональних вимог

8 Використання типових функціональних вимог

Додаток А (довідковий) Приклад шаблону для функціональних вимог

Додаток В (довідковий) Відповідність принципів керування документами з типовими функціональними вимогами

ISO/TS 16175-2:2020 Information and documentation – Processes and functional requirements for software for managing records – Part 2: Guidance for selecting, designing, implementing and maintaining software for managing records (Інформація та документація – Процеси та функціональні вимоги до програмного забезпечення для керування документами – Частина 2: Керівництво щодо вибору, проектування, впровадження та експлуатації програмного забезпечення для керування документами)¹⁵

Цей технічний звіт містить рекомендації щодо прийняття рішень та процесів, пов'язаних з вибором, розробленням, впровадженням та обслуговуванням програмного забезпечення для керування документами, відповідно до принципів, визначених у стандарті ISO 15489-1.

Цей документ застосовують до будь-якої документної системи, що підтримується програмним забезпеченням, включаючи паперові документи, якими керують за допомогою програмного забезпечення, але передусім зосереджений на програмному забезпеченні для керування електронними документами.

Цей документ є керівництвом для фахівців з питань керування документами, яким доручено реалізовувати або підтримувати вибір, проектування, впровадження та обслуговування систем для керування документами за допомогою різноманітного програмного забезпечення. Документ також може бути корисним фахівцям з інформаційних технологій, таким як архітектори / розробники рішень, особи, що приймають рішення

¹⁵ <https://www.iso.org/standard/74293.html>

щодо закупівель інформаційних технологій, бізнес-аналітики, власники бізнесу, розробники та тестувальники програмного забезпечення, які прагнуть зрозуміти вимоги щодо керування документами.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Аналіз структури та умов діяльності організації

5 Визначення методології реалізації проекту

6 Визначення функціональних вимог та управління ними

7 Визначення конфігурації

8 Визначення вимог щодо міграції та конверсії документів

9 Комунікація, навчання та управління змінами

10 Аналіз, моніторинг та оцінка після впровадження

Додаток А Міркування щодо методології впровадження програмного забезпечення для керування документами

Бібліографія

ISO 19005-4:2020. Document management – Electronic document file format for long-term preservation – Part 4: Use of ISO 32000-2 (PDF/A-4) (Керування документами – Формати файлів електронного документа для тривалого зберігання – Частина 4: Використання ISO 32000-2 (PDF/A-4))¹⁶

У стандарті описано використання формату документа Portable Document Format (PDF) 2.0, формалізованого в ISO 32000-2 для збереження статичного візуального представлення електронних документів на основі сторінок впродовж певного часу, а також дозволяє включати будь-який інший вміст як вбудований файл або вкладення.

Цей документ не поширюється на:

- спеціальні процеси для перетворення паперових або електронних документів у формат PDF/A;
- спеціальний технічний проєкт, інтерфейс користувача, або операційні деталі візуалізації;
- спеціальні фізичні методи зберігання таких документів (носії інформації або умови зберігання);
- необхідне комп'ютерне обладнання та / або операційні системи.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

¹⁶ <https://www.iso.org/standard/71832.html>.

3	Терміни та визначення
4	Умовні позначення
5	Рівні відповідності
5.1	Відповідні файли
5.2	Відповідний процесор
6	Технічні вимоги
6.1	Структура файлу
6.2	Графіка
6.3	Анотації
6.4	Інтерактивні форми
6.5	Електронні підписи
6.6	Дія
6.7	Метадані
6.8	Логічна структура
6.9	Вбудовані файли
6.10	Необов'язковий вміст
6.11	Використання альтернативних презентацій та переходів
6.12	Вимоги до документа
6.13	Масштабування друку
6.14	Геопросторові дані
6.15	Властивості вимірювання
	Додаток А Вимоги до PDF/A із вбудованими файлами (PDF/A-4f)
	Додаток В Вимоги до PDF/A для проектування (PDF/A-4e)
	Бібліографія

ISO 19626-1:2020 Processes, data elements and documents in commerce, industry and administration – Trusted communication platforms for electronic documents – Part 1: Fundamentals (Процеси, елементи даних та документи в торгівлі, промисловості та державному управлінні – Довірені інформаційні платформи для електронних документів – Частина 1: Основні принципи)¹⁷

У цьому документі визначені правові, адміністративні та технічні вимоги щодо довіреного обміну інформацією. У ньому описана архітектура ТСП-систем, що забезпечує довірений інформаційний обмін та сприяє наданню довірених послуг за допомогою забезпечення доказів, що відносяться до такого обміну. Основна увага приділена ТСП-платформі з точки зору 7-го прикладного рівня еталонної моделі взаємозв'язку відкритих систем (Open Systems Interconnection, OSI).

Цільовою аудиторією цього стандарту є розробники політики в області ІТ-інновацій; експерти з правових питань електронних операцій; фахівці з ІТ-планування для систем єдиного вікна і безпечних транзакцій; постачальники ІТ-послуг, пов'язаних з розподіленими мережами та розподіленими

¹⁷ <https://www.iso.org/standard/65536.html>

реєстрами; аудитори довірених систем; сторони, зацікавлені в довіреному інформаційному обміні та ін.

Зміст:

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Довірений обмін інформацією

5 Довірена платформа обміну інформацією

6 Докази обміну інформацією, які заслуговують на довіру

Додаток А: Еталонна модель довіреної обміну інформацією

Додаток В: Головні якості TSP-платформи: якість і менеджмент ризику

Додаток С: Приклад синтаксису (communication binding), який використовують постачальники послуг TSP-платформи

Бібліографія

ISO/TR 22038:2020 Information and documentation – Description and presentation of rights information (Інформація та документація – Описування та представлення інформації про права)¹⁸

Цей стандарт описує ефективний спосіб представлення користувачам інформації про права, що стосуються цифрових колекцій. У цьому стандарті під цифровою колекцією розуміють цифрові колекції бібліотек, музеїв, архівів та інших організацій, які пропонують своїм клієнтам.

У документі розглядаються сприйнятні для людини (human-readable) аспекти представлення прав. Технічні аспекти зберігання та управління інформацією, що стосуються вираження прав, такі як схеми метаданих, інтеоперабельність машиночитаних виразів та користувальницьких інтерфейсів, виходять за рамки цього документа.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Інформація про права

5 Категоризація службових сторінок

6 Представлення інформації про права в службових сторінках

Додаток А Способи представлення, що підтримуються спільнотою

Бібліографія

¹⁸ <https://www.iso.org/standard/72388.html>.

ISO/TR 22428-1:2020 Managing records in cloud computing environments – Part 1: Issues and concerns (Керування документами в хмарних середовищах – Частина 1: Питання та проблеми)¹⁹

У технічному звіті представлена модель керування документами у хмарі та описано ризики і проблеми, які фахівцям в галузі керування документами необхідно враховувати перед впровадженням хмарних сервісів з метою керування документами. Модель керування документами у хмарі включає модель зацікавлених сторін, процеси, метадані, архітектуру та варіанти використання. Ризики та проблемні питання поділяються на ті, що виникають всередині хмарних сервісів та ті, що пов'язані із зовнішніми умовами їх застосування. Внутрішні ризики пов'язані з хмарними сервісами, системами та зацікавленими сторонами. Зовнішні ризики та проблеми можуть виникати в соціальному та правовому контексті, в якому працюють хмарні сервіси.

Цільова аудиторія цього документа включає:

- фахівців з питань документів, інформації, знань та управління;
- архітекторів хмарних сервісів;
- архівістів, що використовують хмарні сервіси для керування документами;
- розробників хмарного програмного забезпечення для керування документами;
- працівників сфери інформаційно-комунікаційних технологій (ICT staff); і
- провайдерів хмарних послуг керування документами.

Зміст

- 1 Сфера застосування
- 2 Нормативні посилання
- 3 Терміни та визначення
- 4 Модель зацікавлених сторін
 - 4.1 Загальні положення
 - 4.2 Замовник послуги керування документами в хмарах
 - 4.3 Постачальник послуг керування документами в хмарах
 - 4.4 Партнер з обслуговування документів в хмарах
- 5 Хмарні середовища керування документами
 - 5.1 Загальні положення
 - 5.2 Процеси керування документами в хмарному середовищі
 - 5.3 Метадані в сервісах керування хмарними документами
 - 5.4 Хмарна референсна архітектура для управління авторитетними записами
- 6 Приклади використання для керування документами в хмарі
 - 6.1 Загальні положення
 - 6.2 SaaS (software as a service; програмне забезпечення як послуга), яким спільно користуються замовники

¹⁹ <https://www.iso.org/standard/73173.html>

- 6.3 SaaS, розроблений замовниками
- 6.4 Керування документами на основі IaaS (Infrastructure as a Service; інфраструктура як послуга)
- 6.5 Кілька IaaS, які використовують замовники
- 6.6 Агент з керування документами
- 7 Ризики в хмарних документних системах
 - 7.1 Загальні положення
 - 7.2 Ризики хмарних сервісів
 - 7.3 Ризики хмарних систем
 - 7.4 Ризики стейкхолдерів у хмарі
- 8 Соціальні та правові питання хмарних сервісів
 - 8.1 Загальні положення
 - 8.2 Правові питання
 - 8.3 Соціальні питання
- Бібліографія

ISO 23404:2020 Information and documentation – Papers and boards used for conservation – Measurement of impact of volatiles on cellulose in paper (Інформація та документація. Папір та картон, які використовують для консервації. Вимірювання впливу летких речовин на целюлозу, що міститься в папері)²⁰

У стандарті описано метод тестування матеріалів, що використовують для консервації, який дозволяє оцінити вплив летких речовин, які виділяють ці матеріали, на целюлозу, що є основним компонентом паперових колекцій.

Це тестування можна поширити на музейні предмети.

Стандарт можна застосовувати щодо паперу та картону, які використовують для консервації та зберігання об'єктів на основі целюлози. Стандарт не застосовують до об'єктів на основі пергаменту.

Стандарт не оцінює ефекти, пов'язані з прямим контактом між папером та картоном, які використовують для консервації, та колекціями.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

4 Принципи

5 Апаратура

6 Підготовка апаратури

7 Відбір зразків

8 Підготовче оброблення зразків

9 Визначення вмісту сухої речовини

10 Підготовлення зразків

²⁰ <https://www.iso.org/standard/75439.html>

11 Процедура
12 Розрахунки
13 Звіт
Бібліографія

ISO 30300:2020 – Information and Documentation – Records Management – Core Concepts and Vocabulary (Інформація та документація – Керування документами – Основні положення та словник)²¹

У цьому стандарті представлено словник для предметної сфери керування документами. У стандарті визначені основні концепції для забезпечення загального розуміння керування документами в стандартах ISO / TC 46 / SC 11.

Цей стандарт призначений для надання розробникам стандартів ISO / TC 46 / SC 11 найважливіших визначень, що стосуються понять, які використовують у сфері керування документами. Також цей документ може бути використаний користувачами стандартів та будь-якою зацікавленою стороною для чіткого розуміння концепцій керування документами, представлених послідовними термінами та визначеннями.

Терміни та визначення в цьому стандарті були розроблені в рамках концептуальної системи. Концепція – це одиниця знань, створена унікальним поєднанням характеристик. Поняття розташовані в концептуальних системах відповідно до взаємозв'язків між ними. Концептуальні системи графічно представлені концептуальними діаграмами. Поняття в конкретній області представлено терміном. Поняття не обов'язково пов'язані з певними мовами. Проте на них впливає соціальний чи культурний фон, який часто призводить до різних категорій. Цей документ полегшує послідовне розуміння, що виходить за межі мов та культурних практик, ілюструючи основні поняття щодо керування документами, які використовують у стандартах ISO / TC 46 / SC 11, та взаємозв'язки між цими поняттями в діаграмах основних понять у Додатку А.

Терміни та визначення в цьому стандарті базуються на системі понять ISO 30300:2011 з новими поняттями, доданими з ISO 15489-1. Цей документ також є стандартом словника для систем керування документами серії ISO. Тому стандарт включає всі основні терміни та визначення для систем управління з Додатку 2 Директив ISO / МЕК, Частина 1:2019, Додаток L. Крім того, цей документ включає будь-які терміни та визначення, які стосуються основних понять сфери керування документами, що використовують у стандартах TC 46 / SC 11. Цей документ не є вичерпним словником усіх термінів, що використовують в сфері керування документами, навіть не у всіх стандартах ISO / TC 46 / SC 11.

²¹ <http://www.iso.org/standard/74291.html>

Даний стандарт містить терміни та визначення, які відносяться до основних понять у сфері керування документами. Документ не обмежує визначення нових термінів у стандартах ISO / TC 46 / SC 11.

Зміст

Передмова

Вступ

1 Сфера застосування

2 Нормативні посилання

3 Терміни та визначення

3.1 Терміни, що стосуються поняття «організація»

3.2 Терміни, що стосуються поняття «документи»

3.3 Терміни, що стосуються поняття «експертиза цінності документів» (appraisal)

3.4 Терміни, що стосуються понять «керування документами» (records management) та «документаційні процеси» (records processes)

3.5 Терміни, що стосуються поняття «засоби контролю та керування документами» (records controls)

3.6 Терміни, що стосуються понять «система» та «документаційна система» (records system).

Додаток А: Діаграми понять

Бібліографія

Алфавітний індекс

ІІІ. ОГЛЯД ДИСЕРТАЦІЙ З ПРОБЛЕМ АРХІВОЗНАВСТВА ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА, ЗАХИЩЕНИХ В УКРАЇНІ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ 2018 – 2020 рр.

У другій половині 2018 – 2020 рр. в Україні було захищено 19 дисертаційних досліджень, присвячених проблемам архівознавства та документознавства.

Дисертаційні дослідження присвячені проблемам документознавчої та архівної освіти (Ю. О. Бриль, І. С. Гузій, В. С. Іщенко, І. М. Крохмаль, О. Я. Кухтяк, О. М. Федорук, Д. В. Чумаченко, Н. О. Якименко), історії діловодства (Т. М. Барабаш), документально-інформаційним ресурсам радянського руху Опору в Україні (Л. А. Ковальська), впровадження систем електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади (В. І. Ключевський), транспортному комплексі України (К. С. Корнійчук), документаційного супроводу діяльності православних релігійних організацій України (Ю. Д. Коротецька), формування консолідованих інформаційних ресурсів бібліотек, архівів та музеїв територіальних громад (Г. І. Липак), публічного адміністрування Національного архівного фонду України (О. Ю. Максименко), документознавчої термінології (О. М. Тур), юридичним аспектами використання електронного документа як джерела доказів у

цивільному процесі (Ю. С. Павлова), методиці виявлення фальсифікацій у електронних документах для підвищення достовірності інформації (І. О. Розломій), документно-інформаційним ресурсам медичної галузі України (Н. П. Філіппова).

Переважає більшість досліджень присвячена проблемам документознавства та діловодства, документознавчої та архівної освіти. Лише у двох дисертаціях досліджуються проблеми архівної справи (О. Ю. Максименко, Г. І. Липак).

15 дисертацій захищені на здобуття наукового ступеня «кандидат наук», 2 – «доктор наук» (Л. А. Ковальська, О. М. Тур), 2 – «доктор філософії» (І. С. Гузій, О. М. Федорук).

Дисертації підготовлені за спеціальностями 27.00.02 «Документознавство, архівознавство» (Т. М. Барабаш, Л. А. Ковальська, К. С. Корнійчук, Ю. Д. Коротецька, О. М. Тур, Н. П. Філіппова), 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» (Г. І. Липак), 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» (Ю. О. Бриль), 13.00.02 «Теорія та методика навчання» (Д. В. Чумаченко), 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» (В. С. Іщенко, І. М. Крохмаль, О. Я. Кухтяк, Н. О. Якименко), 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» (І. С. Гузій), 011 «Освітні, педагогічні науки» (О. М. Федорук), 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» (О. Ю. Максименко), 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» (Ю. С. Павлова), 25.00.02 «Механізми державного управління» (В. І. Ключевський), 05.13.05 «Комп'ютерні системи та компоненти» (І. О. Розломій).

Барабаш Т. М. Латинське письмо у міських канцеляріях Руського воєводства XVI–XVII ст. : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.02, 27 / Барабаш Тарас Мстиславович ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2018. – 18 с.

Дисертацію присвячено вивченню латинського письма та його графічних особливостей у міських канцеляріях Руського воєводства XVI–XVII ст., латиномовних та польськомовних (з латинською графікою в основі) документів. Визначено, що в межах Руського воєводства було проаналізовано графіку книг записів міських канцелярій Галицької, Львівської, Перемишльської та Сяноцької земель за 1525–1699 рр. Проаналізовано книги записів, завдяки чому вдалося виокремити індивідуальні почерки писарів. Наголошено, що найбільше графічних варіацій в них зазнали літери із нижніми та верхніми виносними, зокрема р, графіка якої часто є ідентифікаційною ознакою індивідуальності почерку. Доведено, що впродовж усього XVI ст. і першої третини XVII ст. на письмо міських канцелярій Руського воєводства вплинула краківська міська школа. Із II пол. XVII ст., приблизно з 1640-х рр., канцеляристи Руського воєводства

переорієнтувалися на львівську міську канцелярію, звідки беруть зразки письма.

Бриль Ю. О. Розвиток документознавчої освіти в Україні у контексті євроінтеграційних процесів (кінець ХХ – початок ХХІ століття): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Бриль Юлія Олексіївна ; М-во освіти і науки України, Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. І. Франка. – Дрогобич, 2018. – 20 с.

Дисертацію присвячено дослідженню розвитку документознавчої освіти в Україні наприкінці ХХ – початку ХХІ ст., визначено періодизацію історичного становлення, а також розвиток системи професійної підготовки фахівців документно-інформаційної сфери, її змістового компонента з урахуванням процесів реформування української освіти та євроінтеграції.

Висвітлено методологічні підходи та здійснено аналіз поняттєво-термінологічного апарату дослідження; проаналізовано історичні передумови, з'ясовано особливості становлення та виділено основні етапи розвитку документознавчої освіти в Україні у контексті євроінтеграційних процесів; охарактеризовано підходи до формування і реалізації змістового компонента освітніх програм з документознавства та інформаційної діяльності з урахуванням суспільно-економічних змін досліджуваного періоду; охарактеризовано особливості міжнародного освітнього досвіду підготовки фахівців документно-інформаційної сфери; розглянуто процес реалізації компетентнісного підходу в систему вищої документознавчої освіти; окреслено подальші перспективи розвитку вітчизняної документознавчої освіти з використанням методології педагогічного прогнозування.

Гузій І. С. Інтегративний підхід до професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи: дис. ... д-ра філософії: 015 – професійна освіта (за спеціалізаціями) / Іванна Степанівна Гузій; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2020. – 267 с.

У дисертації вперше визначено та обґрунтовано дидактичні умови використання інтегративного підходу до професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи (інтеграція професій майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи у контексті компетентнісного підходу, що передбачає розвиток педагогічної компетентності викладача фахових дисциплін; інтеграція фахових компетентностей у контексті метапредметного підходу, спрямована на формування інтегральної педагогічної компетентності викладача фахових дисциплін засобами вивчення відповідних метапредметів; інтеграція процесуального аспекту на засадах середовищного підходу, яка передбачає адаптацію метапредмету в освітньому середовищі професійної діяльності викладача фахових дисциплін, залученого до професійної підготовки

фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи); виконано аналіз професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи як педагогічної проблеми; висвітлено інтегративний підхід як засіб підвищення якості професійної підготовки та визначено загальнонаукові підходи до його використання у професійній підготовці майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи; розроблено модель формування інтегральної педагогічної компетентності викладача фахових дисциплін у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і визначено рівні сформованості їхньої педагогічної компетентності.

Уточнено сутність поняття «педагогічна компетентність викладача» та конкретизовано її для викладача фахових дисциплін у межах спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Набули подальшого розвитку положення щодо формування фахових, зокрема педагогічних компетентностей викладачів фахових дисциплін, залучених до професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи.

Ищенко В. С. Формування аналітичної компетентності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності у процесі вивчення фахових дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ищенко Вікторія Сергіївна ; М-во освіти і науки України, Держ. заклад «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». – Старобільськ, 2018. – 22 с.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування аналітичної компетентності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін.

На основі аналізу філософської, психолого-педагогічної літератури з'ясовано ступінь дослідженості проблеми, розкрито сутність понять «аналітика», «аналітична діяльність», «компетентність», «аналітична компетентність». Визначено сутність та структуру аналітичної компетентності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності, особливості її формування в процесі вивчення фахових дисциплін.

Теоретично обґрунтовано, змістовно розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови формування аналітичної компетентності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в процесі вивчення фахових дисциплін.

Клюцевський В. І. Механізми впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Клюцевський Володимир Іванович ; Херсон. нац. техн. ун-т, Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Одеса, 2019. – 20 с. : іл.

У дисертаційному дослідженні наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального наукового завдання в галузі державного

управління щодо теоретико-методологічного обґрунтування механізмів впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади в контексті розширення концепцій електронного урядування. Розроблено науково-практичні рекомендації місцевим органам виконавчої влади щодо вдосконалення процесів електронного документообігу на сучасному етапі.

Проаналізовано сучасні теоретико-методологічні підходи до впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади. Запропоновано нові терміни «електронний документообіг в місцевих органах виконавчої влади» та «комплексний критерій оцінки ефективності електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади».

Досліджено сутність, механізми та сучасні підходи до модернізації електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади. Визначено, що впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади на різних етапах його запровадження має свою різну реалізацію.

Узагальнено досвід провідних держав світу з питань запровадження електронного урядування та впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади.

Доведено, що в Україні ухвалена і діє досить розвинута нормативна правова база забезпечення впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади. Визначено організаційні механізми впровадження електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади, до яких належать механізми інформаційної підтримки (ЕДО) та технологічної підтримки (СЕД).

Розроблено, підлагоджено та запроваджено в діяльність Херсонської обласної державної адміністрації програмний продукт – єдину інформаційно-програмну систему місцевих органів влади СОД 2.0.

Запропоновано уперше модульно-інтеграційну модель електронного документообігу в місцевих органах виконавчої влади, що передбачає можливість технологічного до єднання великої кількості модулів для підвищення функціоналу системи.

Обґрунтовано науково-практичні рекомендації місцевим органам виконавчої влади щодо впровадження електронного документообігу в свою діяльність.

Ковальська Л. А. Документально-інформаційні ресурси радянського руху Опору в Україні (1941–1944 рр.): автореф. дис. ... д-ра іст. наук: 27.00.02 / Ковальська Леся Андріївна; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 30 с.

У дисертаційній роботі проаналізовано атрибути феномену документально-інформаційного ресурсу, встановлено видові особливості документів, що відклалися в діяльності партизансько-підпільного руху, запропоновано їх класифікаційну схему, з'ясовано управлінські, соціально-

комунікаційні, інформаційні аспекти та особливості впливу на розвиток суспільних цінностей, моралі, мотивів, стереотипів людської поведінки. Встановлено специфіку видового розмаїття документально-інформаційних ресурсів, що підвищило ефективність освоєння масиву джерел інформації і відтворення соціально-історичної реальності Другої світової війни. Досліджено передумови функціонування управлінської документації в умовах воєнних дій, аргументовано класифікаційну схему різних видів документів, розкрито інформаційно-комунікаційний потенціал корпусу управлінської документації за темою дослідження. Визначено інформаційно-комунікаційну спрямованість документів особового походження. Виявлено методологічні особливості встановлення інформативності аудіовізуальних документів партизансько-підпільних реалій.

Корнійчук К. С. Формування системи електронного документообігу в транспортному комплексі України : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / Корнійчук Костянтин Сергійович ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 20 с.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню організаційних засад формування системи електронного документообігу в інформаційно-комунікаційному середовищі транспортної галузі України. Проаналізовано галузеві структурно-функціональні характеристики документопотоків та документообігу в межах транспортної галузі; розглянуто нормативну базу формування системи електронного документообігу в умовах інформаційно-комунікаційного середовища транспортних підприємств.

Здійснено порівняльний аналіз стану впровадження СЕД в різних видах транспортній галузі: авіаційному транспорті (система E-Freight), морському транспорті (система «Єдине вікно»), на Укрзалізниці (система «АС МЕСПЛАН»). Запропоновано перспективну модель організації інтегрованої СЕД для транспортного комплексу України, у якій обґрунтовано головна її ідеологія – формування спільного інформаційного середовища на базі корпоративної СЕД транспортних підприємств, на принципах інтер- або мультимодальних інформаційно-документних комунікацій. Охарактеризовано головні організаційні блоки для формування СЕД: організаційно-управлінський; документно-діловодний та інформаційно-технологічний блок.

Коротецька Ю. Д. Сучасний документаційний супровід діяльності православних релігійних організацій України : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / Коротецька Юлія Дмитрівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 19 с.

Дисертацію присвячено розробленню теоретичних засад удосконалення документаційного супроводу діяльності православних релігійних організацій України в умовах глобалізації електронного комунікаційного простору.

Проведено теоретичну спробу адаптувати засоби документних та релігійних комунікацій до сучасних вимог інформаційного суспільства.

Обґрунтовано наявність базових організаційних рівнів церковної комунікації; охарактеризовано особливості типо-видового складу систем інфраструктурної та галузевої релігійної документації; з'ясовано особливості основних видів релігійних службових документів; визначено змістовні та типологічні особливості документного контенту веб-сайтів православних релігійних організацій. Запропоновано та умотивовано перспективний проект розвитку системи документаційного супроводу православних релігійних організацій.

Крохмаль І. М. Формування професійної готовності майбутнього фахівця з документознавства та інформаційної діяльності у ВНЗ : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Крохмаль Ірина Миколаївна ; М-во освіти і науки України, Держ. закл. «Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка». – Старобільськ, 2019. – 20 с. : табл.

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формування професійної готовності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності у ЗВО. Визначено сутність понять «готовність», «професійна готовність», «професійна готовність майбутнього фахівця з документознавства та інформаційної діяльності». Сформульовано сутність і структуру професійної готовності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності. Теоретично обґрунтовано, змістовно розроблено та експериментально перевірено педагогічні умови формування професійної готовності майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності у ЗВО.

Кухтяк О. Я. Особливості навчально-методичного забезпечення професійної підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Кухтяк Олександра Ярославівна ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2019. – 20 с.

У дисертації обґрунтовано теоретичні основи розроблення навчально-методичного забезпечення професійної підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи, в основу яких покладено використання діяльнісного, компетентнісного, синергетичного, системного підходів. Виявлено особливості створення та оновлено комплект навчально-методичного забезпечення професійної підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Розроблено модель формування готовності бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи до професійної діяльності. Визначено структуру готовності бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи до професійної діяльності. Удосконалено зміст навчально-методичного забезпечення, що дозволяє підвищити рівень готовності бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи до

професійної діяльності в умовах реформування спеціальності та сучасних викликів. Уточнено зміст поняття «готовність бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи до професійної діяльності».

Обґрунтовано положення про формування готовності до професійної діяльності бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи із застосуванням оновленого комплексу навчально-методичного забезпечення.

Липак Г. І. Формування консолідованих інформаційних ресурсів бібліотек, архівів та музеїв територіальних громад : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Липак Галина Ігорівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 22 с.

У дисертації комплексно проаналізовано світовий досвід об'єднання інформаційних ресурсів установ соціальної пам'яті (бібліотек, архівів, музеїв); здійснено порівняння функціональних можливостей, джерел наповнення інформації, способів консолідації різнорідних інформаційних ресурсів в успішних світових та вітчизняних Інтернет-порталах, що консолідують цифрову інформацію з фондів вказаних установ. Обґрунтовано перспективи та доцільність розробки та втілення консолідованих інформаційних ресурсів установ соціальної пам'яті на рівні окремих територіальних громад як інформаційно-технологічного фундаменту побудови загальнонаціонального ресурсу. Окреслено методологію консолідації різнорідних даних та інструментарій проектування консолідованих інформаційних ресурсів.

Представлено вербальну модель консолідованого інформаційного ресурсу територіальної громади та прототип веб-сайту як єдиної точки доступу до інформаційних ресурсів довільної територіальної громади, що вибудовує надійну фундаментальну базу для подальшої практичної реалізації цілісного системного інформаційного проекту

Максименко О. Ю. Публічне адміністрування Національного архівного фонду : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Максименко Олена Юріївна ; Ун-т мит. справи та фінансів. – Дніпро, 2020. – 17 с.

У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що полягає у визначенні на основі аналізу чинного законодавства України, практики його реалізації та узагальнення основних положень праць науковців змісту та особливостей публічного адміністрування Національного архівного фонду України.

Розкрито поняття і ознаки архівного фонду, визначено особливості формування Національного архівного фонду, розкрито специфіку обліку і зберігання Національного архівного фонду, з'ясовано засади використання Національного архівного фонду, охарактеризовано нормативно-правове адміністрування Національного архівного фонду, розкрито систему суб'єктів управління Національного архівного фонду, виокремлено особливості формування, обліку, використання та зберігання архівного фонду судів

України, з'ясовано поняття засобів публічного адміністрування Національного архівного фонду, досліджено засади контролю та нагляду за дотриманням обліку, використанням та зберіганням Національного архівного фонду, визначено специфіку адміністративної відповідальності за порушення законодавства про архівну справу і діловодство.

У результаті аналізу системи нормативних актів України, якими урегульовано публічне адміністрування Національного архівного фонду, доведено необхідність внесення змін та доповнень до Закону України від 24 грудня 1993 р. «Про Національний архівний фонд та архівні установи», Закону України від 13 січня 2011 р. «Про доступ до публічної інформації», Постанови Кабінету Міністрів України від 07 травня 1998 р. № 639 «Про 14 затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися архівними установами, що утримуються за рахунок бюджетних коштів» тощо.

Запропоновано прийняти постанову Кабінету Міністрів України «Про архівний електронний документ: порядок роботи з електронними документами, технології їх тривалого зберігання і використання» (проект структури нормативного акту запропоновано у додатках до дисертації).

Сформульовано пропозиції щодо прийняття Концепції розвитку архівної справи на період 2020–2030 рр. та обґрунтовано утворення в системі Національного архівного фонду спеціального архівного фонду за напрямком «Судові архіви».

Павлова Ю. С. Електронний документ як джерело доказів у цивільному процесі: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Павлова Юлія Сергіївна; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – Одеса, 2019. – 20 с.

Дисертацію присвячено комплексному вивченню дослідження електронного документу як джерела доказів у цивільному процесі. Досліджено досвід використання в процесі доказування різноманітних джерел інформації в історичній ретроспективі. З'ясовано історико-правові передумови набуття електронними доказами характеру самостійних джерел доказів. Визначено правову природу електронного доказу, його поняття, ознаки та властивості, співвідношення електронного доказу із суміжними поняттями та його місце в системі засобів доказування. Диференційовано різноманіття електронних доказів та здійснено їх класифікацію. Охарактеризовано сутність електронного документа та його місце серед інших видів електронних доказів. Визначено поняття та особливості електронних документів, розглянуто їх основні види. Охарактеризовано структуру електронного документа та його складові компоненти, взаємозв'язки між ними. З'ясовано процесуальне значення електронного підпису та інших реквізитів електронних документів. Розглянуто проблематику збирання та процесуального закріплення електронних документів під час розгляду цивільних справ. Охарактеризовано специфіку дослідження та оцінки електронних документів у цивільному судочинстві

України. Визначено особливості застосування норм цивільного процесуального законодавства України в частині використання електронних документів у судовій практиці. Сформульовано науково обґрунтовані пропозиції та рекомендації, спрямовані на вдосконалення цивільного процесуального законодавства в частині збирання, дослідження та оцінки електронних документів під час розгляду цивільних справ.

Розломій І. О. Методи та засоби протидії фальсифікаціям електронних документів : автореф. дис. ... канд. техн. наук : 05.13.05 / Розломій Інна Олександрівна ; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси, 2018. – 20 с. : іл., табл.

Дисертацію присвячено обґрунтуванню розробці методів виявлення фальсифікацій у електронних документах для підвищення достовірності інформації. Досліджено методи обчислення хеш-функції електронного документа шляхом використання операцій матричного криптографічного перетворення. Розроблено метод перехресного хешування, який дає змогу виявити фальсифікований фрагмент інформації. Вивчено метод надлишкового хешування на основі використання методів обчислення хеш-функції електронного документа, шляхом введення контрольних блоків інформації, який забезпечує гарантоване виявлення заданої кількості фальсифікованих фрагментів електронного документа. Запропоновано метод комплексного використання електронного цифрового підпису та цифрового водяного знаку для додаткового рівня захисту електронних документів.

Сформульовано метод формування умовного цифрового водяного знаку на основі операцій матричного криптографічного перетворення значень з заданого проміжку, які визначають правила накладання цифрового водяного знаку.

Тур О. М. Уніфікація та стандартизація документознавчої термінології в Україні : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / Тур Оксана Миколаївна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 32 с.

У дисертації представлено дослідження проблеми уніфікації та стандартизації термінології документознавства. Здійснено застосування ефективних наукових методів, розкрито причинно-наслідкові зв'язки еволюції термінологічного апарату документознавства в Україні, окреслено тематику новітніх студій, присвячених проблемам уніфікації та стандартизації документознавчої термінології.

Визначено ознаки терміна як особливого номінативного знака, сформульовано вимоги до нього, з'ясовано його роль як елемента термінологічної системи, сформовано розуміння терміносистеми як упорядкованої сукупності лексичних одиниць. Проведено аналіз сучасного стану терміносистеми документознавства, зокрема її словотвірних (морфологічний спосіб й аналітична деривація), генетичних особливостей, а

також притаманних їй лексико-семантичних явищ. Окреслено принципи, способи та функційне значення уніфікації термінології документознавства.

Досліджено формування теоретико-методологічних засад стандартизації термінології. З'ясовано, що правові нормативні акти, студії, присвячені терміносистемі документознавства, термінологічні стандарти кінця ХХ – початку ХХІ ст. засвідчили посилення уваги на державному рівні до проблем термінології документознавства.

Простежено механізм міжнародної співпраці в галузі стандартизації, а також специфіку термінологічних та документознавчих досліджень ISO/TC 37 «Мова й термінологія» та ISO/TC 46 «Інформація та документація». Висвітлено коло проблем, пов'язаних із розробленням та впровадженням стандартів серії «Інформація та документація» у відповідь на виклики глобалізації суспільства та його електронного середовища. Студійовано проблематику, пов'язану з упровадженням міжнародних і європейських стандартів із метою зближення національної правової системи з законодавством Європейського Союзу, зокрема й гармонізацією термінології нормативно-технічних документів.

Федорук О. М. Формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці: дис. ... д-ра філософії: 011 «Освітні, педагогічні науки» / Федорук Олеся Михайлівна; М-во освіти і науки України Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – Рівне, 2020. – 374 с.

Дисертація є комплексним дослідженням актуальної психолого-педагогічної проблеми формування фахової компетентності майбутніх документознавців в галузі електронного документообігу у професійній підготовці, результати вирішення якої складають сучасну як теоретичну, так і прикладну основу упровадження сучасної знаннево-компетентної парадигми у вищу освіту, у змісті якої професійна підготовка майбутніх фахівців розглядається невід'ємною складовою всього освітнього процесу вищої школи, що орієнтується на ефективне формування їхньої фахової компетентності. На основі аналізу теорії і практики професійної підготовки майбутніх документознавців у ЗВО актуалізовано понятійно-категоріальний апарат дослідження, уточнено сутнісні характеристики провідних понять. У процесі організації і проведення констатувального етапу експериментальної роботи визначено й схарактеризовано провідні фахові компетенції, критерії перевірки ефективності їх формування, показників та трьох рівнів сформованості досліджуваного феномена. Практичне значення результатів дослідження полягає у тому, що результати дисертаційної роботи можуть бути використані в системі професійної підготовки майбутніх фахівців з документознавства та інформаційної діяльності в закладах вищої освіти, у системі післядипломної педагогічної освіти, у самоосвітній діяльності майбутніх фахівців.

Філіппова Н. П. Документно-інформаційні ресурси медичної галузі України: теоретичний та прикладний аспекти : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.02 / Філіппова Наталя Павлівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 17 с.

У дисертації комплексно досліджено й узагальнено теоретичні та прикладні аспекти формування та функціонування документно-інформаційних ресурсів медичної галузі України. Визначено специфіку формування поняттєвого апарату дослідження, уточнено сутність та складові поняття «документно-інформаційні ресурси медичної галузі». Розкрито методологічні засади вивчення проблеми формування та функціонування документно-інформаційних ресурсів сфери охорони здоров'я та медичної науки.

Охарактеризовано структуру медичної документації як складової галузевих інформаційних ресурсів України. Обґрунтовано виокремлення в межах галузевого напряму досліджень комплексної науки про документ галузевого документознавства, що вивчає документацію сфери охорони здоров'я. Розглянуто досвід класифікації і типології документів, розроблено схему класифікації документів сфери охорони здоров'я України. Проаналізовано сучасний стан використання засобів інформатизації вітчизняної системи документно-інформаційних ресурсів медичної галузі.

Визначено місце наукової бібліографічної інформації у системі інформаційних ресурсів України, досліджено роль консолідованої біобібліографічної інформації у інформаційному забезпеченні медицини, сформульовано практичні рекомендації для формування стратегії розвитку системи документно-інформаційних ресурсів медичної галузі України.

Чумаченко Д. В. Методика навчання діловодства майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Чумаченко Дар'я Володимирівна ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2019. – 20 с. : іл., табл.

У дисертації досліджено роль діловодства у професійній діяльності майбутніх фахівців. Вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та апробовано методику навчання діловодства майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій; запропоновано модель методики навчання діловодства майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням цифрових технологій.

Результатом дослідження є авторський електронний курс «Сучасне діловодство», який дозволяє поєднувати традиційні та дистанційні форми навчання. Визначено критерії, рівні та засоби оцінювання рівня підготовки майбутніх педагогів професійного навчання з діловодства.

У ході дослідження з'ясовано, що розроблена методика навчання діловодства майбутніх педагогів професійного навчання із застосуванням

цифрових технологій є результативною і може бути рекомендованою до впровадження у навчальний процес закладів вищої освіти України.

Якименко Н. О. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності у процесі дистанційного навчання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Якименко Наталія Олегівна ; М-во освіти і науки України, Полтав. нац. пед. ун-т ім. В. Г. Короленка. – Полтава, 2018. – 20 с. : іл., табл.

У дисертації здійснено дослідження особливостей формування професійної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності у процесі дистанційного навчання. Зроблено історико-генетичний аналіз, схарактеризовано сучасний стан і перспективи розвитку підготовки фахівців аналізованого напрямку. Встановлено сутність упровадження дистанційного навчання в процес формування професійної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності.

Обґрунтовано організаційно-педагогічні та дидактичні умови, розроблено технологію й навчально-методичне забезпечення їх реалізації в процесі формування професійної компетентності майбутніх фахівців із документознавства та інформаційної діяльності в режимі дистанційного навчання, перевірено їхню ефективність, виявлено позитивну динаміку в зростанні сформованості професійних компетенцій, що дозволяє використовувати опрацьовані технологію та комплекс умов у практиці підготовки документознавців із залученням ресурсу дистанційного навчання.

IV. Архівознавство та архівна справа в Україні: матеріали до бібліографії за 2019 рік

Інформаційне забезпечення є необхідною складовою для успішної діяльності архівних установ України, проведення ними науково-методичної роботи, наукових досліджень, впровадження їх результатів в практичну діяльність. Важливою складовою інформаційного забезпечення є виявлення, опрацювання та систематизація поточної бібліографії з проблем архівознавства та архівної справи в Україні. Систематичне бібліографування документального масиву публікацій, розпорошених в значній кількості друкованих джерел, сприятиме створенню фахового інформаційного ресурсу як основи для проведення наукометричних та бібліометричних досліджень.

У «Матеріалах до бібліографії» представлено документальний масив публікацій з проблем архівознавства та архівної справи в Україні за 2019 рік, що вийшли в нашій країні та за її межами. Також подано бібліографічні описи публікацій за 2014–2018 роки, які не увійшли до «Матеріалів до бібліографії», опублікованих у попередніх випусках «Бюлетеня ГЦНТІ». До бібліографії включено відомості про монографії, навчальні посібники, довідкові видання, бібліографічні посібники, автореферати дисертацій, статті в наукових періодичних та продовжуваних виданнях, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій. Тематика публікацій охоплює проблеми архівної науки, освіти; історії, організації та діяльності архівних установ України; складу та змісту їх фондів; архівознавства та архівної справи за кордоном; зарубіжної архівної україніки; персоналій архівістів тощо. До бібліографії не включено відомості про методичні розробки архівних установ, видання архівних документів. Подано інформацію лише про нормативні документи та методичні розробки, що мають загальногалузеве значення. З метою надання детальної інформації про зібрання зарубіжної архівної україніки, до бібліографії включено інформацію про публікації документів зарубіжної україніки.

Бібліографія систематизована за тематичними розділами. Всередині тематичних розділів бібліографічні записи систематизовано за окремими блоками: монографії, навчальні посібники, довідкові видання, збірники наукових праць; автореферати дисертацій; нормативні документи та методичні посібники; статті в періодичних та продовжуваних виданнях, збірниках наукових праць, матеріалах конференцій. У межах блоку бібліографічні записи розташовано за алфавітом авторів та назв документів.

Джерелами виявлення бібліографічної інформації стали фонди, каталоги та бази даних провідних вітчизняних бібліотек, зокрема Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національної бібліотеки України ім. Ярослава Мудрого, Національної історичної бібліотеки України, Державної наукової архівної бібліотеки тощо.

Бібліографічні записи мають суцільну нумерацію, загальна їх кількість становить 584 назви. За потреби бібліографічні записи супроводжуються уточнюючими анотаціями. Застосовано систему пов'язуючих посилань (Див.

також №). Бібліографічний опис та скорочення слів здійснено згідно з чинними в Україні стандартами.

1. Теоретичні проблеми архівознавства

1. *Бездрабко В. В.* Архів, архівіст, архівна культура: ідея, метафора, постання майбутнього образу / В. В. Бездрабко // *Архіви України*. – 2019. – № 2. – С. 42–66.

2. *Бездрабко В. В.* Документ, архів, пам'ять у контексті літературної спадщини Джорджа Орвелла / В. В. Бездрабко // *Сумський історико-архівний журнал*. – 2019. – № 33. – С. 5–13.

1.1. Архівна термінологія

3. *Бездрабко В. В.* До концепції нової редакції термінологічного стандарту з діловодства й архівної справи / В. В. Бездрабко // *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. – 2019. – № 1. – С. 63–72.

4. *Бойко В.* Історіографічна та джерельна база архівної термінології в Україні / В. Бойко, З. Свердлик // *Дні науки – 2019: історія : матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]*. – Київ, 2019. – С. 35–38.

5. *Бойко В. Ф.* Стандартизація термінології з архівної справи й діловодства: практичний досвід реалізації / В. Ф. Бойко, З. М. Свердлик // *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]*. – Київ : Ліра-К, 2019. – С. 83–84.

6. *Гаранін О. Я.* Використання терміну «архівна інформація»: запрошення до дискусії / О. Я. Гаранін // *Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниць. обл.* – 2019. – № 1 (4). – С. 64–66.

7. *Климова К.* Розвиток архівної термінології: тенденції та фактори впливу / Катерина Климова // *Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр.* – 2019. – Вип. 11. – С. 4–16.

Див. також № 194.

2. Архівна освіта

8. *Кухтяк О. Я.* Особливості навчально-методичного забезпечення професійної підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Кухтяк Олександра Ярославівна ; Нац. ун-т «Львівська політехніка». – Львів, 2019. – 20 с.

9. *Бездрабко В. В.* Коли та як знайомити дітей з архівом / В. В. Бездрабко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 33–39.
10. *Бездрабко В. В.* Як розповідати дітям про архіви і документи / В. В. Бездрабко // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 72–86.
11. *Броварська О. А.* Розвиток сучасного архівознавства у контексті підготовки фахівців архівної справи на Хмельниччині / О. А. Броварська // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 278–283.
12. *Войцехівська І. Н.* Архівознавча школа Київського університету: традиції та перспективи розвитку / І. Н. Войцехівська, М. Г. Палієнко // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 42–60.
13. *Воскобойнікова-Гузєва О. В.* Магістратура зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» – нові можливості та особливості вступу / О. В. Воскобойнікова-Гузєва // Бібл. планета. – 2019. – № 1. – С. 36–38.
14. *Гузій І. С.* До питання формування професійної компетентності майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи / І. С. Гузій // Проблеми та перспективи розвитку економіки і підприємництва та комп'ютерних технологій в Україні : зб. тез доп. XIV Наук.-практ. конф., 17–20 квіт. 2018 р. – Львів, 2018. – С. 152–153.
15. *Гузій І. С.* До питання формування професійної підготовки фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи / І. С. Гузій // Захист прав і свобод людини та громадянина в умовах формування правової держави : зб. тез VIII Всеукр. наук.-практ. конф., 30 трав. 2019 р., Львів. – Львів, 2019. – С. 205–206.
16. *Дзендзелюк Л.* Підготовка фахівців з реставрації архівних документів [Електронний ресурс] / Л. Дзендзелюк // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 234–237. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.
17. *Іванова Н.* Проектна компетентність майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи: структура, критерії та показники сформованості / Н. Іванова // Наук. вісник Мелітопол. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогіка. – 2019. – № 1. – С. 186–195.
18. *Кобелев О. М.* Соціальна інформатика у системі підготовки бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи / О. М. Кобелев // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку : матеріали міжнар. наук. конф. (21–22 листоп. 2019 р.) / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків, 2019. – С. 127–129.
19. *Кондратюк М.* Візуалізація навчального контенту при підготовці фахівців з інформаційної, архівної та бібліотечної справи / Марія Кондратюк // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 11. – С. 70–73.

20. *Ляшук Н.* Проблеми розвитку спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в умовах євроінтеграційних процесів вищої школи / Н. Ляшук // Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 23–24 квіт. 2019 р.) / Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна» [та ін.]. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – С. 235–238.

21. *Макарова М. В.* Тенденції розвитку професійної освіти архівістів спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в контексті європейського досвіду / М. В. Макарова // Інтегровані комунікації = Integrated communications. – 2018. – Вип. 2 (6). – С. 50–53.

22. *Муқан Н.* Знаннєво-змістова компонента готовності фахівця з інформаційної, бібліотечної та архівної справи до професійної діяльності / Н. Муқан, І. Миськів, О. Кухтяк // Молодь і ринок. – 2019. – № 7. – С. 11–16.

23. *Муқан Н.* Операційно-діяльнісна компонента готовності до професійної діяльності фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи / Н. Муқан, О. Блавт, І. Миськів, О. Кухтяк // Молодь і ринок. – 2019. – № 12. – С. 35–40.

24. *Олійник В. В.* Архівна справа у вищій школі: сучасне осмислення / В. В. Олійник // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 284–286.

25. *Олійник С. В.* Вивчення архівознавства в системі підготовки фахівців на історичному факультеті Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / С. В. Олійник // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 188–191.

26. *Петрович В.* Підготовка фахівців освітньої програми «Документаційне забезпечення управління та інформаційно-аналітична діяльність» спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» СНУ імені Лесі Українки для перспектив розвитку інформаційного суспільства [Електронний ресурс] / В. Петрович, Л. Качковська // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 261–264. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

27. *Романченко І. Г.* Хмарні технології в професійній підготовці фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи / І. Г. Романченко // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2019. – С. 136–137.

28. *Сілкова Г.* Аналітична складова у підготовці бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи / Галина Сілкова, Марина Костенко // Термінологія документознавства та суміжних галузей знань : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 11. – С. 74–76.

29. *Соляник А. А.* Імперативна складова освітніх програм підготовки магістрів зі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» / А. А. Соляник // Інформація, комунікація та управління знаннями в

глобалізованому світі : матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2019. – С. 16–17.

30. Хоптяр Ю. А. Утворення і розвиток кафедри архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін Національного університету імені Івана Огієнка (30-ті рр. ХХ ст. – початок ХХІ ст.) / Ю. А. Хоптяр // Краєзнавець Хмельниччини : наук.-краєзн. зб. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 12. – С. 40–50.

31. Ющенко Л. О. Формування професійних компетентностей фахівців спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» у ЗВО І–ІІ рівнів акредитації / Л. О. Ющенко, В. О. Базар // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 4. – С. 84–90.

32. Яворська Т. М. До питання формування самоосвіти у майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи / Т. М. Яворська // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2019. – С. 149–151.

33. Ярута В. О. Курс «електронні архіви»: практика викладання / В. О. Ярута // Вісник Харків. держ. академії культури. Серія: Соціальні комунікації : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 54. – С. 82–91.

34. Tiurmenko I. An Archivist and a Records Manager: Professional Education in Ukraine (Case study of the National Aviation University) / I. Tiurmenko, L. Vozhuk // Knygotyra. – 2019. – Vol. 73. – P. 289–319.

Див. також № 50, 422, 427, 455, 582.

3. Історія, організація та діяльність архівних установ України

3.1. Історія архівної справи

35. Київ : провідник / за ред. Ф. Ернста ; передм. С. Білокінь. – Харків : Олександр Савчук, 2019. – XL, 802 с. – Зі змісту: Будинок Архіву Революції. – С. 318–302; Будинок історичного архіву ім. проф. В. Б. Антоновича. – С. 321–322; Архіви Заповідника. – С. 536–537.

36. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника: переміщення і втрати фондів : зб. док. і матеріалів / НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника ; упоряд.: Г. Сварник (керівник) [та ін.] ; наук. ред.: Я. Дашкевич, Г. Сварник. – Львів, 2019. – Т. 2 : 1946 – березень 1953. – XXXII, 619, [1] с. – (Джерелознавча серія). – У збірнику опубліковано 246 документів, які висвітлюють історію ЛННБ України імені В. Стефаника у 1946 – березні 1953 р.: процеси переміщення і втрат рукописних, книжкових і мистецьких колекцій бібліотеки, вивезення збірок до Польщі, а також передавання фондів до різних архівів, бібліотек, музеїв та інших інституцій України і Росії, зокрема про переміщення до Києва літературних архівів. Документи зберігаються в

бібліотеках, архівах і музеях Львова, Києва, Варшави, Вроцлава, Кракова та Москви.

37. *Маврін О. О.* Неочікувані здобутки втраченого часу: теорія і методика археографії в УРСР (40-ві – 80-ті рр. ХХ ст.): [монографія] / О. О. Маврін; НАН України, Археогр. коміс., Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2018. – 350, [1] с. : табл.

38. *Сварник Г.* Книгозбірня й архів Дмитра Донцова крізь призму долі власника / Галина Сварник; НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаника, Від. рукописів. – Львів, 2019. – 86, [1] с., [32] с. фотоіл.

39. *Маврін О. О.* Становлення та особливості розвитку теорії і методики археографії в УРСР (1940-ві – 1980-ті роки): автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 07.00.06 / Маврін Олександр Олександрович; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2019. – 40 с.

40. *Машталір В. В.* Військово-історичне музейництво в Україні: передумови, становлення та розвиток (кінець ХІХ – початок ХХІ століть): автореф. дис. ... д-ра іст. наук : 26.00.05 / Машталір Вадим Віталійович; НАН України, Укр. т-во охорони пам'яток історії та культури, Центр пам'яткознавства. – Київ, 2019. – 42 с.

41. *Байдич В. Г.* З історії архівної справи на Поділлі (1922–2017 рр.) / В. Г. Байдич // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 263–277.

42. *Боровський О. С.* Діяльність одеської Комісії з охорони та опрацювання революційних архівів (1917–1922 рр.) / О. С. Боровський // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 116–127.

43. *Власенко С. І.* Діяльність Комісії з історії Вітчизняної війни при Академії наук УРСР щодо формування партизанських фондів (1946–1950 рр.) / С. І. Власенко // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 102–119.

44. *Гальчак С. Д.* Діяльність Вінницького обласного історичного архіву в період нацистської окупації Поділля / С. Д. Гальчак // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 63–67.

45. *Герасименюк А. В.* Історіографія архівної справи на Хмельниччині / А. В. Герасименюк, І. І. Федорова // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 67–72.

46. *Гирич І.* Київський археологічний інститут (1917–1924 рр.) як багатопрофільна платформа співпраці гуманітаріїв-науковців Києва / І. Гирич, А. Горькова // Укр. іст. журнал. – 2019. – № 6. – С. 82–98.

47. *Гражевська Я.* Сеймові конституції 1611–1632 років про стан земських та гродських книг в українських воєводствах / Яна Гражевська // Київські іст. студії. – 2019. – № 1. – С. 50–53.

48. *Дацків І.* Доля архівів УРСР у роки Другої світової війни / І. Дацків, В. Пархоменко // Укр. іст. журнал. – 2019. – № 5. – С. 59–68.
49. До 100-річчя Державного архіву Черкаської області (добірка документів) / упоряд. Т. А. Клименко // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 93–98.
50. *Дудяк О.* Викладання архівознавства на історичному факультеті Львівського університету в радянській період (друга половина 1940-х – кінець 1980-х років) / Олег Дудяк // Вісник Львів. ун-ту. Серія історична. – 2019. – Спец. вип. : На пошану проф. Романа Шуста. – С. 524–542.
51. *Зворський С. Л.* Що комуністична влада намагалася приховати від народу? (із практики засекречування архівних документів за доби тоталітаризму) / С. Л. Зворський // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 7–17.
52. *Каменєва С. А.* Анкета архіву Київського губернського правління 1874 р. як джерело щодо вивчення історії архівної Київщини / С. А. Каменєва // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 122–125.
53. *Китиченко Т. С.* Джерелознавство та розвиток архівної, музейної й археографічної справи / Т. С. Китиченко // Розвиток історичного джерелознавства в Україні (1840-ві – 1920-ті рр.) : [монографія] / Т. С. Китиченко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди [та ін.]. – Харків : Діса Плюс, 2019. – С. 83–109.
54. *Кудлай О.* Бібліотечно-архівний відділ / О. Кудлай // Міністерство освіти УНР доби Української Центральної Ради: створення, структура, діяльність / Олександра Кудлай; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2019. – С. 135–141.
55. *Левченко Л. Л.* Архівні установи Миколаївщини у 30-х рр. ХХ ст. / Л. Л. Левченко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 142–165.
56. *Лях Г. В.* Доля архіву Подільської духовної консисторії (1795–1920 рр.) у першій половині ХХ століття / Г. В. Лях // Збірник наук. пр. молодих вчених Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2019. – Вип. 10. – С. 30–31.
57. *Матяш І. Б.* «Українська старовина» / І. Б. Матяш // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 684.
58. *Машталір В.* З історії Головного військово-історичного музею-архіву при Генеральному штабі Української Народної Республіки / В. Машталір // Укр. іст. журнал. – 2019. – № 1. – С. 121–136.
59. *Мельник Р.* Виставкова діяльність Українського національного музею-архіву в Празі (1923–1932 рр.) / Роман Мельник, Віра Мельник // Культурна спадщина: традиції та інновації : тези наук.-практ. конф., 27 трав. 2019 р. – Львів, 2019. – С. 57–59.
60. *Мельник Р. П.* Заснування Українського національного музею-архіву в Празі та його місце в загальній структурі українських установ

Чехословаччини / Роман Петрович Мельник // Історико-культурна спадщина: проблеми збереження і популяризації : тези IV Міжнар. наук.-практ. конф., 21–22 квіт. 2017 р. – Львів, 2017. – С. 77–79.

61. *Олійник Ю. В.* Архівна справа на Хмельниччині в середині 20-х років ХХ ст: створення та діяльність окружних архівних управлінь / Ю. В. Олійник // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 192–195.

62. *Олійник Ю. В.* Діяльність архівних установ Кам'янець-Подільської області в 1940–1941 роках / Ю. В. Олійник // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзн. зб. – 2019. – Вип. 20. – С. 151–154.

63. *Олійник Ю. В.* Документи фонду Р-1535 «Кам'янець-Подільське обласне архівне управління НКВС УРСР» як джерело дослідження історії архівної справи в області в кінці 30-х років ХХ ст. / Ю. В. Олійник // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 226–229.

64. *Олійник Ю. В.* Становлення та розвиток мережі районних архівів на Хмельниччині в 30-х роках ХХ століття / Ю. В. // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 287–291.

65. *Остапов А. В.* Створення та діяльність державних архівів на Поділлі у 20–30-ті рр. ХХ ст. / А. В. Остапов // Збірник наук. пр. молодих вчених Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка. – 2019. – Вип. 10. – С. 33–35.

66. *Палієнко М. Г.* Український історичний кабінет у Празі / М. Г. Палієнко // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 740–742.

67. *Парандій В. О.* Українські архівні та музейні установи в екзилі (1920–1945 роки) / В. О. Парандій // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 292–296.

68. *Петров Н.* Знищення архівних документів КДБ СРСР (1954–1991 рр.) / Н. Петров // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2019. – № 2 (52). – С. 357–380.

69. *Сергеева И.* История Музея и Архива Еврейского историко-этнографического общества после октября 1917 г. / Ирина Сергеева // Judaic-Slavic Journal. – 2019. – № 1 (2). – С. 13–43.

70. *Синявська О. О.* До питання про заснування архіву в Одесі в ХІХ – на початку ХХ ст. / О. О. Синявська // Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 443–447.

71. *Скочиляс І.* Віленський василіянський архів та джерела з історії монастиря і храму Пресв. Трійці ХІV–ХІХ століть / Ігор Скочиляс // На перехресті культур. Монастир і храм Пресвятої Трійці у Вільнюсі : кол. монографія / за ред. Альфредаса Бумблаускаса, Сальвіюса Кулявічюса та Ігоря Скочиляса ; [Укр. катол. ун-т, Гуманітар. ф-т, Філософ.-богослов. ф-т,

Вільнюс. ун-т, Іст. ф-т]. – 2-ге вид., випр. та допов. – Львів : Укр. Католический ун-т, 2019. – С. 401–432. – (Київське християнство = Kyivan christianity ; т. 16).

72. Черкаська Н. До історії дубенського архіву Любомирських / Наталя Черкаська // Острозька давнина. – 2019. – Вип. 6. – С. 289–321.

73. Чижова О. Розумне комплектування, цілісність фондів, створення музейної колекції у ЦДАМЛМ України. Актуальність питань у виступі Л. А. Проценко на VII Міжнародному конгресі архівів [Електронний ресурс] / О. Чижова // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 152–155. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

Див. також № 247.

3.2. Загальні питання діяльності архівних установ

74. Порядок проведення Державною архівною службою України перевірок стану архівної справи в державних архівах областей, міста Києва, галузевих державних архівах, архівних відділах районних державних адміністрацій, архівних відділах міських рад [Електронний ресурс] : затв. наказом М-ва юстиції України 10 трав. 2019 р. № 1420/5 : зареєстр. в М-ві юстиції України 15 трав. 2019 р. за № 503/33474. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0503-19#Text>. – Назва з екрана.

75. Антонюк Т. Д. Україніка / Т. Д. Антонюк, Л. А. Дубровіна // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 519–522.

76. Баранова Т. Соціально-правовий вимір документів Національного архівного фонду України / Т. Баранова // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 13–14.

77. Березовська О. Архіви в системі наукових знань / Ольга Березовська // Міжнародна науково-практична конференція «VIII Міждисциплінарні гуманітарні читання» : тези доп., 21 листоп. 2019 р. Київ / НАН України. Клуб молодих учених, Київський будинок вчених, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 109–110.

78. Берковський В. Г. Аудіовізуальні документи як об'єкт державної політики в архівній сфері / В. Г. Берковський // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельницьк. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 40–43.

79. Дубровіна Л. А. Інституції пам'яті: архіви, бібліотеки, музеї та культурно-історичні заповідники / Л. А. Дубровіна, А. М. Киридон, І. Б. Матяш // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 489–498.

80. *Зворський С.* Спільні точки співпраці архівів і бібліотек на сучасному етапі / Сергій Зворський // Соціум. Документ. Комунікація : зб. наук. ст. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 82–97.

81. *Петрович В.* Архіви і бібліотеки: історія взаємодії / В. Петрович // Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 23–24 квіт. 2019 р.) / Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна» [та ін.]. – Луцьк : Вежа-Друк, 2019. – С. 238–240.

82. *Чиркова М.* Чи потрібен українським архівам ребрендинг? [Електронний ресурс] / М. Чиркова // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 78–86. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

83. *Шемаєв С. О.* Взаємодія бібліотек, музеїв, архівів: український досвід / С. О. Шемаєв // Вісник Харків. держ. акад. культури. – 2019. – Вип. 56. – С. 128–136.

84. *Paliienko M.* The Role and Importance of Archives in the Transformation of Modern Ukrainian Society / Maryna Paliienko // *Atlanti+*. – 2019. – Vol. 29, № 1. – P. 19–25.

85. *Paliienko M.* Socio-cultural Mission of the Archives and New Strategies for Archival Management / Maryna Paliienko // *Atlanti*. – 2019. – Vol. 29, № 2. – P. 110–124.

Державна архівна служба України

86. Про роботу Укрдержархіву, державних архівних установ і спеціальних установ страхового фонду документації у 2018 році та пріоритети Укрдержархіву на 2019 рік // *Архіви України*. – 2019. – № 1. – С. 10–71.

87. Розширене засідання колегії Державної архівної служби України (26 лютого 2019 р.) // *Архіви України*. – 2019. – № 1. – С. 7–9.

Центральні державні архіви

88. *Алексєєнко А. О.* Діяльність Центрального державного науково-технічного архіву України: 50 років формування джерельної бази історії української науки / А. О. Алексєєнко, М. А. Балишев // *Наука та наукознавство*. – 2019. – № 3. – С. 122–129.

89. *Алексєєнко А. О.* Центральному державному науково-технічному архіву України – 50 років / А. О. Алексєєнко, М. А. Балишев // *Архіви України*. – 2019. – № 4. – С. 258–267.

90. *Подворна Л. С.* Архівно-музейний комплекс «Літературно-мистецькі Плюти»: історія та сьогодення / Л. С. Подворна // *Архіви України*. – 2019. – № 3. – С. 58–71.

Місцеві державні архівні установи

91. *Байдич В. Г.* Виклики та здобутки архівістів Хмельниччини в добу незалежності України / В. Г. Байдич // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 29–38.

92. *Безгинська К.* Архіви в сучасному світі: виклики та завдання [Електронний ресурс] / К. Безгинська // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 208–212. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана. – Про актуальні проблеми та завдання діяльності Держархіву Луганської обл.

93. *Бурдуваліс К. М.* Культура, медицина, освіта і архіви: точки перетину / К. М. Бурдуваліс // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 48–53. – У статті здійснено аналіз проходження огляду на краще забезпечення збереженості документів та стану діловодства в галузі культури, національностей, релігій, туризму, охорони здоров'я, освіти і науки протягом 2014–2019 років у Хмельницькій області.

94. *Тараненко Л. О.* Державний архів Хмельницької області як інформаційний центр комунікації / Л. О. Тараненко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 221–224.

95. Хроніка архівного життя [Держархіву Хмельницької області] // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 264–278.

Галузеві державні архіви

96. *Когут А. А.* Здобутки та виклики Галузевого державного архіву Служби безпеки України: до 25-річчя установи / А. А. Когут // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 99–115.

Архівні підрозділи державних наукових установ, музеїв та бібліотек

97. Методичні рекомендації з підготовки Положення про архівний підрозділ державної наукової установи, музею та бібліотеки [Електронний ресурс] / Держ. арх. служба України; авт. колектив: М. І. Кузнецова, О. Ю. Ткаченко. – Київ, 2019. – 8 с. – Режим доступу: https://srpi.archives.gov.ua/tmp/1280_1.pdf. – Назва з екрана.

98. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського у перше десятиліття незалежності України (1991–2002): [монографія] / Л. А. Дубровіна, О. С. Онищенко, В. М. Горовий [та ін.]; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 452 с. – Зі змісту: 1.1.2. Створення українських і міжнародних професійних асоціацій, розвиток громадських ініціатив у бібліотечній та архівній сфері в 90-х роках ХХ ст. – С. 34–52; 1.2.2. Реорганізація і нова структура спеціалізованих фондів

історико-культурної спадщини 1992–1995 рр. – С. 72–82; 2.1.3. Діяльність спеціалізованих відділів у галузі комплектування, наукового опису та обліку документів. – С. 125–133; 3.2. Участь ЦНБ АН України у міжвідомчих науково-дослідних проектах та державних програмах ДКНТ України в галузі архівознавства, археографії, книгознавства, бібліографії та інформатики. – С. 230–246; Розділ 4. Наукові напрями дослідження, комплектування та збереження рукописних, архівних і бібліотечних фондів. підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації. – С. 320–388.

99. *Січова О. В.* Архівні фонди наукових установ: історіографія проблеми / О. В. Січова // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху: матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.): у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 351–355.

Архівні підрозділи об'єднань громадян, релігійних організацій, а також підприємств, установ та організацій, заснованих на приватній формі власності

100. Методичні рекомендації з підготовки Положення про архівний підрозділ громадського об'єднання, релігійної організації, підприємства, установи та організації, заснованих на приватній формі власності [Електронний ресурс] / Держ. архів. служба України; авт. колектив: М. І. Кузнєцова, О. Ю. Ткаченко. – Київ, 2019. – 10 с. – Режим доступу: https://srpi.archives.gov.ua/tmp/1281_1.pdf. – Назва з екрана.

3.3. Нормативно-правове забезпечення архівної справи

101. *Адамовський В. І.* Архівне законодавство України: шлях адаптації до стандартів норм ЄС / В. І. Адамовський // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 7–9.

102. *Довбиш В. А.* Вітчизняні правові основи архівної справи / В. А. Довбиш // Захист прав і свобод громадян у світлі вимог Конституції України: зб. матеріалів V Всеукр. наук.-практ. конф. (19 берез. 2019 р., м. Вінниця) / Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», Вінниц. соц.-економ. ін-т. – Вінниця, 2019. – С. 203–206.

103. *Сидоренко А. І.* Нормативно-правова база в галузі архівної справи України: історіографія дослідження / А. І. Сидоренко, О. В. Пранничук // Молодий вчений. – 2019. – № 2 (1). – С. 211–214.

3.4. Архівний менеджмент та організація праці в архівних установах

104. Типові норми часу і виробітку на основні види робіт, що виконуються в архівних установах [Електронний ресурс]: зб. нормативів: [затв. наказом Держ. арх. служби України від 29 квіт. 2020 р. № 45] / Держ. арх. служба України, УНДІАСД. – Київ, 2019. – 188 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/norm_vyrob_time_nak45_2020_04_29.pdf. – Назва з екрана.

105. *Дейнеко Н. В.* Проблемні питання забезпечення безпеки працівників архівних сховищ України від впливу радону / Дейнеко Н. В. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХП. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації»: тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків: НДІ мікрографії, 2018. – С. 55–56.

106. *Дідух Л.* Дослідження особливостей організації праці й управління в архівних установах України: теоретичні засади та практичне втілення / Людмила Дідух, Оксана Гула // Соціум. Документ. Комунікація: зб. наук. ст. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 47–67.

107. *Дідух Л.* Основні документальні джерела дослідження організації праці й управління в архівних установах України / Л. Дідух, О. Гула // Шевченківська весна – 2019: матеріали XVII Міжнар. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (Секція «Історія») 15 берез. 2019 р. – Київ, 2019. – С. 33–35.

108. *Калакура Я. С.* Архівний менеджмент в умовах електронного урядування / Я. С. Калакура, Ю. С. Ковтанюк // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 18–57.

109. *Стаднік А. О.* Корпоративна культура як фактор підвищення ефективної діяльності архівної установи: спроба аналізу / А. О. Стаднік // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 217–220.

110. *Стаднік А.* Роль відділу архівно-музейного комплексу «Літературно-мистецькі Плюти» Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України як елементу системи розвитку корпоративної культури архівістів на сучасному етапі / А. Стаднік // Дні науки – 2019: історія: матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 47–50.

Див. також № 85, 583.

3.5. Формування Національного архівного фонду та комплектування архівів

111. Методичні рекомендації з організації роботи та ведення облікових документів експертно-перевірної комісії державного архіву [Електронний ресурс]: [затв. наказом Держ. арх. служби України від 16 жовт. 2019 р. № 94] / Держ. арх. служба України; авт. колектив: М. Кузнецова, О. Чупис. – Київ, 2019. – 24 с. – Режим доступу: https://srpi.archives.gov.ua/tmp/1274_1.pdf. – Назва з екрана.

112. Методичні рекомендації з підготовки Положення про експертну комісію громадського об'єднання, релігійної організації, підприємства, установи та організації, заснованих на приватній формі власності [Електронний ресурс]: [затв. наказом Держ. арх. служби України від 29 лип. 2019 р. № 65] / Держ. арх. служба України; авт. колектив: М. І. Кузнецова, О. В. Чупис. – Київ, 2019. – 9 с. – Режим доступу: https://srpi.archives.gov.ua/tmp/1282_1.pdf. – Назва з екрана.

113. Методичні рекомендації з проведення експертизи цінності та відбору на архівне зберігання документів, пов'язаних із соціальним захистом громадян [Електронний ресурс]: [затв. наказом Держ. арх. служби України від 13 лют. 2020 р. № 14] / Держ. арх. служба України, УНДІАСД; упоряд.: О. М. Загорецька, В. Ф. Бойко. – Київ, 2019. – 50 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/metod_rec_rec_soc_zah.pdf. – Назва з екрана.

114. *Ємельянова Т. О.* Формування архівних аудіовізуальних колекцій: новітні тенденції та виклики розвитку / Т. О. Ємельянова // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 100–112.

115. *Калініна-Симончук Ю. С.* Експертиза цінності рукописної та книжкової спадщини в законодавстві України: сучасний стан та перспективи розвитку / Ю. С. Калініна-Симончук // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 268–280.

116. *Чубаров Р.* Про поповнення державних архівів України новими документами з кримської тематики / Р. Чубаров // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України: зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 9–11.

117. *Levchenko L.* Development of methodological basis and regulatory control on appraisal in Ukraine / Larysa Levchenko // *Metodyka i standardy opracowania archiwalnego: rzeczywistość i potrzeby.* – Poznań: Instytut Historii UAM, 2019. – S. 149–169.

Див. також № 98, 186, 198, 199, 423, 424.

3.6. Забезпечення збереженості архівних документів

118. Аналітичний огляд емпіричних даних, отриманих за результатами моніторингу збереженості документів Національного архівного фонду у 2015–2018 рр., з рекомендаціями щодо покращення фізичного стану документів [Електронний ресурс] / Держ. арх. служба України, УНДІАСД; виконавці: Л. В. Дідух (наук. керівник), О. Г. Гула, В. О. Кітам. – Київ, 2019. – 188 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/analit_oglyad_empir_data_monitor_doc_NAF_2015-2018.pdf. – Назва з екрана.

119. Порядок забезпечення евакуації, зберігання та знищення документів в умовах особливого періоду [Електронний ресурс]: затв. наказом М-ва юстиції України від 17 жовт. 2019 р. № 3194/5 ; зареєстр. в М-ві юстиції України 24 жовт. 2019 р. за № 1132/34103. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1132-19#Text>. – Назва з екрана.

120. *Алексєєнко А. О.* Національний архівний фонд України на непідконтрольних територіях: проблеми збереження науково-технічної документації історико-культурного значення / А. О. Алексєєнко // VIII Луньовські читання. Проблеми збереження музейних колекцій: матеріали наук.-практ. семінару 30 берез. 2017 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2018. – С. 58–65.

121. *Борисенко М. О.* Визначення кислотності паперу і способи її нейтралізації в реставрації архітектурної графіки / М. О. Борисенко // Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 6–7 черв. 2019 р., Київ, Україна / Нац. Києво-Печерський історико-культурний заповідник [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 52–56.

122. *Борко Т. М.* Проблеми збереження архівних документів у системі державних архівів України / Т. М. Борко, І. Д. Тупакова // Гілея: наук. вісн. – 2019. – Вип. 141 (№ 2), ч. 1. – С. 12–16.

123. *Виноградова О. Є.* Сучасні тенденції збереження інформації / О. Є. Виноградова, І. О. Кирчей, С. Д. Новіков // Страховий фонд документації. – 2019. – № 2. – С. 17–28.

124. *Волосатих Л. М.* Визначення кількісної та таксономічної характеристик мікроміцетів, виділених з повітря приміщень та поверхні документів НБУВ / Л. М. Волосатих // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху: матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.): у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 241–244.

125. *Дідух Л.* Проблеми забезпечення умов зберігання документів у державних архівах України (За результатами щорічного моніторингу стану

збереженості документів Національного архівного фонду впродовж 2015–2018 рр.) / Л. Дідух, О. Гула // Збереження та захист творів мистецтва і документів на паперовій основі : матеріали доп. Другої міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 26–27 верес. 2019 р.) / Львів. нац. наук. б-ка України ім. В. Стефаніка, Укр. акад. друкарства. – Львів : УАД, 2019. – С. 7–20.

126. *Затока Л. П.* Світло: вплив на різні види бібліотечних документів / Л. П. Затока // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 245–248.

127. *Куява Л. М.* Медичні аспекти застосування дезінфікуючих речовин у бібліотечних та архівних приміщеннях / Л. М. Куява // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 253–257.

128. *Льода Л.* Дослідження стану збереження фотодокументів з фондів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаніка / Л. Льода, І. Пігель, Л. Дзендзелюк // Зап. Львів. нац. наук. б-ки України ім. В. Стефаніка. – 2019. – Вип. 11 (19). – С. 195–208.

129. *Муха Л. В.* Забезпечення збереження документів НБУВ як наукового об'єкта, що становить національне надбання / Л. В. Муха // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 257–261.

130. *Остапенко А. А.* Проблема довговічності паперу та сучасні екологічні способи її вирішення / А. А. Остапенко, Л. П. Затока // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 261–265.

131. *Подорожний В.* Актуальні питання довгострокового зберігання інформації про культурні цінності [Електронний ресурс] / В. Подорожний, В. Бабенко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 265–269. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

132. *Ткаченко В. П.* Принципи відбору деззасобів для використання в приміщеннях архівів / Ткаченко В. П., Надточій І. І. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації» : тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків) ; XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» : тези

доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 59–60.

133. *Ткаченко В. П.* Принципи вибору деззасобів для використання в приміщеннях архівів / В. П. Ткаченко, І. І. Надточій, О. М. Дубина // Страховий фонд документації. – 2019. – № 2. – С. 28–45.

Див. також № 153, 166, 173.

3.7. Описування архівних документів та довідковий апарат архівів

134. *Березовская О. В.* Особенности описания архивной коллекции документов потерянных территорий Чернобыльской зоны отчуждения / О. В. Березовская // Беларускія архівы на мяжы тысячагоддзяў: здабыткі і страты : матэрыялы навук.-практ. канф., прысвечанай 80-годдзю Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск, 28 чэрвеня 2018 г.). – Мінск : БелНДІДАС, 2019. – С. 331–339.

135. *Довгань О. С.* Аналіз методів ведення метричних книг Державного архіву Тернопільської області / О. С. Довгань // Актуальні задачі сучасних технологій : зб. тез доп. Міжнар. наук.-техн. конф. молодих учених та студентів, 17–18 листоп. 2016 р. – Тернопіль : ТНТУ, 2016. – Т. 2. – С. 33–234.

136. *Збанацкая О. Н.* Информационно-поисковые языки библиотек и архивов Украины: современное состояние, некоторые перспективы развития / О. Н. Збанацкая // Вестник Национальной академии наук Республики Казахстан. – Алматы, 2017. – № 6. – С. 38–45.

137. *Лупай Т. С.* Оцифровування довідкового апарату у ЦДНТА України: сучасний стан та перспективи розвитку / Лупай Т. С. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХП. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації» : тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків) ; XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» : тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 58–59.

Див. також № 98.

3.8. Користування архівними документами та використання архівної інформації

138. Открытый доступ к архивам КГБ: Украинский опыт для стран Восточного партнерства [Електронний ресурс] : аналит. доклад / А. Когут, Э. Зейналов, С. Мартиросян [и др.] ; ред. А. Олейник. – Київ, 2017. – 60 с. – Режим
доступа:

https://www.researchgate.net/publication/333059185_Otkrytyj_dostup_k_arhivam_KGB_Ukrainskij_opyt_dla_stran_Vostocnogo_partnerstva_Analiticeskij_doklad_Kogut_A_Zejnalov_E_Martirosan_S_Drozd_D_Hvadagiani_I_Kasu_I_Olejnik_A_red_-_Kiiiv_-_2017_-_60_s. – Загл. с екрана.

139. Open access to the KGB archives in Eastern Partnership [Electronic resource] : analytical report / Center for Research on the Liberation Movement [et al.]; ed. by Anna Oliinyk. – Kyiv, 2017. – 52 p. – Mode of access: <http://cdvr.org.ua/sites/default/files/archive/kgb-archives-eap-en.pdf>.

140. *Збанацька О. М.* Документна евристика в системі соціальних комунікацій: бібліотекознавчий аспект : автореф. дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Збанацька Оксана Миколаївна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 31 с.

141. *Алексеевко А. А.* Информационное письмо как способ популяризации документов ЦГТНА Украины / Алексеевко А. А., Ожиганов Д. И. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації» : тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» : тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 51–52.

142. *Алексеевко А. О.* Екскурсія в архівній установі: особливості та методика проведення (досвід екскурсійної діяльності Центрального державного науково-технічного архіву України) / А. О. Алексеевко // VII Луцьковські читання. Музейний колектив і його проблеми : матеріали наук.-практ. семінару 24 берез. 2016 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2017. – С. 51–59.

143. *Артеменкова О.* Архівні установи та запити громадян: нотатки до постановки проблеми / Олена Артеменкова // Участь бібліотек у збереженні культурної спадщини та відновленні історичної пам'яті народу : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 7 листоп. 2019 р. / Нац. іст. б-ка України [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 28–30. – (П'яті Краєзнавчі читання пам'яті Петра Тронька).

144. *Бажан О.* Архівні документи з історії Криму: потенціал та можливості використання / О. Бажан // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 16–18.

145. *Барвіцька Г.* Використання онтологічного реєстру архівних матеріалів, пов'язаних з Т. Г. Шевченком, у навчально-дослідницькій

діяльності учнівської молоді / Г. Барвіцька, О. Ладичук, М. Попова // Наук. зап. Малої академії наук України. Серія: Пед. науки. – 2019. – Вип. 16. – С. 6–10.

146. *Ворожко В.* Доступ до архівів радянських спецслужб [Електронний ресурс] / В. Ворожко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 217–221. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

147. *Добрянська Т. А.* Сучасні інформаційні потреби користувачів: до постановки питання (на прикладі Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / Т. А. Добрянська, Ю. Б. Дудка // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 35–38.

148. *Збанацька О. М.* Вплив інформаційного суспільства на документну евристику / О. М. Збанацька // Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal = Nauki Społeczno-Humanistyczne. Polsko-ukraińskie czasopismo naukowe. – 2018. – № 2 (18). – Available at: https://sp-sciences.io.ua/s2631954/zbanatska_oksana_2018_the_influence_of_informational_society_on_documentary_heristist_social_and_human_sciences_polish-ukrainian_scientific_journal_02_18

149. *Індиченко Г. В.* Дослідження історії української академічної науки: розширення джерельної бази / Г. В. Індиченко // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 303–308. – Окреслено перспективи актуалізації ретроспективної інформації з історії української академічної науки, розкрито напрями можливої взаємодії архівних установ України та вищих навчальних закладів.

150. *Коваль Т. В.* Особливості популяризації рукописних документів у сучасному культурному просторі / Т. В. Коваль // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 317–321. – Висвітлена культурно-просвітницька і презентаційна діяльність Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

151. *Ковтанюк Ю. С.* Перспективи створення централізованого фонду користування документами Національного архівного фонду / Ю. С. Ковтанюк // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 134–136.

152. *Кокін С.* Процес відкриття доступу до документів комуністичних спецслужб в Україні (середина 1990-х – середина 2000-х рр.) / С. Кокін // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2019. – № 2 (52). – С. 266–279.

153. *Кригіна О.* Використання та забезпечення збереженості інформації метричних книг / Ольга Кригіна // Київські історичні студії. – 2019. – № 1. – С. 110–115.

154. *Лазаренко В.* Оперативний метод дослідження архівних справ з Указами Президії Верховної Ради УРСР і рішеннями виконкомів про нагородження медаллю «Ветеран праці» 1974–1992 рр. / В. Лазаренко // Дні науки – 2019: історія: матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 41–44.

155. *Лях Г. В.* До питань історіографії сучасних регіональних досліджень документальних архівних матеріалів Подільської духовної консисторії (1795–1920-ті рр.) / Г. В. Лях // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 179–183.

156. *Мельник М. О.* Досвід виставкової діяльності Державного архіву Миколаївської області / М. О. Мельник // Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри: зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 279–289.

157. *Новохатський К. Є.* Нові видання листування академіка В. І. Вернадського з української тематики / К. Є. Новохатський // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 187–193.

158. *Олійник А.* Проект: Deconstruction. Архивы КГБ для медиа [Электронный ресурс] / Анна Олійник // 2nd International Conference – Openness of State Archives and Memory Studies = Вторая международная конференция – Открытость государственных архивов и исследования памяти / Institute for Development of Freedom of Information. – 2019. – С. 122–123. – Режим доступа: <https://idfi.ge/public/upload/Blogs/These.pdf>.

159. *Пивовар Е. И.* Архивное наследие современной Украины как инструментарий исторической политики. 2014-й – начало 2019 г. / Е. И. Пивовар, А. В. Гуцин, А. С. Левченков // Вестн. архивиста. – 2019. – № 3. – С. 751–766.

160. *Сидоренко Т.* Забезпечення доступу користувачів до інформації обласними архівами Півдня України / Т. Сидоренко, А. Тимофійшина // Образ. – 2019. – Вип. 1. – С. 16–24.

161. *Сидоренко Т. В.* Електронні виставки архівних документів як інформаційний ресурс регіону (на прикладі Державного архіву Миколаївської області) / Т. В. Сидоренко, Є. В. Тягій // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 1. – С. 89–96.

162. *Федьков О. М.* Евристичний потенціал архівів при виданні джерел з історії політичних організацій у Наддніпрянській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст. / О. М. Федьков // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 231–237.

163. *Яременко Л. М.* Нове видання епістолярної спадщини В. І. Вернадського в Інституті архівознавства НБУВ / Л. М. Яременко //

Читання академіка В. І. Вернадського. – 2019. – Вип. 1 : В. І. Вернадський і становлення фундаментальної науки в Україні. – С. 55–60.

164. *Kovalska L.* Документна комунікація користувачів архівної інформації / Lesia Kovalska // Intercultural Communication. – 2019. – Vol. 1 (6). – P. 231–248.

165. *Shkandrij M.* The Archival Revolution and Contested Memory: Changing Views of Stalin's Rule in the Light of New Evidence [Electronic resource] / Myroslav Shkandrij // Kyiv-Mohyla Humanities Journal. – 2014. – № 1. – P. 189–204. – Mode of access: <http://kmhj.ukma.edu.ua/article/view/25720/23173>. – Title from screen.

Див. також № 59, 76, 94, 177–180, 190, 432, 433, 437.

3.9. Інформаційні технології в архівній справі. Електронні архіви

166. Забезпечення збереженості електронних документів Національного архівного фонду [Електронний ресурс] : метод. рекомендації : [затв. наказом Держ. арх. служби України від 13 лют. 2020 р. № 13] / Держ. арх. служба України, УНДІАСД ; уклад.: Л. В. Дідух, Н. В. Залеток, Т. М. Ковтанюк, Ю. Г. Чернятинська. – Київ, 2019. – 68 с. – Режим доступу: https://undiasd.archives.gov.ua/doc/metod_rec_zber_ed_naf.pdf. – Назва з екрана.

167. *Липак Г. І.* Формування консолідованих інформаційних ресурсів бібліотек, архівів та музеїв територіальних громад : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій : 27.00.03 / Липак Галина Ігорівна ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2019. – 22 с.

168. *Алексєєнко А. О.* Співпраця ЦДНТА України та НДІ мікрографії у сфері інформатизації архівної справи / Алексєєнко А. О. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації» : тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків) ; XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії» : тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 49–50.

169. *Бабенко В. В.* Актуальні питання довгострокового зберігання інформації про культурні цінності / Бабенко В. В. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації» : тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків) ; XI Науково-

технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків: НДІ мікрографії, 2018. – С. 52–53.

170. Баркова О. В. Цифрове збереження документної спадщини: технологічний аспект / Баркова О. В. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХП. Секція №22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації»: тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків: НДІ мікрографії, 2018. – С. 53–55.

171. Білушак Т. М. Питання доступу до історико-культурної спадщини України: електронні архіви / Т. М. Білушак // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі: матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. – Київ: Ліра-К, 2019. – С. 20–22.

172. Божук Л. Національна історико-культурна спадщина: новітні засоби збереження та використання [Електронний ресурс] / Людмила Божук, Тетяна Клиніна // Інформація, комунікація, суспільство 2019 = Information, Communication, Society 2019: матеріали 8-ї міжнар. наук. конф. ІКС-2019 (16–18 трав. 2019, Україна, Чинадієво). – Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. – С. 105–106. – Режим доступу: http://ics.skid-lp.info/ics_2019.pdf. – Назва з екрана.

173. Вовк Н. Концепція створення онлайн-платформи для обміну міжнародним досвідом зі збереження бібліотечних та архівних фондів / Н. Вовк, А. Пелещин // Вісник Книжкової палати. – 2019. – № 4. – С. 38–42.

174. Гаранін О. До концепції інформатизації архівної справи в Україні [Електронний ресурс] / О. Гаранін, Ю. Ковтанюк // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 7–57. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

175. Глік І. В. Найменування файлів для цифрових колекцій на прикладі скрапбуків / І. В. Глік // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 73–76.

176. Гуменюк Г. Ф. Проблеми та перспективи цифровізації архівних документів в Україні / Г. Ф. Гуменюк, Н. В. Самсоненко, О. Г. Сидорина // Культура та інформаційне суспільство ХХІ століття: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. молодих учених, 18–19 квіт. 2019 р. / М-во освіти і науки України, М-во культури України, Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків: ХДАК, 2019. – С. 334–335.

177. *Дідух Л.* Цифровий фонд користування документами Національного архівного фонду України: проблеми та перспективи / Л. Дідух, Н. Залеток // Дні науки – 2019: історія : матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 38–40.

178. *Дідух Л. В.* Досвід українських архівів у створенні цифрового фонду користування документами Національного архівного фонду / Л. В. Дідух, Н. В. Залеток // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 87–101.

179. *Довжук І.* Інформатизація архівної справи та використання інформаційних ресурсів НАФ України / Ігор Довжук // Соціум. Документ. Комунікація : зб. наук. ст. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 7. – С. 68–81.

180. *Ільїн С. В.* Аналіз та визначення вимог до прав користувачів програмного забезпечення для віддаленого доступу до документів Національного архівного фонду України, що зберігаються в Центральному державному науково-технічному архіві України, та довідкового апарату до них / С. В. Ільїн, А. Б. Мазничко, Л. О. Городнича // Страховий фонд документації. – 2019. – № 1. – С. 46–53.

181. *Індигова О. Д.* Проблеми та перспективи утворення єдиної архівної інформаційної системи Миколаївської області / О. Д. Індигова // Могилянські читання – 2019 : Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти : тези доп. XXII Всеукр. наук.-метод. конф. : Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів, Миколаїв, 11–16 листоп. 2019 р. / Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – С. 123–125.

182. *Клименко Н. М.* Автоматизація процесу оновлення прикладного програмного забезпечення, призначеного для фахівців державної системи страхового фонду документації та державних архівних установ / Н. М. Клименко, А. Ю. Баранцев, А. Б. Мазничко // Страховий фонд документації. – 2019. – № 1. – С. 53–60.

183. *Климчук Л. В.* Інформатизація архівної справи: історіографія питання / Л. В. Климчук, А. Д. Климчук // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 130–133.

184. *Коваль Ю. Ю.* Використання мережі Facebook у роботі архівних установ як одна із перспектив розвитку архівної справи / Коваль Ю. Ю. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації»: тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 56–58.

185. *Кригіна О. В.* Оцифрування документів як напрям діяльності архівних установ / О. В. Кригіна // Траєкторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура : зб. наук. доп. V міжнар. наук.-практ. конф., м. Маріуполь, 15 листоп. 2019 р. : в 2 ч. / Маріуп. держ. ун-т. – Маріуполь, 2019. – Ч. 1. – С. 156–159.

186. *Кручиніна Т.* Особливості комплектування документами особового походження в електронній формі: досвід Центрального державного електронного архіву України [Електронний ресурс] / Т. Кручиніна // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 248–252. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

187. *Кушнарєнко О. С.* Проблеми оцифрування аудіовізуальних документів в умовах нових стандартів цифрового відео // Актуальные научные исследования в современном мире. – 2019. – Вып. 7 (51), ч. 1. – С. 48–53.

188. *Лаба О.* Використання інформаційних технологій у сфері архівної україніки / О. Лаба, В. Шереметьєва // Archiwa bez granic : Pamiętnik VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Kielce, 20–21 września 2017 r. / Stowarzyszenie Archiwistów Polskich. – Warszawa, 2019. – S. 665–672.

189. *Левченко Л. Л.* Оцифрування описів фондів у держархіві Миколаївської області: здобутки, проблеми, перспективи / Л. Л. Левченко // 100 + 1: Сучасні практики публічного управління : зб. наук. ст. – Миколаїв, 2019. – С. 26–34.

190. *Мазничко А. Б.* Проблемні питання щодо розмежування доступу користувачів під час роботи з матеріалами архівних установ / Мазничко А. Б., Городнича Л. О. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації»: тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків : НДІ мікрографії, 2018. – С. 7–8.

191. *Ніколаєнко І.* Використання цифрових технологій в генеалогічних дослідженнях: український та світовий досвід [Електронний ресурс] / І. Ніколаєнко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 257–260. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

192. *Сабадаш І.* Вдосконалення процесів архівації документів освітньої сфери за допомогою DocuXplorer [Електронний ресурс] / Іванна Сабадаш // Інформація, комунікація, суспільство 2019 = Information, Communication, Society 2019 : матеріали 8-ї міжнар. наук. конф. ІКС-2019 (16–18 трав. 2019, Україна, Чинадієво). – Львів : Вид-во Львів. політехніки,

2019. – С. 117–118. – Режим доступу: http://ics.skid-lp.info/ics_2019.pdf. – Назва з екрана.

193. *Савич А. В.* Створення цифрових образів документів та фотоматеріалів у музейній практиці за технологіями державної системи страхового фонду документації України / Савич А. В., Іващенко В. Ю., Тімов О. О., Надточій І. І., Бабенко В. В. // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія: Історія. – 2019. – Вип. 56. – С. 88–102.

194. *Святець Ю. А.* Цифрові джерела в дослідницьких практиках істориків: теоретико-методологічний аспект / Ю. А. Святець // *Universum Historiae et Archaeologiae = The Universe of History and Archeology = Універсум історії та археології = Универсум истории и археологи.* – 2019. – Т. 2 (27), вип. 1. – С. 47–68.

195. *Спрінсян В. Г.* Моделювання системи функціонування вітчизняних архівних установ / В. Г. Спрінсян, О. В. Шевченко // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ ст. : матеріали ХІІ Міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 11–13 верес. 2019 р. – Одеса, 2019. – С. 13–17.

196. *Хомінич О.* Автоматизація процесів діловодства та архівної справи на основі системи електронного документообігу «АСКОД» [Електронний ресурс] / О. Хомінич // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 282–285. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

197. *Хромов А.* Протоколи репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму Криму 1920–1953 років / А. Хромов // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 169–180. – Про проект онлайн доступу до цифрових копій протоколів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 рр., який від 2019 р. започаткував ГДА СБУ.

198. *Чернятинська Ю.* До питання комплектування архівних установ документами в електронній формі / Ю. Чернятинська // Дні науки – 2019: історія : матеріали ХІІІ Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 50–52.

199. *Чернятинська Ю.* Комплектування архівних установ України документами в електронній формі / Ю. Чернятинська // *Archiwa bez granic : Pamiętnik VII Powszechnego Zjazdu Archiwistów Polskich, Kielce, 20–21 września 2017 r. / Stowarzyszenie Archiwistów Polskich.* – Warszawa, 2019. – S. 673–680.

200. *Чернятинська Ю.* Особливості зберігання документів в електронній формі: досвід Центрального державного електронного архіву України [Електронний ресурс] / Ю. Чернятинська // Студії з арх. справи та

документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 286–296. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

201. *Чернятинська Ю. Г.* Актуальні проблеми постійного зберігання документів в електронній формі / Чернятинська Ю. Г. // XXVI Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я» (MicroCAD–2018) НТУ ХПІ. Секція № 22 «Страховий фонд документації: актуальні проблеми та методи обробки і зберігання інформації»: тези доп. (17 трав. 2018 р., м. Харків); XI Науково-технічна конференція НДІ мікрографії «Сучасний стан та проблемні питання страхового фонду документації, перспективи розвитку та взаємодії»: тези доп. (17–18 трав. 2018 р., м. Харків). – Харків: НДІ мікрографії, 2018. – С. 13–15.

202. *Шевченко М. О.* Настанови з розроблення проєктів оцифрування / М. О. Шевченко // Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку: матеріали міжнар. наук. конф. (21–22 листоп. 2019 р.) / Харків. держ. акад. культури [та ін.]. – Харків: ХДАК, 2019. – С. 136–137.

Див. також № 33, 94, 108, 136, 137, 151, 161, 431, 432, 441–446, 450, 452, 569.

3.10. Науково-дослідна та методична робота архівних установ

203. Положення про організацію наукової і науково-технічної діяльності Державної архівної служби України у сфері архівної справи та страхового фонду документації [Електронний ресурс]: затв. наказом М-ва юстиції України 14 черв. 2019 р. № 1770/5: зареєстр. в М-ві юстиції України 19 черв. 2019 р. за № 638/33609. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0638-19#Text>. – Назва з екрана.

204. *Байдич В. Г.* Видавнича, дослідницька та наукова робота Державного архіву Хмельницької області в 2015–2018 рр. / В. Г. Байдич, В. В. Галатир // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 26–32.

205. *Бандура М.* Значення української архівної періодики для архівної галузі України / М. Бандура // Дні науки – 2019: історія: матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 34–35.

206. *Берковський В. Г.* Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства (УНДІАСД) / В. Г. Берковський // Енциклопедія історії України. – Київ: Наук. думка, 2019. – Т.: Україна–Українці, кн. 2. – С. 758.

207. *Зворський С. Л.* УНДІАСД – 25 років: історія, здобутки, проблеми, перспективи провідної установи України в галузі архівознавства та документознавства через призму ювілейної дати / С. Л. Зворський,

А. А. Титаренко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 108–113.

208. Лауреати премії імені П. Клименка в галузі архівознавства, історії та джерелознавства за 2014–2016 роки // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 331–334. – Премію присуджує Держархів Хмельницької обл.

209. Шевченко О. Форми адміністративно-правового регулювання науково-дослідної роботи архівних установ / Шевченко О. // *Auspicia*. – 2014. – № 5/6. – С. 22–28.

Див. також № 98.

3.11. Міжнародне співробітництво архівних установ України

210. Ємельянова Т. О. Участь України в міжнародному виставковому проєкті «Кінець Першої світової війни: рішучий поворот до сучасної Європи» / Т. О. Ємельянова, Н. В. Маковська // *Архіви України*. – 2019. – № 1. – С. 210–217.

211. Krochmal A. Konferencja polsko-ukraińska «Archiwa polskie i ukraińskie wobec wyzwań współczesności – podobieństwa i specyfika», Warszawa 13–14 czerwca 2019 r. / Anna Krochmal // *Archeion*. – 2019. – Т. 120. – S. 431–432.

Див. також № 455.

4. Публікації про склад та зміст фондів архівних установ

4.1. Міжархівні довідники та огляди

212. Гусарчук Т. Артемій Ведель. Постать митця у контексті епох : монографія / Тетяна Гусарчук. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. – Київ : Муз. Україна, 2019. – 768 с. : 32 с. іл. – Зі змісту: 5.1.2. Твори Артемія Веделя в рукописних списках з українських нотосховищ. – С. 230–239; 5.1.3. Рукописні матеріали [Артемія Веделя] в російських колекціях. – С. 240–242. – Про рукописи А. Веделя у фондах ЦДІА Санкт-Петербурга, Російського національного музею музики.

213. Матяш І. Іноземні представництва в Україні (1917–1919 рр.): державна місія та повсякденність / Ірина Матяш ; НАН України, Ін-т історії України, Наук. т-во історії дипломатії та міжнар. відносин. – Київ, 2019. – 556 с. – Зі змісту: 1.2. Джерела до вивчення діяльності іноземних представництв в Україні в 1917–1919 роках: український і зарубіжний комплекс. – С. 40–58. – Огляд фондів ЦДАВО України, ЦДАГО України, держархівів Миколаївської, Одеської обл., м. Києва, Нац. архіву Республіки Білорусь, Австрійського державного архіву, Державного архіву Російської Федерації (ДАРФ), Архіву Болгарської Академії наук, Українського вільного

університету (Мюнхен), архіву Осередку Української культури і освіти в Вінніпезі та ін.

214. *Василенко В. М.* Архівно-кримінальні справи як джерело вивчення репресій більшовицького режиму проти учасників повстанського руху за відновлення УНР : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 / Василенко В'ячеслав Миколайович ; М-во освіти і науки України, Дрогоб. держ. пед. ун-т ім. Івана Франка. – Дрогобич, 2019. – 20 с.

215. *Бабенко О.* Архівні документи про будівництво Кременчуцької ГЕС / Олег Бабенко // Між Бугом і Дніпром : наук.-краєзн. вісн. Центральної України. – 2019. – Вип. 11. – С. 105–118. – Огляд фондів ЦДАВО України, ЦДАГО України, ЦДНТА України, держархівів Кіровоградської, Черкаської, Полтавської обл., наукового архіву Інституту археології НАН України, фондів музейних установ тощо.

216. *Бачинська О.* Болгарське населення у військово-господарських формуваннях України ХІХ ст.: інформаційний потенціал джерел / Олена Бачинська // Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ ; Софія, 2019. – С. 81–87. – Документи з історії військово-господарських формувань зберігаються в різних архівосховищах України та Російської Федерації (Держархіві Одеської обл., ЦДІАК України, Російському державному військово-історичному архіві (РДВІА)).

217. *Блажевич Ю. Е.* Архівні джерела конфесійної історії Поділля (кінець ХVІІІ–ХІХ ст.) / Ю. Е. Блажевич // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 44–47. – Міжархівний огляд фондів ЦДІАК України, держархівів Вінницької, Хмельницької обл., Російського державного історичного архіву (РДІА), Національного історичного архіву Білорусі.

218. *Валеев Р. М.* Переписка А. Е. Крымского с петербургскими востоковедами (1890–1930 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Д. Е. Мартынов, Р. З. Валеева, Д. Р. Хайрутдинов // Известия Общества археологии, истории и этнографии при Казанском университете. – 2019. – Т. 39, № 3. – С. 56–68. – У статті подано огляд епістолярної спадщини А. Ю. Кримського в архівах Москви, Санкт-Петербургу та Києва.

219. *Валеев Р. М.* Эпистолярный В. В. Бартольда и А. Е. Крымского из архивных центров России и Украины (1909–1928 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, С. А. Кириллина, Д. Е. Мартынов // Символ науки. – 2019. – № 1. – С. 39–52. – Представлено огляд епістолярію В. В. Бартольда та А. Ю. Кримського, що зберігається у фонді академіка В. В. Бартольда в Санкт-Петербурзькому філіалі Архіву РАН (ф. 68) та в Інституті рукопису НБУВ.

220. *Валеев Р. М.* Эпистолярное наследие отечественных востоковедов: неопубликованная переписка А. Е. Крымского и В. Ф. Минорского (1904–1925 гг.) / Р. М. Валеев, О. Д. Василюк, Р. З. Валеева, Н. Н. Дьяков, С. А. Кириллина // Учен. зап. Казан. ун-та. Сер. Гуманит. науки. – 2018. – Т. 160, кн. 6. – С. 1341–1353. – Подано короткий огляд листів за 1904–1925 рр., що зберігаються в архівах Росії та України, зокрема у фонді В. Ф. Мінорського в Архіві сходознавців Інституту східних рукописів РАН (ф. 134).

221. *Галатир В. В.* Архівні джерела дослідження постаті Я. Токаржевського-Карашевича (історика, дипломата, державного та громадського діяча) / В. В. Галатир // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 186–190. – Розглянуто джерельну базу в архівних установах України та світу, в якій містяться документи про життя та діяльність Яна Токаржевського-Карашевича (держархіви Хмельницької, Житомирської обл., ЦДІАК України, ЦДАВО України, Архів Східно-Європейської історії і культури при Колумбійському університеті (США), архів Наукового товариства імені Т. Шевченка в США, Український науковий інститут Гарвардського університету, архіви Ватикана).

222. *Годованська О.* Інформаційний ресурс архівних документів про радянське вчительське повсякдення / Оксана Годованська // Життя «порадянськи»: проблеми вивчення та інтерпретації: матеріали IV Всеукр. наук.-теорет. семінару, 27–28 квіт. 2018 р., м. Вінниця / Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського [та ін.]. – Вінниця, 2019. – С. 32–41. – Огляд документів держархівів Івано-Франківської та Львівської обл.

223. *Гуцал В. А.* Творчий шлях професора І. Винокура за матеріалами архівних фондів Хмельниччини / В. А. Гуцал // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 88–92. – Представлено огляд фондів Держархіву Хмельницької обл., Кам'янець-Подільського міського архіву, архіву Кам'янець-Подільського національного університету ім. І. Огієнка, наукового архіву Хмельницького обласного краєзнавчого музею.

224. *Давидюк Р.* Архівно-кримінальні справи як джерело вивчення історії української політичної еміграції у Волинському воєводстві / Р. Давидюк // З архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ. – 2019. – № 2 (52). – С. 336–356.

225. *Данилець Ю.* Нові джерела про історичні зв'язки Закарпаття та Свято-Пантелеймонівського монастиря на Афоні / Ю. Данилець // Наук. зап. Богословсько-історичного наук.-дослід. центру імені архімандрита Василя (Проніна). – Мукачево, 2015. – № 4. – С. 186–202. – У статті проаналізовано документи архіву Пантелеймонівського руського монастиря на Афоні, а також документи державних, єпархіальних, монастирських та приватних архівах на Закарпатті.

226. *Дем'янюк О.* Події доби Української Центральної Ради на території Волинської губернії в матеріалах архівів України / О. Дем'янюк //

Літопис Волині. – 2017. – № 17. – С. 52–57. – Проаналізовано документи трьох центральних і чотирьох обласних архівів України.

227. *Завальнюк О. М.* Загальний огляд архівних джерел про заснування і діяльність державних українських університетів у 1918–1920 рр. / О. М. Завальнюк // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 103–107. – Огляд документів 38 фондів центральних та місцевих державних архівів.

228. *Клапчук В.* Історіографія та джерельна база лісового господарства Галичини дорадянського періоду / В. Клапчук, М. Клапчук // Україна – Польща: історична спадщина і суспільна свідомість. – 2018. – Вип. 11. – С. 165–174. – Огляд джерел, що зберігаються в ЦДІАЛ України та Держархіві Івано-Франківської обл.

229. *Комарніцький О. Б.* Документи державних архівів Вінницької і Хмельницької областей про студентство педагогічних навчальних закладів Поділля і Південно-східної Волині (20–30-ті роки ХХ ст.) / О. Б. Комарніцький // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 206–209.

230. *Косаняк Н.* Творчість львівського композитора Мар'яна Сіньо у збірках Львова: джерелознавчий огляд / Наталія Косаняк // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаніка, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 146–147. – Проаналізовано джерела із фондів ЦДІАЛ України, ЛННБ України ім. В. Стефаніка.

231. *Кримська О. М.* Землеволодіння міст і містечок Подільської губернії кінця XVIII – початку ХХ ст.: джерельна база / О. М. Кримська // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 210–216. – Огляд фондів держархівів Хмельницької, Житомирської обл., ЦДІАК України.

232. *Матяш І.* Архівна складова джерельної бази дослідження українсько-турецьких відносин доби Української революції 1917–1921 рр. / І. Матяш // Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. – 2019. – Вип. 28. – С. 340–358. – У статті висвітлено склад і зміст документів, що зберігаються в ЦДАВО України, держархівах Київської та Одеської обл.

233. *Мицик Ю. А.* Нові джерела до історії Конотопу і Конотопщини середини XVII – першої третини XVIII ст. / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Конотопські читання : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 10. – С. 205–213. – Огляд джерел, що зберігаються в Інституті рукопису НБУВ (ІР НБУВ), ЦДІАК України.

234. *Посунько О.* Новомосковськ у судових матеріалах останньої чверті XVIII – першої половини XIX ст. / Ольга Посунько // *Roxolania Historica = Historical Roxolania* : наук. зб. – 2019. – Вип. 2 (17). – С. 154–169. – Огляд фондів Держархіву Дніпропетровської обл. та ІР НБУВ.

235. *Пташник Ю. Ф.* Інформаційний потенціал документів по особовому складу / Ю. Ф. Пташник // Подільська старовина : вісн. Держ.

архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 196–198. – Розглянуто інформаційні можливості документів з особового складу ліквідованих організацій і підприємств як потенційних історичних джерел, зокрема фонди Кам'янець-Подільського міського архіву.

236. *Рибак І. В.* Колективізація, розкуркулення та голодомор на Поділлі та Південно-Східній Волині (1927–1934 рр.) у матеріалах архівів / І. В. Рибак, А. Ю. Матвеев // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 254–258. – Огляд фондів держархівів Хмельницької, Житомирської обл., ЦДАВО України, ЦДАГО України, російських архівів.

237. *Рубльова Н.* Документи про українсько-польські дипломатичні відносини в українських архівах (1921–1939 рр.) / Н. Рубльова, О. Рубльов // Україна і Польща: шляхами міждержавних взаємин : зб. наук. пр. з нагоди 100-річчя встановлення польсько-українських дипломатичних відносин / Польський Ін-т у Києві, Наук. т-во історії дипломатії та міжнар. відносин, Ін-т історії України НАН України. – Київ : Горобець, 2019. – С. 54–64. – Огляд документів, що зберігаються в ЦДАВО України, ЦДАГО України, ГДА СБ України.

238. *Смуток І.* Документи до історії самбірської економії в перемишльських гродських і земських актах / Ігор Смуток, Леся Смуток // Дрогобицький краєзнавчий збірник. – 2019. – Вип. 21. – С. 441–448. – В статті розглядається зміст архівів перемишльських гродських і земських судів, з метою виявлення в них документів до історії Самбірської економії (ЦДІАЛ України, Наукова бібліотека Львівського Національного університету ім. І. Франка).

239. *Телячий Ю. В.* Архівні джерела до питання участі української літературно-мистецької інтелігенції в національно-культурному відродженні (1917–1921 рр.) / Ю. В. Телячий // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 259–262. – У статті проаналізовано документи, що зберігаються в 11 державних українських архівах, 2 державних архівах Російської Федерації, Народній книговні Слов'янської бібліотеки Чеської Республіки, 3 академічних, 3 музейних установах України та 3 особистих архівах.

240. *Товтин Н. І.* Музикалії провідних закарпатських архівних інституцій (рукописні та друковані джерела) / Н. І. Товтин // Сучасні тенденції розвитку науки і освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : зб. тез доп. за матеріалами III Всеукр. наук.-практ. конф., 16–17 трав. 2019 р. – Мукачево, 2019. – С. 641–643. – Про проект створення каталогу музикалій про музичну культуру Закарпаття XVIII – 1-ї половини XIX ст.

241. *Харламов М. І.* Архівні документи з питань розвитку системи пожежної безпеки в УСРР 1920–1930-х років / М. І. Харламов // Гілея : наук. вісн. – 2019. – Вип. 142 (№ 3), ч. 1. – С. 180–181. – Огляд фондів ЦДАВО України, держархівів Харківської, Сумської, Луганської, Полтавської обл.

242. *Хроленок Е. В.* Обзор основных архивных источников демографической и социальной истории Стародубского полка (1654–1781 гг.) / Е. В. Хроленок // Актуальные проблемы источниковедения : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. к 110-летию Витебской ученой архивной комиссии, Витебск, 25–27 апр. 2019 г. – Витебск : ВГУ имени П. М. Машерова, 2019. – С. 199–201.

243. *Цецик Я. П.* Документи державних архівів Волинської, Житомирської та Рівненської областей як джерело дослідження діяльності закладів освіти на Волині на початку ХХ ст. / Я. П. Цецик // Вісник Маріупол. держ. ун-ту. Серія: Історія. Політологія. – 2019. – Вип. 24. – С. 143–149.

244. *Шеремета Л. О.* Інтегративний підхід до вивчення архівної спадщини на прикладі документів вченої-онколога К. П. Ганіної / Л. О. Шеремета // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 377–382. – Висвітлено та проаналізовано документальну спадщину К. П. Ганіної, що зберігається у трьох архівах м. Києва (в архіві Інституту експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України, ЦДАВО України, Інституту архівознавства НБУВ).

245. *Шліхта Н. В.* Джерела до історії церкви в повоєнній Україні: досвід історико-антропологічного дослідження / Н. В. Шліхта // Наукові записки НаУКМА. Історичні науки. – 2019. – Т. 2. – С. 22–32. – Огляд джерел в архівах України та Росії (ЦДАВО України, ЦДАГО України, ДАРФ, Російський державний архів соціально-політичної історії (РДАСПІ), Російський державний архів новітньої історії (РДАНІ)).

246. *Budzar M.* The family archives as a source for estate's daily life reconstruction on Left-bank Ukraine in 19th century / M. Budzar // Схід : інформ.-аналіт. журн. – 2019. – № 4. – С. 5–11. – Основою для розвідки було обрано фамільний архів роду Галаганів, який зберігається у ЦДІАК України та ІР НБУВ.

247. *Kashevarova N.* Soviet and German collections of photo archive from the Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg in the ideological fight of the Third Reich against Bolshevism: reconstruction of the composition and content, information potential / N. Kashevarova // Укр. іст. збірник. – 2019. – Вип. 21. – С. 206–222.

248. *Stępień S. Olga z Bilskich Petlura – w świetle nowych poszukiwań archiwalnych* / Stanisław Stępień // Праці Українсько-Польської комісії дослідження взаємин 1917–1921 рр. = Prace Polsko-Ukraińskiej Komisji dla Badania Relacji Wzajemnych w latach 1917–1921 / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 233–255.

4.2. Центральні державні архіви

ЦДАВО України

249. *Генина Ю. А.* Архив оперативного штаба рейхсляйтера Розенберга (по материалам ЦГА Украины) / Ю. А. Генина // Актуальные проблемы источниковедения : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. к 110-летию Витебской ученой архивной комиссии, Витебск, 25–27 апр. 2019 г. – Витебск : ВГУ имени П. М. Машерова, 2019. – С. 116–118.

250. *Григорчук Н.* Документи Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України у висвітленні історії Криму / Н. Григорчук // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 96–112.

251. *Лубчинський А. А.* Роль архівних документів у вивченні соціально-економічних перетворень на селі в часи НЕПу / А. А. Лубчинський, [В. В. Кушнірук] // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 166–168.

252. *Лякович Р. С.* Документи фонду 538 ЦДАВО України як джерело до вивчення військових мобілізацій на Поділлі у листопаді 1918 – вересні 1920 рр. / Р. С. Лякович // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 169–173.

253. *Лякович Т. В.* Документи і матеріали фонду 9 ЦДАВО України як джерело із вивчення діяльності закупівельних комісій для армії УНР (1920 р.) / Т. В. Лякович // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 174–178.

254. *Марчук О. І.* Документи і матеріали ЦДАВО України про діяльність фінансової комісії при головноуповноваженому уряду УНР / О. І. Марчук // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 184–187.

255. *Папакін А.* Українсько-болгарські дипломатичні стосунки у 1918–1921 рр. за українськими архівними документами / Артем Папакін // Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ ; Софія, 2019. – С. 311–318.

256. *Принь О. В.* Діяльність Комісії соціально-економічної історії України ВУАН (1929–1933) (за матеріалами особового архівного фонду О. П. Оглоблина) / О. В. Принь // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 346–351.

Див. також № 162, 213, 215, 221, 232, 236, 237, 241, 244, 245, 247.

ЦДАГО України

257. *Вербовий О. В.* Фонд 1-ї Української партизанської дивізії ім. двічі Героя Радянського Союзу С. А. Ковпака (Сумське партизанське з'єднання) ЦДАГО України як комплекс джерел з історії партизанського руху опору в роки Другої світової війни / О. В. Вербовий, С. І. Власенко // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 128–135.

258. *Власенко С.* Крим у документах Центрального державного архіву громадських об'єднань України / С. Власенко // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 32–67.

259. *Ковальська Л. А.* Організаційно-розпорядча документація як документальне джерело Другої світової війни / Л. А. Ковальська // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 3. – С. 36–43.

260. *Куцаєва Т. О.* Архівно-слідча справа Гната Колцуняка – джерело вивчення життя репресованого та звинувачень проти співробітників Всеукраїнського історичного музею / Т. О. Куцаєва, Л. К. Дідора // Наук. вісник Нац. музею історії України. – 2019. – Вип. 5. – С. 123–137.

Див. також № 213, 215, 236, 237, 245.

ЦДІАК України

261. Опис архівного фонду Центрального державного історичного архіву України (м. Київ). Фонд 2069 Кременчуцьке купецьке правління (1773–1776) // Вирський Д. Новоросія Incognita: Кременчук 1764–1796 рр. (матеріали з історії регіональної столиці) / Дмитро Вирський ; НАН України, Ін-т історії України. – Київ, 2019. – С. 111–146.

262. *Бартош А.* Справа щодо дарування та розміщення частки мощей апостола Андрія Первозванного в Успенському соборі Києво-Печерської Лаври / Алла Бартош // Могилянські читання 2019: Пам'ять і пам'ятки Мазепиної доби: вивчення, збереження, осмислення : зб. наук пр. – Київ, 2019. – С. 5–11.

263. *Бартош А.* Справа щодо пожертв, зроблених до Києво-Печерської лаври кийвським полковником Костянтином Мокієвським (за документами ЦДІАК України, ф. 128, оп. 1 заг.) / Алла Бартош // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2019. – Вип. 28. – С. 279–283.

264. *Касьяненко Ю. А.* Документы рода Ковалевских в архивах Украины / Ю. А. Касьяненко // Актуальные проблемы источниковедения : материалы V Междунар. науч.-практ. конф. к 110-летию Витебской ученой архивной комиссии, Витебск, 25–27 апр. 2019 г. – Витебск : ВГУ имени

П. М. Машерова, 2019. – С. 98–101. – Огляд фамільного фонду Ковалевських (ф. 1814) в ЦДІАК України.

265. *Мицик Ю. А.* Матеріали фонду 1523 (Глухівська міська ратуша) ЦДІАК України як джерело з історії краю / Ю. А. Мицик, І. Ю. Тарасенко // Сіверщина в історії України : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 12. – С. 163–168.

266. *Орел Ю. В.* Огляд документів Центрального державного історичного архіву України, м. Київ про громадську і політичну діяльність Симона Петлюри / Ю. В. Орел // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 27–32.

267. *Ребрик О. В.* Інформаційний потенціал ЦДІА України в Києві про розвиток поштових шляхів і торговельних трактів Правобережної України наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. / О. В. Ребрик // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка : зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів : у 3 т. – Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 18, т. 1. – С. 46–47.

268. *Серветнік О.* Архів Коша Нової Запорозької Січі як джерело до вивчення історії молдовської національної меншини України середини XVIII століття / Олексій Серветнік // Наук. зап. [Вінниц. держ. пед. ун-ту ім. Михайла Коцюбинського]. Серія: Історія. – 2019. – Вип. 30. – С. 92–96.

269. *Філінюк А. Г.* Фонди ЦДІА України в Кисві як джерело з історії поштових і торговельних шляхів у Правобережній Україні наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. / А. Г. Філінюк, О. В. Ребрик // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 225–230.

270. *Ціватий В. Г.* Європейська середньовічна й ранньомодерна історична спадщина професора В. І. Савви (1865–1920) в ЦДІАК України / В. Г. Ціватий, М. Ю. Кулініч // Гуманітарний корпус : зб. наук. ст. з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії. – 2019. – Вип. 26. – С. 166–169. – Огляд документів особового фонду В. І. Савви (ф. 2058) в ЦДІАК України.

271. *Ціватий В.* Європейська середньовічна й ранньомодерна історія міжнародних відносин, зовнішньої політики і дипломатії у викладацькій практиці та науковій спадщині професора В. І. Савви (1865–1920): за матеріалами ЦДІАК України / В. Ціватий, М. Кулініч // Дні науки – 2019: історія : матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 183–186.

272. *Шевченко О. В.* Документи Центрального державного історичного архіву України у м. Київ з історії створення Київського музею старожитностей і мистецтв / О. В. Шевченко // Наук. вісник Нац. музею історії України. – 2019. – Вип. 5. – С. 277–281.

273. *Щербак М. Г.* Відображення діяльності М. С. Грушевського у жандармсько-поліцейських документах / М. Г. Щербак // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 248–253.

Див. також № 216, 217, 221, 231, 233, 246.

ЦДІАЛ України

274. Каталог метричних книг римо-католицьких парафій Галичини (1600–1946 рр.) [Електронний ресурс] / Центр. держ. іст. архів України, м. Львів. – Львів, 2019. – [191] с. – Режим доступу: [https://tsdial.archives.gov.ua/pdf/%D0%A0%D0%B8%D0%BC.%20%D0%BA%D0%B0%D1%82.%20%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20\(2019\).pdf](https://tsdial.archives.gov.ua/pdf/%D0%A0%D0%B8%D0%BC.%20%D0%BA%D0%B0%D1%82.%20%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3%20(2019).pdf). – Назва з екрана.

275. Каталог метричних книг греко-католицьких парафій (1686–1968 рр.) [Електронний ресурс] / Центр. держ. іст. архів України, м. Львів. – Львів, 2019. – 486 с. – Режим доступу: <https://tsdial.archives.gov.ua/pdf/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%B%D0%BE%D0%B3%20%D0%B3%D1%80%D0%B5%D0%BA%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D1%82.%202019.pdf>. – Назва з екрана.

276. Каталог метричних книг православних парафій (1711–1944 рр.) [Електронний ресурс] / Центр. держ. іст. архів України, м. Львів. – Львів, 2019. – [31] с. – Режим доступу: [https://tsdial.archives.gov.ua/pdf/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%B%D0%BE%D0%B3%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%B9%20\(2019\).pdf](https://tsdial.archives.gov.ua/pdf/%D0%9A%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%B%D0%BE%D0%B3%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%B9%20(2019).pdf). – Назва з екрана.

277. Білушак Т. М. Функційний аналіз привілеїв в документно-комунікаційній системі оборонної політики м. Львів династії Ягеллонів у період його доджерельного існування (інформаційний потенціал архівних фондів ЦДІАЛ України) / Т. М. Білушак // Сумський історико-архівний журнал. – 2019. – № 33. – С. 24–32.

278. *Wrona G. Materiały źródłowe do dziejów ekonomii samborskiej w zasobach Centralnego Państwowego Archiwum Historycznego Ukrainy we Lwowie / Grzegorz Wrona // Archeion. – 2019. – Т. 120. – S. 254–282.*

Див. також № 228, 230, 238.

ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного

279. Кінолітопис : анотов. каталог кіножурналів, документальних фільмів, кіно- і телесюжетів (1986–1995) / Держ. арх. служба України, Центр. держ. кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного ; упоряд.: С. П. Анахов, В. Г. Берковський, І. М. Закринична [та ін.]. – Київ, 2019. – 763, [11] с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

280. *Берковський В.* Крим у кінодокументах Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного / В. Берковський // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 129–142.

281. *Касян Л. Г.* Аудіовізуальна шевченкіана Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного: комплекс документів, присвячених життю та творчості Т. Г. Шевченка (тематика, типологія, шляхи репрезентації) / Л. Г. Касян // Короленківські читання 2018. «Бібліотеки, архіви, музеї як центри освіти та саморозвитку особистості» : матеріали XXI Всеукр. наук.-практ. конф. Харків, 24 жовт. 2018 р. : у 2 ч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка [та ін.]. – Харків, 2019. – Ч. 1. – С. 20–29.

282. *Касян Л. Г.* Аудіовізуальні документи, присвячені Остапу Вишні, як носії-репрезентанти культурної пам'яті / Л. Г. Касян // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 61–71.

283. *Касян Л. Г.* Фонодокументи з історії українського та зарубіжного театрального мистецтва в архівній колекції ЦДКФФА України імені Г. С. Пшеничного / Л. Г. Касян // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 150–162.

284. *Любарська Л.* Історія Аушвіцу в документах Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного [Електронний ресурс] / Л. Любарська // Військово-історичний меридіан : електрон. наук. фаховий журн. – 2019. – № 4. – С. 55–62. – Режим доступу: https://vim.gov.ua/pages/_journal_files/09.01.2020/pdf/VIM_26_2019-55-62.pdf. – Назва з екрана.

ЦДНТА України

285. Анотований реєстр описів фондів Центрального державного науково-технічного архіву України / Держ. арх. служба України, ЦДНТА України ; авт.-упоряд.: О. М. Мащенко (відп. упоряд.), М. А. Балишев, М. В. Броннікова. – 2-е вид., перероб. – Харків, 2019. – 460 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Див. також № 215.

ЦДАМЛМ України

286. *Городиська К. С.* Національна заслужена академічна капела України «ДУМКА» за документами ЦДАМЛМ України (до 100-річчя від дня заснування) / К. С. Городиська // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 72–81.

287. *Дубовик С. О.* Особовий фонд культурного і громадського діяча Євгена Сверстюка в ЦДАМЛМ України (до 90-річчя від дня народження) / С. О. Дубовик // *Архіви України.* – 2019. – № 1. – С. 120–129.

288. *Загорулько Р.* Архівні документи до вивчення життя і творчості українського художника-бойчукіста Івана Івановича Падалки (з фондів Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України) [Електронний ресурс] / Р. Загорулько // *Студії з арх. справи та документознавства.* – 2017. – Т. 24/25. – С. 162–174. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

289. *Мельничук О. М.* Історія формування музейної колекції Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України / О. М. Мельничук // *Архіви України.* – 2019. – № 2. – С. 150–166.

290. *Резнік І. С.* Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка за документами Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України (до 100-річчя від дня заснування) / І. С. Резнік // *Архіви України.* – 2019. – № 2. – С. 194–211.

291. *Резнік І. С.* Поліна Самійленко – корифей українського театру. До 130-річчя від дня народження (за документами ЦДАМЛМ України) / І. С. Резнік // *Архіви України.* – 2019. – № 4. – С. 138–157.

4.3. Місцеві державні архівні установи

Державний архів Вінницької області

292. *Калитко С. Л.* Матеріали з історії Дунаєвецької селищної об'єднаної територіальної громади першої половини 30-х рр. ХХ ст. у фондах Державного архіву Вінницької області / С. Л. Калитко // *Дунаєвеччина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: зб. наук.-краєзн. пр. – Дунаївці; Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 7: За матеріалами наук.-краєзн. конф. «Селище Дунаївці в сузір'ї громад: минуле і сьогодення», присвяч. 105-ій річниці з часу заснування смт Дунаївці, 2 серп. 2019 р., селище Дунаївці.* – С. 250–259.

293. *Кравчук О. М.* Кам'янець-Подільський у працях І. Губаржевського та матеріалах його особового фонду у Державному архіві Вінницької області / О. М. Кравчук, С. Л. Калитко, Н. М. Марценюк // *Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл.* – 2019. – № 1 (4). – С. 137–141.

Див. також № 217, 222, 229.

Державний архів Волинської області

294. *Коць Л.* Документи з історії Волині ХІХ – початку ХХ ст. у фондах Державного архіву Волинської області / Л. Коць // *Модернізаційні*

процеси на Волині в ХІХ – на початку ХХ століття : зб. наук. пр. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – С. 58–73.

295. *Коць Л. І.* Поповнення фондів Державного архіву Волинської області колекцією копій світлин (фотографій) з життя єврейського населення Волині / Л. І. Коць // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 163–169.

296. *Надольська В.* Документи Державного архіву Волинської області як джерело до вивчення історії єврейської громади Олики (кінець ХVІІІ – 30-ті рр. ХХ ст.) / В. Надольська // Наук. вісник Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. Серія : Іст. науки. – 2017. – № 5 (354). – С. 149–154.

Див. також № 243.

Державний архів Дніпропетровської області

297. Державний архів Дніпропетровської області. Анотований реєстр описів. Т. 1 : Фонди дорадянського періоду / Держ. арх. служба України, Держ. архів Дніпропетр. обл. ; редкол.: Н. В. Киструська, О. О. Легостаєва ; упоряд.: Л. М. Новікова, К. В. Попова. – Дніпро : Ліра, 2019. – 99 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

298. *Юзбашева Н. Л.* Документи особового фонду Л. В. Писаржевського як джерело для вивчення життя і діяльності видатного вченого-хіміка / Н. Л. Юзбашева // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 158–167.

Див. також № 234.

Державний архів Житомирської області

Див. № 221, 231, 236, 243.

Державний архів Закарпатської області

299. Путівник по фондах Державного архіву Закарпатської області. Т. 1 : Фонди дорадянського періоду / Держ. арх. служба України, Держ. архів Закарпат. обл. ; упоряд.: М. В. Марканич, В. Хомін [та ін.] ; відп. за вип. М. Д. Місюк. – Ужгород : Карпати, 2019. – 744 с. – (Архівні зібрання України).

300. *Монич О. І.* Миколаївський монастир у селі Alsó Karaszló (Заріччя) (за документами Державного архіву Закарпатської області) / О. І. Монич // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 167–186.

301. *Черепаня М.* Архівні джерела про діяльність закладів інтернатного типу в Закарпатті першої половини ХХ століття / М. Черепаня // Педагогічний часопис Волині. – 2019. – № 2. – С. 59–66.

Державний архів Івано-Франківської області

Див. № 222, 228.

Державний архів Київської області

302. Архівні установи Київщини : путівник / Київ. облдержадмін., Держ. архів Київ. обл. ; авт.-упоряд. С. Якобчук. – Київ : Графіка і Дизайн, 2019. – 152 с.

303. Державний архів Київської області [Електронний ресурс] : анов. реєстр описів. Т. 2, ч. 1 : Фонди періоду після 1917 року / Держ. арх. служба України, Держ. архів Київ. обл. ; голов. редкол.: С. Каменєва (голов. ред.) [та ін.]. – Київ, 2019. – 732 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – Режим доступу: http://dako.gov.ua/wp-content/uploads/2019/06/ANOTOVANYI_REESTR_TOM-2_CHASTYNA-1.pdf. – Назва з екрана.

304. *Каменєва С.* Документи з історії колонії болгар в Державному архіві Київської області / Софія Каменєва // Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ ; Софія, 2019. – С. 415–420.

305. *Каменєва С.* Документи з історії Криму у фондах Державного архіву Київської області / С. Каменєва, С. Якобчук // Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України : зб. статей і матеріалів круглого столу, м. Київ, 15 лют. 2019 р. / М-во юстиції України, Держ. арх. служба України, Центр. держ. архів громад. об'єднань України. – Київ, 2019. – С. 143–168.

Див. також № 232.

Державний архів Кіровоградської області

306. *Бабенко О.* Архівні документи про Миколу Левитського / Олег Бабенко // Між Бугом і Дніпром : наук.-краєзн. вісник Центральної України. – 2019. – Вип. 11. – С. 25–36.

Див. також № 215.

Державний архів Луганської області

Див. № 241.

Державний архів Миколаївської області

307. Довідник до архівного фонду № 378 «Миколаївський нотаріальний архів Одеської контрольної палати» із анотаціями нотаріальних актів та іменним покажчиком / Держ. архів Миколаїв. обл. ; уклад. Наталія Кухар-Онишко. – Миколаїв : Вид. Ірини Гудим, 2019. – 506 с. – (Серія «Actus Notarius – архівні довідники до фондів нотаріальних контор і нотаріусів, що зберігаються в Державному архіві Миколаївської області ; т. 1).

308. *Вовк О. И.* Сведения о Василии Каразине и его потомках в фондах Государственного архива Николаевской области Украины / О. И. Вовк // Актуальные проблемы источниковедения: материалы V Междунар. науч.-практ. конф. к 110-летию Витебской ученой архивной комиссии, Витебск, 25–27 апр. 2019 г. – Витебск: ВГУ имени П. М. Машерова, 2019. – С. 101–104.

309. *Погорелов А.* «Віднесіть на Україну моїй мамочці листа...». Дослідницький потенціал колекції приватних листів та світлин «остарбайтерів» у Державному архіві Миколаївської області / А. Погорелов // Краєзнавство. – 2019. – № 2. – С. 136–160.

310. *Погорелов А.* Колекція повоєнних спогадів остарбайтерів з Миколаївщини: від інформативного потенціалу до мікроісторії / А. Погорелов // Емінак : наук. щоквартальник. – 2019. – № 3. – С. 143–170. – Проаналізовано інформативний потенціал документів фонду Р-2083 «Колекція спогадів радянських громадян, які повернулись з німецько-фашистської каторги» Держархіву Миколаївської області.

Див. також № 213.

Державний архів Одеської області

311. *Бачинська О. А.* Історія повсякдення Стамбула за матеріалами Державного архіву Одеської області / О. А. Бачинська // Східний світ. – 2019. – № 2. – С. 5–13.

312. *Білоусова Л.* Документи з історії болгар у Державному архіві Одеської області: огляд фондів / Лілія Білоусова // Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ ; Софія, 2019. – С. 430–450.

313. *Герасимова С. М.* Історія одного сімейного архіву / С. М. Герасимова // Одеський художній вісник. – 2019. – № 1. – С. 51–54. –

Огляд сімейного архіву художника Д. К. Крайнева, що зберігається у складі особового фонду С. З. Лущика Держархіву Одеської області (ф. Р-8098).

Див. також № 213, 216, 232.

Державний архів Полтавської області

314. *Коротенко В.* Документи пр родину Аверкія Гончаренка у Державному архіві Полтавської області / В. Коротенко // Полтавська Петлюріана : [зб. наук. пр.]. – Полтава, 2019. – [Число] 8 : матеріали дев'ятих Петлюрів. читань. – С. 96–106.

315. *Пустовіт Т. П.* Особовий фонд письменника і літературознавця Петра Петровича Ротача – цінне джерело з історії Полтавщини (за документами Державного архіву Полтавської області) / Т. П. Пустовіт // Каталог бібліотеки та особовий фонд Петра Ротача : бібліогр. покажч. / Полтав. обл. універс. наук. б-ка ім. І. П. Котляревського [та ін.]. – Полтава : АСМІ, 2017. – С. 130–263.

316. *Твердохліб Н.* Літературні джерела архіву П. П. Ротача в Державному архіві Полтавської області / Н. Твердохліб // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства : зб. наук. пр. – Ужгород, 2018. – Вип. 23. – С. 318–320.

317. *Шаповал Л. І.* Праці Полтавської вченої архівної комісії у фондах Державного архіву Полтавської області (ДАПО) / Л. І. Шаповал // Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 560–567.

Див. також № 215, 241.

Державний архів Рівненської області

318. *Климчук А.* Фонд «Банк господарства крайового» Державного архіву Рівненської області – джерело до вивчення архітектури Дубна / Андрій Климчук // Дубенський науковий вісник. – 2019. – Вип. 2: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф., присвяч. 85-річчю музейної справи Дубенщини. – С. 148–151.

Див. також № 243.

Державний архів Сумської області

319. *Німенко Н.* Конструювання наукової біографії за матеріалами архівних установ: приклад Миколи Макаренка (1877–1938) / Наталія Німенко // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 28. – С. 32–38.

Див. також № 241.

Державний архів Тернопільської області

320. *Дишлюк О.* Депортація українців з їхніх прадавніх земель Лемківщини, Надсяння, Підляшшя і Холмщини у 1944–1947 роках. (огляд документів архівних фондів ДАТО) / О. Дишлюк // Перші Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 7 черв. 2017 р.). – Тернопіль, 2017. – С. 81–84.

321. *Дишлюк О. М.* Документи періоду УНР та ЗУНР в фондах Державного архіву Тернопільської області / О. М. Дишлюк // Трансформація концепцій українського державотворення: передовий науковий досвід : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 20–22 листоп. 2018 р.). – Тернопіль, 2019. – С. 26–29.

322. *Дишлюк О. М.* Український народ у Другій світовій війні (огляд фондів Державного архіву Тернопільської області) / О. М. Дишлюк // Треті Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, Україна, 14 черв. 2019 р.). – Тернопіль, 2019. – С. 12–15.

323. *Маркевич Т. М.* Тернопіль в плинні літ (історія міста Тернополя за документами Держархіву Тернопільської області) / Т. М. Маркевич // Треті Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Тернопіль, Україна, 14 черв. 2019 р.). – Тернопіль, 2019. – С. 19–21.

324. *Полянський Ф. І.* Фонд Ігоря Герети у Державному архіві Тернопільської області / Ф. І. Полянський // Перші Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 7 черв. 2017 р.). – Тернопіль, 2017. – С. 10–13.

Державний архів Харківської області

325. *Ульянченко О. В.* 150-річчя Ново-Олександрійського інституту сільського господарства та лісівництва: діяльність професора В. В. Докучаєва за документами Державного архіву Харківської області [Електронний ресурс] / О. В. Ульянченко, В. В. Дегтярьов, О. М. Голікова, О. В. Логінова. // Історія науки і біографістика. – 2019. – Вип. 1. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/INB_Title_2019_1_19. – Назва з екрана.

Див. також № 241.

Державний архів Херсонської області

326. Державний архів Херсонської області. Фонди органів та організацій компартії України та ЛКСМУ в Херсонській області : анот. реєстр описів / Держ. арх. служба України, Держ. архів Херсон. обл. ; [авт.-уклад.: О. Крутевич та ін. ; упоряд.: Ю. Коник та ін. ; редкол.: В. Лебідь (голова) та ін.]. – Херсон, 2019. – 676 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники).

Державний архів Хмельницької області

327. *Адамський В. Р.* Революційні процеси на Поділлі доби Центральної Ради у фондах Державного архіву Хмельницької області / В. Р. Адамський // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 10–16.

328. *Глушковецький А. Л.* Фонди Кам'янецької та Ушицької повітових виборчих комісій Державного архіву Хмельницької області як джерело вивчення виборів до II Державної Думи / А. Л. Глушковецький // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 77–79.

329. *Глушковецький А. Л.* Фонди 274 та 300 Державного архіву Хмельницької області як джерело вивчення нормативно-правового регулювання виборів до II Державної думи / А. Л. Глушковецький, В. В. Чернов // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. нац. ун-ту ім. Івана Огієнка : зб. за підсумками звіт. наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів : у 3-х т. – Кам'янець-Подільський, 2018. – Вип. 17, т. 1. – С. 22–23.

330. *Глушковецький А.* Унікальна архівна справа про вибори до Державної Думи з фонду Канцелярії Подільського губернатора [Електронний ресурс] / А. Глушковецький // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 226–233. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

331. *Олійник Ю. В.* Фонд 78 «Маківське волосне правління» як джерело дослідження історії сіл Шатава та Маків у ХІХ ст. / Ю. В. Олійник // Наук. пр. Кам'янець-Поділ. держ. іст. музею-заповідника. – 2018. – Т. 2. – С. 304–309.

332. *Поташнікова Г. В.* Матеріали фонду 309 Держархіву Хмельницької області як джерело до вивчення структури та кадрового складу митних установ на території Подільської губернії (60-ті рр. ХІХ ст. – 1914 р.) / Г. В. Поташнікова // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 245–253.

333. *Рага В. С.* Історія особистостей – історія держави: огляд фондів особового походження Державного архіву Хмельницької області (Поети, письменники, прозаїки, публіцисти) / В. С. Рага // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 250–256.

334. *Хоптяр Ю. А.* Дослідження історії Ярмолинецького району на матеріалах Державного архіву Хмельницької області / Ю. А. Хоптяр // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 238–243.

335. *Чернов В.* Фонди Державного архіву Хмельницької області як джерело вивчення організації виборів до III Державної Думи в Подільській губернії / В. Чернов // Сторінки історії Української революції та більшовицьких репресій на Поділлі (1917–1930-ті рр.): зб. наук. пр. / Кам'янець-Поділ. держ. іст. музей-заповідник [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2018. – С. 16–23.

336. Яблонська Д. Р. Матеріали фонду П. 4 Державного архіву Хмельницької області як джерело вивчення партійного та політосвітнього життя колективу і студентів Кам'янець-Подільського ІНО (1921–1930) / Д. Р. Яблонська // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 254–258.

Див. також № 63, 217, 221, 223, 229, 231, 236.

Архівні відділи райдержадміністрацій

337. Камінська О. І. Джерельні можливості архівного відділу Дунаєвецької райдержадміністрації / О. І. Камінська // Дунаєвеччина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій : зб. наук.-краєзн. пр. – Дунаївці ; Кам'янець-Подільський, 2019. – Вип. 7 : За матеріалами наук.-краєзн. конф. «Селище Дунаївці в сузір'ї громад: минуле і сьогодення», присвяч. 105-ій річниці з часу заснування смт Дунаївці, 2 серп. 2019 р., селище Дунаївці. – С. 414–425.

Державний архів Черкаської області

338. Клименко Т. Злодіяння нацистського окупаційного режиму на Черкащині (за документами Державного архіву Черкаської області) [Електронний ресурс] / Т. Клименко // Військово-історичний меридіан : електрон. наук. фаховий журн. – 2019. – № 4. – С. 13–40. – Режим доступу: https://vim.gov.ua/pages/_journal_files/09.01.2020/pdf/VIM_26_2019-55-62.pdf. – Назва з екрана.

Див. також № 215.

Державний архів Чернігівської області

339. Зведений каталог метричних книг, що зберігаються в державних архівах України [Електронний ресурс] : міжархів. довідник. Т. 10, кн. 1: Метричні книги у фондах Державного архіву Чернігівської області: полки (1700–1781), намісництва (1782–1796), Нова Сербія (1763) / Держ. арх. служба України, УНДІАСД ; упоряд.: М. Горбатюк, С. Зворський, А. Титаренко. – Київ, 2019. – 741 с. – (Архівні зібрання України. Спеціальні довідники). – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/metric-books/mbv10-b1.pdf>. – Назва з екрана.

Державний архів м. Києва

340. Сорокін А. Відображення в документах президії Київміськради XXI скликання у складі фонду 1697 Державного архіву м. Києва історії єврейської діаспори в Україні / А. Сорокін // Дні науки – 2019: історія :

матеріали XIII Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих учених / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, іст. ф-т [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 44–47.

Див. також № 213.

4.4. Галузеві державні архіви

Галузевий державний архів Служби безпеки України

341. *Когут А. А.* Депортаційна операція «Захід» у жовтні 1947 року (за документами Галузевого державного архіву Служби безпеки України) / А. А. Когут // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 118–128.

342. *Марценюк Р. О.* Науковий проект: репресована наука (архівно-слідчі справи академіків як джерело дослідження історії УАН – ВУАН – АН УСРР/УРСР) / Р. О. Марценюк // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху: матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.): у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 334–338.

Див. також № 237.

Галузевий державний архів Міністерства оборони України

343. *Нецька Л. М.* Надходження документів штабу антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей за 2014–2018 рр. до Галузевого державного архіву Міністерства оборони України / Л. М. Нецька // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 129–137.

344. *Турчак О. В.* Нормативно-правова база щодо збереження документів та матеріалів російсько-української війни / О. В. Турчак, М. С. Надрага // Військово-науковий вісник. – 2019. – Вип. 32. – С. 206–216.

4.5. Архівні зібрання установ НАН України, музеїв, бібліотек

4.5.1. Архівні зібрання установ НАН України

345. *Шихненко І. М.* Науково-популяризаторська діяльність АН УРСР у 1961–1965 рр. (за документами Архіву Президії НАН України) / І. М. Шихненко // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 117–138.

Див. також № 244.

4.5.1.1. Відділ рукописних фондів і текстології Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України

346. *Лисенко Н.* Микола Ледеянко : [анотація фонду] / Наталка Лисенко // Спадщина : Літературне джерелознавство, текстологія. – 2019. – Т. XIII/XIV. – С. 535–548.

347. *Ріпенко А.* Ігор Костецький : [анотація фонду] / Алла Ріпенко // Спадщина : Літературне джерелознавство, текстологія. – 2019. – Т. XIII/XIV. – С. 549–551.

348. *Старовойт С.* Джерела до історії славістики у фонді Академіка АН УРСР О. І. Білецького / С. Старовойт // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2019. – Вип. 54. – С. 281–291.

4.5.1.2. Відділ архівних наукових фондів, рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

349. *Ткаченко В.* Рукописні джерела «Етнографічної комісії» ВУАН з вивчення писанкарства Київщини / В. Ткаченко // Емінак : наук. щоквартальник. – 2019. – № 2. – С. 195–203. – У статті проаналізовано архівні документи Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України.

4.5.1.3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

350. *Індиченко Г. В.* Українсько-польська міжакадемічна співпраця в галузі соціогуманітаристики (1961–1965 рр.): історико-джерелознавчий аспект / Г. В. Індиченко // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 31–54. – Огляд джерел, що зберігаються у фондах Архіву Президії НАН України та Інституті архівознавства НБУВ (ІА НБУВ).

351. *Польовик С. М.* Фонд Президентів України: історико-правові засади становлення та розвитку / С. М. Польовик // Короленківські читання 2018. «Бібліотеки, архіви, музеї як центри освіти та саморозвитку особистості»: матеріали XXI Всеукр. наук.-практ. конф. Харків, 24 жовт. 2018 р. : у 2 ч. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка [та ін.]. – Харків, 2019. – Ч. 1. – С. 179–185.

352. *Руденко Л. Г.* Рукописні списки творів Степана Дегтярьова у нотній бібліотеці хору Київської духовної академії / Л. Г. Руденко // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 214–218. – Рукописи зберігаються у Відділі бібліотечних зібрань та історичних колекцій Національної бібліотеки України імені В. Вернадського.

353. *Шаповал А. І.* Документи академіка М. М. Боголюбова в архівних фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / А. І. Шаповал, С. В. Старовойт // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 71–86. – Огляд архівних фондів ІА НБУВ та ІР НБУВ.

354. *Шаповал А. І.* Документи про співпрацю М. М. Боголюбова і М. М. Крилова у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / А. І. Шаповал // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 371–376. – Огляд фондів ІА НБУВ та ІР НБУВ.

355. *Шевчук С. М.* Архівні фонди Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського як джерела вивчення історії української суспільної географії / С. М. Шевчук // Бібліотека закладу вищої освіти в умовах трансформаційних змін: відкрита наука, відкритий доступ, цифрова педагогіка : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., (Полтава, 20–21 верес. 2018 р.) / Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського, Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. – Полтава, 2018. – С. 15–19. – Проаналізовано інформаційні можливості використання архівних документів, що містяться у фондах ІР та ІА НБУВ.

Див. також № 98.

Інститут архівознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

356. *Булгаков Ю.* Академік А. Д. Коваленко: життя та наукова діяльність [Електронне видання] : джерелознавче дослідження / Юрій Булгаков ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства. – Київ, 2019. – 185, [3] с. : іл. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0003422>. – Назва з екрана. – Зі змісту: 1.2. Документальна спадщина А. Д. Коваленка. – С. 10–17. – Огляд особового фонду вченого в ІА НБУВ.

357. *Кіржаєва І. Г.* Творча лабораторія вченого-геолога В. К. Гавриша за архівними документами / І. Г. Кіржаєва // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 309–313.

358. *Коломієць М. С.* Архівний фонд академіка НАН України В. І. Грищенка як джерело з діяльності вченого консультантом Всесвітньої організації охорони здоров'я / М. С. Коломієць // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук.

конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 321–325.

359. *Коломієць М. С.* Документи про участь академіка В. І. Грищенко в VI–X світових конгресах Міжнародної федерації гінекології та акушерства (FIGO) (1970–1982) / М. С. Коломієць // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 72–84.

360. *Коломієць М.* Наукова спадщина члена-кореспондента АН УРСР П. Хромова в Інституті архівознавства НБУВ [Електронний ресурс] / М. Коломієць // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 187–190. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

Див. також № 244.

Інститут рукопису Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського

361. *Іванова О.* Архів В. С. Косенка (1896–1938) у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського : біогр. дослідж. : наук. каталог / Ольга Іванова ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2019. – 196 с.

362. *Сохань С.* Колекція Київської казенної палати з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Вип. 1. Акти і документи Михайлівського Золотоверхого монастиря (1522–1785) : археогр. дослідж. ; наук. каталог / Світлана Сохань ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2019. – 380 с.

363. *Степченко О.* Архів українського історика Олени Апанович в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : біогр. дослідж. : наук. каталог / Ольга Степченко, Ольга Бодак, Людмила Щерба ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2019. – 265, [1] с.

364. *Філіпович М.* Архів українського історика Олени Компан у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : біогр. дослідж. : наук. каталог / Марина Філіпович, Ірина Клименко ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т рукопису. – Київ, 2019. – 200 с.

365. *Вербіцька О. І.* Участь члена-кореспондента НАН України П. М. Попова у підготовці академічного видання творів Т. Г. Шевченка у десяти томах (за документами особового архівного фонду Інституту рукопису НБУВ) / О. І. Вербіцька // Українська біографістика. – 2019. – Вип. 18. – С. 281–299.

366. *Гарбар Л. В.* Особовий архівний фонд Ю. О. Меженка: історія формування, документальний склад та інформаційний потенціал /

Л. В. Гарбар // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 147–152.

367. *Зінченко С. В.* Рукописна пам'ятка римокатолицької гомілетики XV ст. із монастиря св. Егідія в Нюрнберзі: addenda et corrigenda до наукового опису / С. В. Зінченко, Є. К. Чернухін, О. М. Гальченко // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 154–182.

368. *Зубкова Н. М.* Колекція документів з історії та культури Білорусі Інституту рукопису НБУВ: склад і зміст архівного фонду / Н. М. Зубкова // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 299–302.

369. *Іванова О. А.* Особовий архів Віктора Степановича Косенка у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. А. Іванова // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 5–20.

370. *Клименко Е. С.* Архів Л. М. Ревуцького у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: структура та склад / Е. С. Клименко // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 5–14.

371. *Клименко І. В.* Особовий архів С. О. Висоцького у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: археографічний огляд / І. В. Клименко // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 313–317.

372. *Коваль Т. В.* Фонд автографів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: історія формування, дослідження, використання / Т. В. Коваль // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 55–70.

373. *Ковальчук Г.* Книжкове зібрання та колекція рукописів Софійського монастиря в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського / Г. Ковальчук, О. Степченко // Повернення з Німеччини в Україну грамоти Петра І Юасафу Кроковському 1708 року : матеріали урочистого передавання грамоти та укр.-нім. колоквиуму 30 трав. 2019 р., присвяч. історії унік. док. Софійс. колекції / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2019. – С. 64–72.

374. *Корчемна І. С.* Формування архівного фонду Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2008–2018 рр.: огляд нових надходжень / І. С. Корчемна // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10

жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 325–330.

375. *Лук'янець О. А.* Архівні джерела з історії діяльності наукових товариств при ВУАН у 1920-х роках (за документами ф. X Інституту рукопису НБУВ) / О. А. Лук'янець // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 330–334.

376. *Мицан Т. В.* Архівна спадщина Петра Панча як джерело з історії розвитку української літератури ХХ ст. (на матеріалах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / Т. В. Мицан // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 342–346.

377. *Підгорбунський М. А.* Рукописні збірники Мінеї в колекції Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / М. А. Підгорбунський // Вісник Київ. нац. ун-ту культури і мистецтв. Серія: Мистецтвознавство. – 2019. – Вип. 41. – С. 18–25.

378. *Попова Т. Г.* Киевские рукописи Лествицы Иоанна Синайского / Т. Г. Попова // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 56–71.

379. *Сохань С. В.* Східні рукописи у фондах Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: виявлення, історія побутування, атрибуція / С. В. Сохань // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 356–359.

380. *Степченко О.* Архів Олени Апанович в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. Степченко, О. Бодак, О. Щерба // Історіографічні дослідження в Україні. – 2019. – Вип. 30. – С. 71–86.

381. *Степченко О. П.* Архівна спадщина Олени Апанович в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: принципи систематизації / О. П. Степченко, О. П. Бодак, Л. С. Щерба // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 360–367.

382. *Степченко О. П.* Архівні фонди особового походження Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: процес наукового опрацювання / О. П. Степченко, І. С. Корчемна, О. С. Боляк // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України,

Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 367–371.

383. *Чернухін Є. К.* Грамота Вселенського патріарха Єремії II православному братству Різдва Пресвятої Богородиці в Рогатині (з колекції митрополита Андрея Шептицького в Інституті рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського) / Є. К. Чернухін // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 87–102.

384. *Чернухін Є.* Печатки й штампи монастирів, скитів і келій на горі Афон за документами XVIII–XIX ст. з фондів Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Є. Чернухін // Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики : зб. наук. пр. – 2019. – Число 29/30. – С. 88–100.

Див. також № 219, 233, 234, 246.

4.5.1.4. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника

385. *Голій Р.* Сфрагістика у ЛННБ України ім. В. Стефаника: проблеми і перспективи / Роман Голій // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 134–136.

386. *Кобрин Н.* Діяльність Союзу українських професійних музик у документах і матеріалах / Наталія Кобрин // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 144–146.

387. *Кравець Д.* Архів Мирослава Прокопа у фондах відділу рукописів Львівської національної наукової бібліотеки України імені Василя Стефаника / Д. Кравець // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Іст. науки». – 2019. – Вип. 29. – С. 107–112.

Див. також № 38, 230.

4.5.2. Музеї та бібліотеки

388. Меморіальна бібліотека Джеймса Мейса в НаУКМА : путівник / Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія», Наук. б-ка ; [уклад.: О. Л. Жолудь, О. В. Олофінська, Т. М. Сидорчук та ін.]. – Київ, 2019. – 507 с. – Зі змісту: Путівник по архівному зібранню. – С. 369–499.

389. *Арістов В. Ю.* Невідомі рукописи колекції А. О. Титова із фондів Національного музею історії України / В. Ю. Арістов // *Наук. вісник Нац. музею історії України.* – 2019. – Вип. 4. – С. 141–144.

390. *Бараннік А. М.* Оригінал «Реноваційного привілею вільного міста Канева Речі Посполитої 1792 р.» із фондів Національного музею історії України / А. М. Бараннік // *Наук. вісник Нац. музею історії України.* – 2019. – Вип. 4. – С. 109–118.

391. *Боброва М.* Рукописно-книжні пам'ятники Востока из собрания Центральной научной библиотеки Харьковского национального университета имени В. Н. Каразина / М. Боброва // *Лици памяти : сб. статей VII междунар. науч.-практ. семинара.* – Ереван : Армав, 2017. – С. 274–284.

392. *Боровик В. В.* Музей-архів народної культури Українського Полесья: особливості формування архівного фонду документів, знайдених в брошених населених пунктах зони отчуждения / В. В. Боровик // *Беларускія архівы на мяжы тысячагоддзяў: здабыткі і страты : матэрыялы навук.-практ. канф., прысвечанай 80-годдзю Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск, 28 чэрвеня 2018 г.).* – Мінск : БелНДІДАС, 2019. – С. 312–322.

393. *Буняк О. П.* Епістолярна спадщина родини Антоновичів у зібранні Національного музею історії України / О. П. Буняк // *Наук. вісник Нац. музею історії України.* – 2019. – Вип. 5. – С. 39–54.

394. *Буняк О. П.* Матеріали архітектора Павла Альошина в зібранні Національного музею історії України / О. П. Буняк // *Наук. вісник Нац. музею історії України.* – 2019. – Вип. 4. – С. 167–182.

395. *Вітрянська А.* Зібрання географічних карт XVIII ст. Національного музею історії України / А. Вітрянська // *Краєзнавство.* – 2019. – № 1. – С. 129–139.

396. *Галярник Н. Р.* Архів професора Володимира Полека як об'єкт наукового дослідження / Н. Р. Галярник // *Карпатські бібліотечно-краєзнавчі студії.* – 2015. – Вип. 1. – С. 257–262. – Архів зберігається в Науковій бібліотеці Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника.

397. *Галярник Н. Р.* Творча діяльність Гната Хоткевича в епістолярії В. Т. Полека (за матеріалами Іменного фонду професора В. Т. Полека в книгозбірні Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника) / Н. Р. Галярник // *Карпатські бібліотечно-краєзнавчі студії.* – 2015. – Вип. 1. – С. 269–281.

398. *Граб У.* Архів М. Антоновича і Его-документи як джерело його інтелектуальної творчості / Уляна Граб // *Мирослав Антонович: інтелектуальна біографія. Еміграційне музикознавство в українському культуротворенні повоєнних десятиліть = Myroslaw Antonowycz: intellectual biography. Emigrational musicology in the Ukrainian culture formation of the post-war decades :* монографія / Уляна Граб ; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. – Львів : Укр. катол. ун-т, 2019. – С. 36–46. – (Історія української музики: дослідження ; вип. 27). – Про архів М. Антоновича, що

знаходиться в Інституті церковної музики Українського католицького університету (Львів).

399. *Іванова В.* Рукописне службове Євангеліє XVII ст. з фондів Сумського обласного краєзнавчого музею: вивчення й атрибуція / В. Іванова // Наукова атрибуція творів мистецтва, експертиза та оцінка культурних цінностей : матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 24–25 жовт. 2019 р. / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 48–53.

400. *Корецька О.* Документи як джерела генеалогічної інформації. (На прикладі документів з фондів Волинського краєзнавчого музею) / О. Корецька // Волинський музей: історія і сучасність : наук. зб. – 2019. – Вип. 6 : матеріали VI Всеукр. наук. конф., присвяч. 90-річчю Волин. краєзнав. музею, м. Луцьк, 14 черв. 2019 р. – С. 107–109.

401. *Костюк С. В.* Рідкісні документи Фондової збірки Тернопільського обласного краєзнавчого музею про Українську Народну Республіку та Західно-Українську Народну Республіку / С. В. Костюк // Трансформація концепцій українського державотворення: передовий науковий досвід : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 20–22 листоп. 2018 р.). – Тернопіль, 2019. – С. 14–15.

402. *Костюк С. В.* Фонд Омеляна Польового («Остапа») у Тернопільському обласному краєзнавчому музеї / С. В. Костюк // Перші Геретівські читання : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 7 черв. 2017 р.). – Тернопіль, 2017. – С. 95–96.

403. *Крупа Т. Н.* Казахский период научной деятельности профессора С. А. Семенова-Зусера в документах архива Музея археологии ХНУ имени В. Н. Каразина / Т. Н. Крупа, А. М. Шпорт // VII Луньовські читання. Музейний колектив і його проблеми : матеріали наук.-практ. семінару 24 берез. 2016 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2017. – С. 172–180.

404. *Кузьмінський І.* Видаткові книги (1760–1779 рр.) музичної капели львівського єпископа Льва Шептицького / Іван Кузьмінський // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаніка, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 148–150. – Документи зберігаються в архіві львівських єпископів у відділі стародруків та рукописів Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького.

405. *Купчинська Л. О.* Архів Івана Гудза – джерело дослідження раннього періоду творчої діяльності Луки Долинського / Л. О. Купчинська // Вісник Харків. держ. акад. дизайну і мистецтв. – 2019. – № 3. – С. 14–23. – Архів зберігається у фонді відділу рукописів і стародруків Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького.

406. *Лис С.* Правозахисні матеріали дисидента М. Г. Коца у фондах Волинського краєзнавчого музею / С. Лис // Волинський музей: історія і сучасність : наук. зб. – 2019. – Вип. 6 : матеріали VI Всеукр. наук. конф.,

присвяч. 90-річчю Волин. краєзнав. музею, м. Луцьк, 14 черв. 2019 р. – С. 109–114.

407. *Нікольченко Ю. М.* Унікальні документи у фондах Маріупольського краєзнавчого музею / Ю. М. Нікольченко // VIII Луцьківські читання. Проблеми збереження музейних колекцій : матеріали наук.-практ. семінару 30 берез. 2017 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2018. – С. 176–184.

408. *Оліцький В. О.* Нове джерело до вивчення постаті кошового Петра Калнишевського із фондів Конотопського міського краєзнавчого музею ім. О. М. Лазаревського / В. В. Оліцький // *Конотопські читання : зб. наук. пр.* – 2019. – Вип. 10. – С. 282–286. – Про Синодик Крупицького Батуринаського монастиря.

409. *Патриляк Б. К.* Документальні матеріали з колекції НМІУ, що висвітлюють комплекс колективізаційних заходів радянської влади в УСРР наприкінці 1920-х – на початку 1930-х років (фондова група зберігання «Рукописні документи») / Б. К. Патриляк // *Наук. вісник Нац. музею історії України.* – 2019. – Вип. 4. – С. 210–221.

410. *Пістоленко І. О.* В. Т. Береговий: невідомі матеріали з наукового архіву Полтавського музею авіації і космонавтики до біографії учасника авіаційної справи 30-х рр. ХХ ст / І. О. Пістоленко // *Studies in history and philosophy of science and technology = Дослідження з історії і філософії науки і техніки.* – 2019. – Т. 28, № 2. – С. 84–92.

411. *Сабадаш Ю. С.* Коллекция артефактных документов в Мариупольском краеведческом музее Украины / Ю. С. Сабадаш, Ю. М. Нікольченко // *Библиотеки и музеи в современной образовательной и социокультурной среде: сохранение традиций и перспективы развития : материалы Междунар. науч.-практ. конф., посвящ. 75-летию факультета информационно-документных коммуникаций Белорус. гос. ун-та культуры и искусств, Минск, 24–26 сент. 2019 г. : в 2 ч. / Белорус. гос. ун-т культуры и искусств.* – Минск, 2019. – Ч. 2. – С. 50–53.

412. *Серко О.* Збирацька спадщина Степана Турика / Олена Серко // *Київське музикознавство. Культурологія та мистецтвознавство : зб. ст.* – 2019. – № 58. – С. 250–261. – Публікація присвячена дослідженню рукописів народних пісень, зібраних Степаном Туриком протягом 1912–1978 рр., що зберігаються в Кременецькому краєзнавчому музеї.

413. *Сидорук С. А.* Формування архівного фонду Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка на сучасному етапі / С. А. Сидорук, Л. В. Сидорук // *Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл.* – 2019. – № 1 (4). – С. 212–216.

414. *Сидорчук Т.* Особиста бібліотека Омеляна Пріцака в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» як джерело дослідження наукової біографії вченого / Т. Сидорчук // *Краєзнавство.* – 2019. – № 2. – С. 123–134.

415. Федорова І. О. Нові надходження Львівського історичного музею: матеріали про Іларіона Чолгана – письменника, драматурга, культурного діяча / І. О. Федорова // Вісник Львів. торг.-економ. ун-ту. Гуманітарні науки. – 2019. – Вип. 16. – С. 219–224.

416. Шпорт А. М. Научный архив музея: из опыта упорядочивания архивных материалов Музея археологии и этнографии Слободской Украины / А. М. Шпорт // VII Луцьовські читання. Музейний колектив і його проблеми : матеріали наук.-практ. семінару 24 берез. 2016 р. / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна [та ін.]. – Харків, 2017. – С. 156–170.

417. Шумейко Н. Юрій Тимошенко (Тарапунька) у зібранні Полтавського краєзнавчого музею імені Василя Кричевського / Наталія Шумейко // Полтавський краєзнавчий музей: маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток : зб. наук. ст. – 2019. – Вип. 14. – С. 410–420.

418. Яременко М. В. Невідомий епістолярій Лева Мацеєвича з колекції Національного музею історії України / М. В. Яременко // Наук. вісник Нац. музею історії України. – 2019. – Вип. 4. – С. 155–161.

Див. також № 223, 238.

4.6. Приватні архіви

419. Жванко В. Матеріали до біографії Чернова-Малошійченка. «Самосійні діти» Олександрійщини / Валерій Жванко // Між Бугом і Дніпром : наук.-краєзн. вісн. Центральної України. – 2019. – Вип. 11. – С. 139–147. – У статті досліджується доля олександрійського архіву та бібліотеки поета, прозаїка, драматурга, перекладача, кінооператора Леоніда Чернова-Малошійченка.

420. Трембіцький А. М. Родинний архів – складова ретроспективних матеріалів життєпису родини Січінських-Січинських / А. М. Трембіцький // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 297–303.

421. Удовиченко Н. Родинний архів як елемент формування історичної пам'яті / Наталія Удовиченко // Полтавський краєзнавчий музей: маловідомі сторінки історії, музеєзнавство, охорона пам'яток : зб. наук. ст. – 2019. – Вип. 14. – С. 309–316.

5. Архівознавство та архівна справа у світі

422. Бездрабко В. Архівна освіта в Китаї [Електронний ресурс] / В. Бездрабко // Інформація, комунікація, суспільство 2019 = Information, Communication, Society 2019 : матеріали 8-ї міжнар. наук. конф. ІКС-2019 (16–18 трав. 2019, Україна, Чинадієво). – Львів : Вид-во Львів. політехніки,

2019. – С. 109–110. – Режим доступу: http://ics.skid-lp.info/ics_2019.pdf. – Назва з екрана.

423. *Бездрабко В. В.* Ганс Гайнріх Боомс і теорія експертизи цінності документів / В. В. Бездрабко // Сумський історико-архівний журнал. – 2019. – Вип. 32. – С. 5–11.

424. *Бездрабко В. В.* Теоретичні засади експертизи цінності документів: традиції та сучасні тренди (із зарубіжного досвіду) / В. В. Бездрабко // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 7–41.

425. *Бойко В.* Круглий стіл «Пріоритетні напрями наукових досліджень у галузі документознавства та архівознавства на сучасному етапі», присвячений 25-річчю створення Білоруського науково-дослідного інституту документознавства та архівної справи (13 груд. 2016 р., м. Мінськ) [Електронний ресурс] / В. Бойко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 306–309. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

426. *Боровець М.* Неопублікована кореспонденція і фотографії з кола родини Блюменфельдів (Нейгаузів, Пшишиховських) у зібранні Архіву польських композиторів Бібліотеки Варшавського університету / Магдалена Боровець // Шимановські, Блюменфельди, Нейгаузи: музичні родини на перехресті культур: колектив. монографія. – Кропивницький: Вид. Лисенко В. Ф., 2019. – С. 60–71.

427. *Бородій Е.* Деятельность Объединения польских архивистов в области образования [Электронный ресурс] / Е. Бородій, А. Яблонски // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 213–216. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

428. *Вихованець Т.* Генеалогічний сегмент Дзиківського архіву Тарновських / Т. Вихованець // Острозький краєзнавчий збірник. – 2019. – Вип. 11. – С. 76–111. – У статті розглянуто джерельний потенціал для генеалогічних досліджень Дзиківського архіву Тарновських, що зберігається в Національному архіві в Кракові.

429. *Гасанов Г.* Законодательные основы архивного хранения в Азербайджане и актуальные вопросы организации этого хранения в информационном обществе [Электронный ресурс] / Г. Гасанов // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 222–225. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

430. *Грачов А. Я.* Оцифровані документи Національного архіву Сполученого Королівства про балканський напрямок британської зовнішньої політики 1914–1918 рр. / А. Я. Грачов // Подільська старовина: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 80–83.

431. *Завильський П.* Стратегія оцифровки фондів державних архівів. Новий період 2018–2023 [Электронный ресурс] / П. Завильський // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 238–243. –

Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

432. *Індикова О. Д.* Досвід країн Європейського Союзу в дигіталізації документів архівів і створення системи користування / О. Д. Індикова // Лісабонський договір – 10 років після набуття чинності. Що змінилося у функціонуванні ЄС? : тези наук.-практ. конф., 2 груд. 2019 р., м. Миколаїв / Чорномор. нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – С. 184–187.

433. *Контримавичене Д.* Доступ к документам в государственных архивах Литвы / Д. Контримавичене // Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 210–214.

434. *Копайгородська Т. Ю.* Актуалізація проблем збереження архівних документів на міжнародних наукових форумах / Т. Ю. Копайгородська // Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі : матеріали Другої міжнар. наук. конф., 16–18 трав. 2019 р., м. Київ / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв [та ін.]. – Київ : Ліра-К, 2019. – С. 91–93.

435. *Левченко Л. Л.* Аналіз Танаху з точки зору гіпотези існування архівів у давніх євреїв в епоху царів / Л. Л. Левченко // Історичні мідраші Північного Причорномор'я : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. – Миколаїв : Тип. Шамрай, 2019. – Т. 2. – С. 48–80.

436. *Левченко Л. Л.* Гіпотези про долю єврейських архівів у період від Авраама до Іехошуа бін Нуна (II тис. до н. е.) / Л. Л. Левченко // Історичні мідраші Північного Причорномор'я : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. конф., [25–27 квіт. 2017 р.]. – Миколаїв : Тип. Шамрай, 2017. – С. 300–324.

437. *Макаренко Е.* Система открытого доступа к документной информации Национального архивного фонда Республики Беларусь и возможности ее применения в практике работы НАРБ [Электронный ресурс] / Е. Макаренко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 65–69. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

438. *Мирончук А. С.* Епістолярна спадщина А. В. Флоровського в Архіві Російської академії наук як джерело для вивчення законодавчої комісії зі створення нового уложення 1767–1768 рр. / А. С. Мирончук // Бібліотека. Наука. Комунікація: актуальні тенденції у цифрову епоху : матеріали Міжнар. наук. конф. (8–10 жовт. 2019 р.) : у 2 т. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 2. – С. 338–342.

439. *Палієнко М. Г.* «Все про людей»: архівістика у колі пріоритетних сфер діяльності та галузей знань на міжнародному науковому форумі у м. Марібор (Словенія) / М. Г. Палієнко // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 218–221.

440. *Пеньондз А.* Науковий архів професора Александра Гейштора / А. Пеньондз // Гейштор А. Слов'янська міфологія / пер. з пол. С. Гіріка. – Вид. 2-ге. – Київ : Клію, 2018. – С. 17–19. – Про архів польського історика,

медієвіста, президента Польської академії наук (ПАН) А. Гейштора, що зберігається в архіві ПАН.

441. *Приходько Л. Ф.* Збереження цифрової культурної спадщини – імператив ХХІ століття (за документами ЮНЕСКО і Європейського Союзу) / Л. Ф. Приходько // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 67–92.

442. *Рибачок О.* Стратегії провідних країн світу у створенні національного цифрового ресурсу документальної спадщини [Електронний ресурс] / О. Рибачок // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 58–64. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

443. *Романовський Р. В.* Оцифрування архівних документів: досвід державних архівів Польщі / Р. В. Романовський // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 113–127.

444. *Рыбаков А.* Трансформація представлений об об'єкті архівного хранения в условиях информационного общества [Электронный ресурс] / А. Рыбаков // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 270–276. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

445. *Стоян П.* Міжнародна взаємодія архівних інституцій Канади в галузі створення архівних електронних ресурсів / П. Стоян // Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського. – 2019. – Вип. 52. – С. 360–372.

446. *Тур О. М.* Стандарти ISO, присвячені процесам оцифрування, конверсії та міграції документів / О. М. Тур, В. В. Шабуніна // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2019. – № 4. – С. 54–61.

447. *Шумейко М.* Реализация информационной функции белорусских архивов в 1920–1930-е гг. [Электронный ресурс] / М. Шумейко // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 70–77. – Режим доступа: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

448. *Ясінська-Єндрош Е.* Роздуми над фотографіями Кароля Шимановського з Єлисаветграда із зібрання Архіву польських композиторів Бібліотеки Варшавського університету / Ельжбета Ясінська-Єндрош // Шимановські, Блюменфельди, Нейгаузи: музичні родини на перехресті культур: колектив. монографія. – Кропивницький: Вид. Лисенко В. Ф., 2019. – С. 277–281.

449. *Jasińska-Jędrasz E.* Myśli z powodu elizawetgradzkich fotografii Karola Szymanowskiego / E. Jasińska-Jędrasz // Студії мистецтвознавчі. – 2019. – № 1. – С. 105–110. – У статті йдеться про унікальні фотографії, що висвітлюють сторінки життя видатного польського композитора К. Шимановського на теренах України (Єлисаветграді, маєтку Тимошівка, Києві). Світлина зберігається в Архіві польських композиторів Бібліотеки Варшавського університету.

450. *Kwaśniak M.* Elektroniczne bazy danych SB. Zapisy z dziennika doświadczeń projektu implementacji danych / М. Кваśniак // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 114–121.

451. *Matuszak T.* O trudnych początkach państwowej służby archiwalnej w 100. rocznicę podpisania *Dekretu o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaliami* / Tomasz Matuszak // Ольвійський форум – 2019 : стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі : тези XIII міжнар. наук. конф. 6–9 черв. 2019 р., м. Миколаїв «1919 рік в історії Центрально-Східної Європи: до 100-річчя проголошення злуки УНР і ЗУНР» / Чорном. нац. ун-т ім. Петра Могили. – Миколаїв, 2019. – С. 19–20.

452. *Ryżko J.* Wykorzystywanie elektronicznych baz danych w działalności Centrum Udzielania Informacji o Ofiarach II Wojny Światowej / J. Ryżko, М. Żuławnik // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 199–211.

453. *Stanišauske K.* Архивы и их изображение – деятельность Каунасского регионального государственного архива в распространении документального наследия / К. Stanišauske // Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 482–490.

454. *Żuławnik M.* Dokumenty dotyczące niemieckiego obozu koncentracyjnego w Dachau w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu / М. Żuławnik, J. Piwowar // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 93–97.

455. *Zwolińska S.* Międzynarodowy objazdy archiwalne Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, jako forma integracji europejskiej / Sylwia Zwolińska // Феномен Європи: державотворчі та інтеграційні процеси : зб. матеріалів міжнар. студент.-аспірант. наук. конф. (1–2 листоп. 2019 р.) / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2019. – С. 165–168.

Див. також № 138, 139, 555.

6. Зарубіжна архівна україніка

456. *Матяш І. Б.* Україніка архівна зарубіжна, архівна україніка в зарубіжних країнах / І. Б. Матяш, М. Г. Палієнко // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 524–530.

457. *Матяш І. Б.* Україніка архівна, архівна україніка / І. Б. Матяш // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 522–524.

Див. також № 40, 59, 60, 66, 67, 189, 557.

6.1. Проблеми повернення архівної україніки

458. Повернення з Німеччини в Україну грамоти Петра I Іоасафу Кроковському 1708 року : матеріали урочистого передавання грамоти та укр.-нім. колоквиуму 30 трав. 2019 р., присвяч. історії унік. док. Софійс. колекції / [редкол.: Г. В. Боряк та ін. ; упоряд.: Л. А. Дубровіна, Т. І. Арсєнко, З. К. Шарикова] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського [та ін.]. – Київ : НБУВ, 2019. – 121, [1] с. : іл., табл.

459. *Даниленко О.* Повернення історико-культурних цінностей в Україну: здобутки та перспективи / О. Даниленко // Народна творчість та етнологія. – 2019. – № 3. – С. 44–51.

460. *Нінічук А.* Питання реституції в польсько-українських відносинах 90-х років ХХ століття (на прикладі архіву товариства «Просвіта») / А. Нінічук // Літопис Волині. – 2018. – № 19. – С. 34–38.

461. *Dubrovina L.* Return from Germany to Ukraine of the «Sofian Charter» of Peter the Great on the metropolitan appointment of Ioasaph Krokovskyi in 1708: Ukrainian-German history of the original Charter and prospects for restitution of cultural valuables / L. Dubrovina, K. Gestwa // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 24. – С. 329–342.

Див. також № 519.

6.2. Огляди зібрань архівної україніки в країнах світу

462. *Висоцький Р.* Пацифікація Галичини 1930 року : документи. Т. I / Роман Висоцький. – Львів : Україна Модерна ; Укр. катол. ун-т, 2019. – 696 с. – (Україна. Європа – 1921–1939). – У збірнику опубліковано 85 документів із польських, британських і українських архівів.

463. В. І. Вернадський і Україна: з листування. Кн. 2 : К–Я. Офіційне. Родинне / НАН України, Комісія НАН України з наук. спадщини акад. В. І. Вернадського, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Ін-т архівознавства ; авт. та упоряд.: С. М. Кіржаєв, К. Є. Новохатський, Л. М. Яременко [та ін.]. – Київ, 2019. – 1040 с. – Опубліковано листування В. І. Вернадського переважно з фондів Архіву РАН, Бахметєвського архіву російської і східноєвропейської історії та культури Бібліотеки Колумбійського університету в Нью-Йорку.

464. Поділ Київської та піднесення Галицької унійних митрополій : документи та матеріали ватиканських архівів (1802–1808 роки) / упоряд., вступ. ст., авт. комент. В. Ададуров. – Львів : Укр. катол. ун-т, 2019. – 253, 2 с. – (Київське християнство ; т. 19). – У виданні опубліковано 50 документів про поділ Київської та створення Галицької унійних митрополій на початку ХІХ ст. Документи виявлені у Римі (Апостольський архів Ватикану; Історичний архів Конгрегації євангелізації народів), а також у

Відні (Домашній, Придворний та Державний архів), Парижі (Дипломатичний архів) та Берліні (Таємний державний архів Прусської культурної спадщини).

465. *Westerlund L.* The Finnish SS-volunteers and atrocities against Jews, Civilians and Prisoners of War in Ukraine and the Caucasus Region 1941–1943. An Archival Survey [Electronic resource] / Lars Westerlund. – Helsinki, 2019. – 248 p. – URL: https://arkisto.fi/uploads/Julkaisut/sarjajulkaisut/SS-VOLUNTEERS_verkkoon.pdf.

466. *Полехов С. В.* Два послання Менгли-Гирея I киевському воєводе Юрію Миколаєвичу Радивилу (1512–1513 гг.) / С. В. Полехов, И. В. Зайцев // Золотоордынское обозрение. – 2019. – Т. 7, № 4. – С. 720–732. – У публікації здійснено джерелознавчий аналіз та публікацію послань кримського хана Менгли-Гирея I київському воєводі Юрію Миколайовичу Радивилу, оригінали яких зберігаються в Бібліотеці кн. Чарторийських у Кракові та колекції Ігнатія Онацевича в Інституті російської літератури РАН у Санкт-Петербурзі.

467. *Шологон Л.* Джерела з історії національно-культурного руху українців Галичини 1848–1914 рр. у фондах зарубіжних архівних і бібліотечних установ / Л. Шологон // Емінак : наук. щоквартальник. – 2019. – № 3. – С. 227–235. – Охарактеризовано джерела, що зберігаються в архівних і бібліотечних установах Австрії, Росії та Польщі.

468. *Шульгіна В.* Експертна оцінка творів Єлизавети Білоградської і Максима Березовського в архівах Європи: рукописна спадщина української музичної культури XVIII століття / В. Шульгіна // Наукова атрибуція творів мистецтва, експертиза та оцінка культурних цінностей : матеріали наук.-практ. конф., м. Київ, 24–25 жовт. 2019 р. / Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 141–146.

Австрія

469. *Лісейчыкаў Д. В.* Матэрыялы генеральных візітацый манастыроў Літоўскай правінцыі базыльянскага ордэна XVIII ст. у фондах Аўстрыйскай нацыянальнай бібліятэкі / Д. В. Лісейчыкаў // Беларускія архівы на мяжы тысячагоддзяў: здабыткі і страты: матэрыялы навук.-практ. канф., прысвечанай 80-годдзю Нацыянальнага гістарычнага архіва Беларусі (Мінск, 28 чэрвеня 2018 г.). – Мінск : БелНДІДАС, 2019. – С. 197–215.

Див. також № 213, 464, 467.

Білорусь

470. *Кулинок С.* Документы по истории науки, техники и архитектуры Украины в фондах Белорусского государственного архива научно-технической документации [Электронный ресурс] / С. Кулинок // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 253–256. – Режим

доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

471. *Пазднякоў В. С.* Генеалогічныя заметкі пра род князёў Вішнявецкіх і справа Астрожскай ардынацыі Мальтыйскага ордэна (невядомы мінскі рукапіс канца XVII ст.) / В. С. Пазднякоў // Беларускі археаграфічны штогоднік. – 2016. – Вып. 17. – С. 229–234.

Див. також № 213, 217.

Болгарія

472. *Радулова Ц.* Българо-українските връзки през погледа на архивните документи / Цветан Радулова // Україна і Болгарія в історії Європи : зб. наук. пр. / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ ; Софія, 2019. – С. 421–429. – Огляд документів з історії болгарсько-українських відносин у фондах Наукового архіву Болгарської академії наук (Научния архив на БАН).

Див. також № 213.

Ватикан

Див. № 221, 464.

Великобританія

Див. № 462.

Греція

473. *Шуміло С.* Представники козацько-старшинських родин Чернігово-Сіверщини в афонському Зографському пом'янику XVII–XVIII ст. / С. Шуміло // Сіверян. літопис. – 2019. – № 6. – С. 41–63. – У статті досліджується «Руський Зографський Пом'яник» XVII–XVIII ст., виявлений в архіві болгарського Зографського монастиря на Афоні.

Див. також № 225.

Італія

474. *Мороз В.* Із листування патріярха Йосифа Сліпого та о. Романа Мизя / Володимир Мороз // Ковчег : наук. зб. з церковної історії. – 2018. – Число 8. – С. 369–377. – Опубліковано листування патріярха Йосифа Сліпого

і о. Романа Мизя, пароха греко-католицької громади у м. Новий Сад (Сербія), що зберігається в Історичному архіві УГКЦ в Римі.

475. *Понамарчук І.* Листування Олександра Мурашка з організаторами Венеційської бієнале: до питання участі київських художників у європейському виставковому житті початку ХХ століття / Ігор Понамарчук, Дар'я Добріян // *Етнічна історія народів Європи.* – 2019. – Вип. 57. – С. 109–117. – У статті публікуються листи О. Мурашка, що зберігаються в історичному архіві Венеційської бієнале (Archivio Storico delle Arti Contemporanee, La Biennale di Venezia).

Литва

476. *Русина О.* Повсякдення Острозьких у світлі реєстру князівського майна / О. Русина // *Укр. іст. журнал.* – 2019. – № 3. – С. 172–183. – У статті подано інформацію щодо нового джерела до історії князівського роду Острозьких, виявленого у фондах відділу рукописів Бібліотеки ім. Врублевських Литовської академії наук (Вільнюс).

Канада

477. [Українські архівні фонди в Провінційному архіві Альберти : анотов. путівник. – 2-е вид. – 2018]. – 64 с. – Режим доступу: <https://provincialarchives.alberta.ca/sites/default/files/2018-08/UkrainianGuide-Ukr.pdf>. – Назва з екрана.

478. [Ukrainian Archival Records at the Provincial Archives of Alberta : An Annotated Guide. – 2 ed. – 2018]. – 67 p. – Mode of access: <https://provincialarchives.alberta.ca/sites/default/files/2018-08/UkrainianGuide-English.pdf>. – Title from screen.

479. Діалог у листах: з епістолярію Івана Лисяка-Рудницького й Мілени Рудницької (До 100-річчя від дня народження І. Лисяка-Рудницького) / вступ. ст. й публікація Л. Буряк // *Укр. іст. журнал.* – 2019. – № 4. – С. 157–207. – Публікація фрагментів листування І. Лисяка-Рудницького й М. Рудницької з фонду вченого, який зберігається в архіві Альбертського університету.

480. *Ківшар Т. І.* Листи Ольги Петлюри до Дорис Янди / Т. І. Ківшар // *Українська біографістика.* – 2019. – Вип. 18. – С. 213–232. – Опубліковано два листи О. Петлюри (1949 р.), адресовані провідній діячці канадського українського жіночого руху Дорис Янді. Листи зберігаються у фонді Д. Янди Бібліотеки та Архіву Канади.

481. *Матяш І. Б.* Українсько-канадський архів-музей Альберти (УКАМА) / І. Б. Матяш // *Енциклопедія історії України.* – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 802–803.

482. *Матяш І. Б.* Українсько-канадський дослідно-документаційний центр / І. Б. Матяш // Енциклопедія історії України. – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 803–804.

Див. також № 213.

Німеччина

483. *Левицька М.* Фонд Михайла Гоція в архіві Українського Вільного Університету (Мюнхен): мистецька і мистецтвознавча спадщина / Мар'яна Левицька // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 154–155.

484. *Остапенко Н.* Епістолярна спадщина Володимира Державина / Н. Остапенко, В. Рябик // Образ. – 2017. – Вип. 4. – С. 24–32. – У статті здійснено огляд епістолярної спадщини з особового архівного фонду В. Державина в Українському Вільному Університеті (Мюнхен, Німеччина).

485. *Срібняк І.* Табір полонених вояків-українців російської армії Раштат, Німеччина у 1916–1917 рр. (мовою фотодокументів) [Електронний ресурс] / Ігор Срібняк // Європейські історичні студії : наук. журн. – 2019. – № 14. – С. 114–146. – Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1af-G5jgRWLRVecOoa36uCCqcT3rc_UNG/view. – Назва з екрана. – Опубліковано документи з колекції фотографій, що зберігаються в Stadtmuseum Rastatt (Німеччина).

Див. також № 213, 247, 464.

Польща

486. *Близняк М.* Інвентар сіл Хорова та Розважа 1699 року / М. Близняк // Острозький краєзнавчий збірник. – 2019. – Вип. 11. – С. 70–75. – Опубліковано інвентар, що зберігається в Національному архіві в місті Кракові, фонд «Архів Сангушків».

487. *Бруський Я. Я.* «Українська революція стала явищем окремим від революції російської». Меморіал Романа Кноля від 1(14) грудня 1917 р. / Ян Яцек Бруський, Маріуш Коженювський, Оля Гнатюк // Праці Українсько-Польської комісії дослідження взаємин 1917–1921 рр. = Prace Polsko-Ukraińskiej Komisji dla Badań Relacji Wzajemnych w latach 1917–1921 / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 256–275. – Опубліковано документ, підготовлений діячем Польського демократичного централу на Русі (ПДЦ) Романом Кнолем (Roman Knoll, 1888–1946), що зберігається в Державному архіві нових актів (Archiwum Akt Nowych) у Варшаві в Колекції Романа Кноля.

488. *Демченко Л.* Тестамент Анни-Алоїзи з князів Острозьких, вдови віленського воєводи Яна-Кароля Ходкевича / Л. Демченко, І. Тесленко // Острозька давнина. – 2019. – Вип. 6. – С. 267–288. – Оpubліковано тестамент Анни-Алоїзи Ходкевич, що зберігається в Державному архіві у Познані.

489. З Метрики коронної (деякі документи на володіння на Чернігівщині) / публік. та пер. з польської О. Ляшева // Сіверян. літопис. – 2019. – № 3. – С. 103–107. – Публікація документів, виявлених в Головному архіві давніх актів (ГАДА).

490. *Ковалець Т.* «Зі славою і з пожитком нашим...». Невідомий лист Самуеля Зборовського та реєстри плат запорожцям початку 80-х рр. ХVІ ст. / Тарас Ковалець // Нові дослідження пам'яток козацької доби в Україні. – 2019. – Вип. 28. – С. 201–208. – Оpubліковано лист, виявлений у фондах ГАДА.

491. *Корогодина М. В.* Церковнославянские рукописи в варшавских собраниях. Архив монастыря оо. василиан и Центр православной культуры им. свв. Кирилла и Мефодия в Варшаве / М. В. Корогодина // Rocznik Teologiczny. – 2019. – Rok 61, zeszyt 3. – С. 405–444.

492. *Мацьков О.* «Гетьманська реляція 1661 року» – важливе джерело до історії вивчення Чуднівської кампанії 1660 року / О. Мацьків // Проблеми історії країн Центральної та Східної Європи : зб. наук. пр. – 2019. – Вип. 7. – С. 155–161. – Рукопис зберігається у Держархіві м. Гданськ.

493. *Мошак М. І.* Опис Кам'янецького замку 1570 року, як нове джерело для вивчення складу та устрою середньовічної замкової залози / М. І. Мошак // Кам'янець-Подільський у контексті українсько-європейських зв'язків : матеріали ІV міжнар. наук.-практ. конф., м. Кам'янець-Подільський, 17–18 трав. 2012 р. – Кам'янець-Подільський, 2016. – С. 30–41. – Публікація опису, виявленого в ГАДА.

494. *Пагор В. В.* Іконографічні джерела з історії Кам'янця-Подільського в архівах і бібліотеках Республіки Польща / В. В. Пагор // Наук. вісник Нац. музею історії України. – 2019. – Вип. 4. – С. 437–444.

495. *Папа І. Ю.* Сангушки в історії Підгорецького замку (1865–1939): джерела до вивчення (за краківськими і тарновськими архівними матеріалами) / І. Ю. Папа // Наукові записки НаУКМА. Історичні науки. – 2019. – Т. 2. – С. 94–105.

496. *Потапенко М.* З архіву Генріка Яблонського. Свідчення учасників польського незалежницького руху про діяльність Міністерства польських справ Української Народної Республіки в 1917–1918 роках / Максим Потапенко // Праці Українсько-Польської комісії дослідження взаємин 1917–1921 рр. = Prace Polsko-Ukraińskiej Komisji dla Badania Relacji Wzajemnych w latach 1917–1921 / НАН України, Ін-т історії України [та ін.]. – Київ, 2019. – Т. 1. – С. 201–232. – Оpubліковано документи, що зберігаються у фондах Центрального військового архіву при Військовому історичному бюро ім. ген. К. Соснковського.

497. *Скочиляс І.* Печатки перемишльського унійного владики Єроніма Устрицького (1715–1746 рр.) / Ірина Скочиляс // Історія релігій в Україні : наук. щорічник. – 2019. – Вип. 29. – С. 41–53. – Оpubліковано каталог відтисків печаток з фондів Держархіву в Перемишлі.

498. *Сніцарчук Л.* Джерела до історії української журналістики у фондах відділу рукописів Національного закладу імені Оссолінських / Л. Сніцарчук // Зб. наук. пр. Наук.-дослід. ін-ту пресознавства. – 2019. – Вип. 9 (27). – С. 50–63.

499. *Срібняк І. В.* Діяльність військового відділу Надзвичайної дипломатичної місії УНР у Румунії, 1920 р. (за матеріалами САВ) / І. В. Срібняк, Я. В. Попенко // Русин. – 2019. – № 57. – С. 157–178. – Стаття підготовлена на основі документів, які зберігаються в Центральному військовому архіві Польщі (Centralny Archiwum Wojskowy).

500. *Срібняк І.* Каліш – центр громадсько-політичного життя українських комбатантів у Польщі (перша половина 1920-х рр.): за матеріалами нових розшуків у польських та українських архівосховищах / І. Срібняк // Україна і Польща: шляхами міждержавних взаємин : зб. наук. пр. з нагоди 100-річчя встановлення польсько-українських дипломатичних відносин / Польський Ін-т у Києві, Наук. т-во історії дипломатії та міжнар. відносин, Ін-т історії України НАН України. – Київ : Горобець, 2019. – С. 108–126.

501. *Стамбол І.* Варшавський архів Івана та Юрія Лип як історико-біографічне джерело / Ігор Стамбол // Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Іст. науки». – 2019. – Вип. 29. – С. 101–106. – Архів зберігається у відділі рукописів та стародруків Публічної бібліотеки столичного міста Варшави.

502. «Страшенно важно зберігти в се время люте живий партійний осередок»: листи М. Грушевського з бібліотеки Національного інституту ім. Оссолінських / вступ. ст. й публікація Віталія та Вікторії Тельваків // Укр. іст. журнал. – 2019. – № 3. – С. 155–171.

503. *Potapenko M.* Kazimierz Domosławski's testimonies on the activities of the Polish Military Organization in Kyiv in 1915–1918 / M. Potapenko // Інтермарум = Intermarum: історія, політика, культура. – 2019. – Вип. 6. – С. 87–101. – Оpubліковано свідчення Казимира Домославського про діяльність Польської військової організації в Києві у 1915–1918 рр., що зберігаються в Центральному військовому архіві у Варшаві.

504. *Wysocki J.* Materiały dotyczące mniejszości ukraińskiej w zasobie archiwalnym Instytutu Pamięci Narodowej w Lublinie / Jacek Wysocki // Oblicza archiwów i współczesne wyzwania archiwistyki : studia archiwistyczne. – Siedlce : Wyd-wo Naukowe Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, 2019. – S. 277–301.

Див. також № 36, 38, 426, 428, 448, 449, 462, 466, 467.

Росія

505. Чечелівський монастир в документах і спогадах / упоряд.: А. В. Пивовар, А. С. Гуменюк, Є. М. Гуменюк. – Київ : Академперіодика, 2019. – 432 с. – Публікація документів з РДІА в Санкт-Петербурзі, Держархіві Одеської обл.

506. *Бахтурина А. Ю.* Формирование гражданского управления в Буковине в документах ставки Верховного главнокомандующего и МИД Российской империи в 1914–1915 гг. / А. Ю. Бахтурина // Русин. – 2019. – № 56. – С. 110–125. – В статті на основі документів з фондів Архіву зовнішньої політики Російської імперії та РДВІА розглядаються особливості організації цивільного управління в Буковині.

507. *Блакитний М.* Документальні матеріали до історії Чернігівського реального училища (початок ХХ ст.) / М. Блакитний // Сіверян. літопис. – 2019. – № 2. – С. 79–88. – Оpubліковано документи з історії Чернігівського реального училища, виявлені у Центральному історичному архіві Москви у фонді № 459 («Канцелярія попечителя Московского ученого округа»).

508. *Борисёнок Ю. В.* «...взять поручение в Америку». Письмо В. К. Винниченко Г. В. Чичерину 1920 года / Ю. В. Борисёнок, А. С. Стыкалин // Славянский мир в третьем тысячелетии. – 2019. – Т. 14, № 1/2. – С. 265–277. – Оpubліковано лист В. К. Винниченка до наркома з іноземних справ РСФСР Г. В. Чічеріна, який зберігається в особовому фонді Г. В. Чічеріна в РДАСПІ (ф. 159).

509. *Гаврилюк С.* Пам'яткознавство Волині крізь призму збірок Рукописного архіву Інституту історії матеріальної культури РАН / С. Гаврилюк // Модернізаційні процеси на Волині в ХІХ – на початку ХХ століття : зб. наук. праць. – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – С. 438–454.

510. *Гедьо А. В.* Політичні причини переселення греків із Криму до Північного Приазов'я у 1778 р. (за архівними джерелами) / А. В. Гедьо, М. А. Араджионі // Сходознавство. – 2019. – № 84. – С. 3–54. – Стаття підготовлена за документами російських архівів (Російський державний архів давніх актів (РДАДА), РДВІА).

511. *Горячок К. Л.* Творческое наследие режиссера Дзиги Вертова в Российском государственном архиве литературы и искусства / К. Л. Горячок // Вестн. архивиста. – 2019. – № 1. – С. 58–65.

512. *Киянская О. И.* Одесса времен гражданской войны в мемуарах Натальи Логуновой / О. И. Киянская, Д. М. Фельдман // Россия и современный мир. – 2019. – № 4. – С. 127–144. – У статті представлено фрагмент мемуарів російської письменниці Н. А. Логунової, присвячений подіям 1918–1920 рр. в Одесі. Мемуари Логунової зберігаються в Бахметевському архіві Колумбійського університету (Нью-Йорк, США) (Logunova N. A. Papers, 1913–1972).

513. *Кіржаєв С. М.* Невідомі листи М. С. Грушевського та Ф. К. Вовка до В. І. Вернадського (1915–1916 рр.) / С. М. Кіржаєв // *Архіви України.* – 2019. – № 4. – С. 206–216. – Оpubліковано листи, що зберігаються в Архиві Російської академії наук (м. Москва).

514. *Коваленко Ю. О.* Історична топографія Глухівської фортеці згідно плану 1747–1752 рр. / Ю. О. Коваленко // *Сіверщина в історії України : зб. наук. пр.* – 2019. – Вип. 12. – С. 156–163. – План зберігається в РДВІА.

515. *Кравцов А.* Метричний запис про народження та хрещення Михайла Петровича Старицького (до 180-річчя з дня народження) / А. Кравцов // *Сіверян. літопис.* – 2019. – № 4/5. – С. 223–230. – Публікується документ із виписом з метричної книги про народження Михайла Старицького, виявлений в Російському державному історичному архіві в Санкт-Петербурзі, ф. 1343 «Третій департамент Сената».

516. *Кушнар'ов С.* «Город Салтов рублен дубовой на каменной пошве...»: міста Слобідської України в приказній документації XVII ст. / Сергій Кушнар'ов // *Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Історія.* – 2019. – Вип. 1. – С. 202–222. – Оpubліковано текст сметної книги міста Салтова за 1696 рік. Документ зберігається в РДАДА (ф. 210. Розрядний приказ. Опис бд. Книги Белгородського столу. Спр. 168).

517. *Литвинчук І.* Ямпіль – ренесансне місто-фортеця на Дністрі у світлі маловідомого картографічного джерела 1810 р. / І. Литвинчук // *Археологія & Фортифікація України : зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф.* / Кам'янець-Подільський держ. іст. музей-заповідник [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2019. – С. 152–156. – У статті вводиться у науковий обіг план Ямполья 1810 р., що зберігається у фонді 846 «Военно-ученый архив (коллекция)» РДВІА.

518. *Павленко С.* Два документи 1708 р. про конфіскацію майна та коштів І. Мазепи у Білій Церкві та Києві / підгот. до друку С. Павленко // *Сіверян. літопис.* – 2019. – № 6. – С. 70–71. – Оpubліковано документи, що зберігаються в Архиві Санкт-Петербурзького інституту історії РАН, ф. 83 «Походная канцелярия А. Д. Меншикова».

519. *Срібняк І.* Привласнення найціннішого... (або як архівні зібрання Української Бібліотеки імені Симона Петлюри опинились у Москві) / І. Срібняк, М. Палієнко // *Nad Wisłą i Dnieprem = Над Віслою і Дніпром. Polska i Ukraina w przestrzeni europejskiej – przeszłość i teraźniejszość.* – Warszawa ; Toruń, 2019. – С. 175–180.

520. *Тельвак В.* Листи Михайла Грушевського до Аркадія Ляценка / Віталій Тельвак // *Михайло Грушевський. Студії та джерела / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського.* – Київ, 2019. – Кн. 1. – С. 439–454. – Листи відклались в особовому фонді А. Ляценка, що зберігається у Санкт-Петербурзькому філіалі архіву Російської Академії наук.

521. *Тельвак В.* Листи Михайла Грушевського з рукописного відділу Інституту російської літератури РАН / Віталій Тельвак // *Михайло*

Грушевський. Студії та джерела / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2019. – Кн. 1. – С. 410–438.

522. *Тельвак В. В.* Грушевськіана в архівних колекціях Санкт-Петербурга / В. В. Тельвак, В. П. Тельвак // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 148–155.

523. *Чернухін Є. К.* Грецький Евхологійон 1778 р. із колекції надазовських рукописів В. І. Григоровича у фондах Державної бібліотеки Росії в Москві / Є. К. Чернухін // Рукописна та книжкова спадщина України. – 2019. – Вип. 23. – С. 183–196.

Див. також № 36, 162, 212, 213, 216–220, 236, 239, 245, 463, 466, 467.

Румунія

524. *Popescu O.-M.* Paterikon of the Pechersk Lavra in the Romanian manuscripts held by the Romanian Academy Library in Bucharest / Oana-Mădălina Popescu // Могилянські читання 2019: Пам'ять і пам'ятки Мазепиної доби: вивчення, збереження, осмислення : зб. наук пр. – Київ, 2019. – С. 100–105.

Сербія

525. *Данилець Ю. В.* Документи архіву Синоду Сербської православної церкви про місіонерську роботу єпископа Досифея (Васича) на Підкарпатській Русі / Ю. В. Данилець // Русин. – 2019. – № 57. – С. 119–130.

Словаччина

526. *Карась Г.* Особовий фонд Юрія Костюка в музеї української культури (м. Свидник, Словацька Республіка) як важливе джерело для мистецтвознавчих студій / Ганна Карась // Мистецька культура : історія, теорія, методологія : тези доп. VII Міжнар. наук. конф. (Львів, 30 верес. 2019 р.) / НАН України, ЛННБ України ім. В. Стефаника, Ін-т дослідж. бібл. мист. ресурсів. – Львів, 2019. – С. 142–144.

Сполучені Штати Америки

527. *Ганін О.* «Петлюровская армия... представляется достаточно боеспособной» (Україна 1919 року очима денікінських генштабістів) [Електронний ресурс] / О. Ганін // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 125–139. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана. – Опубліковано дві доповіді офіцерів Генерального Штабу Збройних сил Півдня Росії, які містять інформацію про політичний устрій України та стан

Армії УНР восени 1919 р. Доповіді зберігаються в колекції генерала П. Врангеля в Архіві Інституту Гувера, США (Hoover Institution Archives).

528. *Гирич І.* Листи Миколи Галія до Володимира Дорошенка з архіву УВАН (США). До історії виходу першої посмертної книги публіцистики Михайла Грушевського (Нью-Йорк, 1960 р.) / Ігор Гирич // Михайло Грушевський. Студії та джерела / НАН України, Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. – Київ, 2019. – Кн. 2. – С. 397–475. – Листи зберігаються у ф. 76 «Володимир Дорошенко» архіву-музею Української вільної академії наук (США).

529. *Годжал С. С.* Праця Марка Антоновича в Українській вільній академії наук (США) / С. С. Годжал // *Universum Historiae et Archaeologiae = The Universe of History and Archeology = Універсум історії та археології = Универсум истории и археологи.* – 2019. – Т. 2 (27), вип. 1. – С. 184–193. – Подано відомості про діяльність М. Антоновича щодо реорганізації та модернізації архіву і бібліотеки УВАН (США). В дослідженні використано джерела, які зберігаються в архіві Л. Винара (архів Українського історичного товариства) та у фонді М. Д. Антоновича архіву-музею ім. Д. Антоновича УВАН в США (ф. 283).

530. Кінець Юго-Западного фронту. Воспоминання генерал-лейтенанта П. С. Махрова о событиях на Украине в 1917–1918 гг. / публ. А. В. Ганина // *Ист. архив.* – 2019. – № 6. – С. 143–163. – Оpubліковано спогади П. С. Махрова, що зберігаються в Бахметєвському архіві російської та східноєвропейської історії та культури Колумбійського університету, США (P. S. Makhrov Collection).

531. *Лаас Н.* Із закордонних архівів: невідоме інтерв'ю Володимира Державина (Німеччина, 1950–1951 рр.) / Н. Лаас // *Україна ХХ століття: культура, ідеологія, політика.* – 2019. – Вип. 24. – С. 335–363. – Оpubліковано інтерв'ю з В. Державиним, що зберігається в колекції «Harvard Project on the Soviet Social System» Widener Library Гарвардського університету).

532. *Юркова О. В.* Український музей (м. Нью-Йорк, шт. Нью-Йорк, США) / О. В. Юркова // *Енциклопедія історії України.* – Київ : Наук. думка, 2019. – Т. : Україна–Українці, кн. 2. – С. 751–752.

Див. також № 221, 463.

Туреччина

533. *Галенко О.* Контури України за османським переписом козацьких фортець 1678 р. / Олександр Галенко // *Юрисдикційний статус Київської православної митрополії у 1686 році: богослів'я, канонічне право та культурно-історичний контекст : зб. доп. наук. конф., [31 січ. 2019 р., Нац. заповідник «Софія Київська»].* – Київ, 2019. – С. 121–128. – Перепис зберігається в османській секції Архіву прем'єр-міністра Республіки

Туреччина (Başbakanlık Osmanlı Arşivi) у Стамбулі, фонд реєстрів податкових переписів та пожалувань (Taru ve Tahrir Defterleri), шифр ТТ 808.

534. *Полтораk В.* Історія Османських козаків за матеріалами Державного Османського архіву (Başbakanlık Devlet Osmanlı Arşivi) / В. Полтораk // Чорноморська минувшина. – 2019. – Вип. 14. – С. 133–140.

Франція

535. *Йосипишин Я.* Українська бібліотека імені Симона Петлюри в Парижі як місце національної пам'яті (до 140-річчя від дня народження Симона Петлюри та 90-річчя відкриття бібліотеки) / Я. Йосипишин, М. Палієнко // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 7–26.

536. *Шляхтич Р.* Голокост у сільській місцевості Дніпропетровської області (за матеріалами свідчень очевидців з архіву Yahad-In Unum) / Роман Шляхтич // Roxolania Historica = Historical Roxolania : наук. зб. – 2019. – Вип. 2 (17). – С. 188–198.

Див. також № 464.

Чехія

537. *Казак О. Г.* Національно-культурная жизнь межвоенной Подкарпатской Руси в оценках членов правительства Чехословакии в Лондоне (1940–1944 гг.) / О. Г. Казак // Русин. – 2019. – № 57. – С. 294–306. – Джерельну базу роботи склали документи Національного архіву Чеської республіки (Прага).

538. *Кічера В.* Греко-Католицька Церква і держава в автономній Карпатській Україні (за матеріалами МЗС ЧСР) / Віктор Кічера // Карпатська Україна – незалежна держава : матеріали Міжнар. наук. конф., присвяч. 80-річчю проголошення Незалежності Карпат. України (м. Ужгород, 14–15 берез. 2019 р.) / ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т», НАН України, Ін-т історії України. – Ужгород, 2019. – С. 88–95.

539. *Павлів О.* Віднайденій та порятований Таємний архів української міжвоєнної (1918–1939), воєнної (1939–1945) та післявоєнної еміграції в Чехословаччині, Німеччині та Франції / О. Павлів // Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини: актуальні виклики сучасності : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 6–7 черв. 2019 р., Київ, Україна / Нац. Києво-Печерський історико-культурний заповідник [та ін.]. – Київ, 2019. – С. 185–189. – Таємний архів знаходиться у власності Архіву mgr. Олега Павліва, який є дочірньою інституцією Товариства «Опір Західної України» в Празі.

Див. також № 239.

Швеція

540. *Нечитайло П. О.* Невідомі плани Кам'янця-Подільського XVIII століття із зібрання Військового архіву в Стокгольмі: попереднє повідомлення / П. О. Нечитайло // Кам'янець-Подільський у контексті українсько-європейських зв'язків : матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф., м. Кам'янець-Подільський, 17–18 трав. 2012 р. – Кам'янець-Подільський, 2016. – С. 48–49.

7. Персоналії архівістів

541. Архівний шлях завдовжки у життя. – Київ, 2019. – 102 с. – Збірка привітань з нагоди ювілею К. Є. Новохатського.

542. На крилах одержимості : до 65-річчя від дня народж. Сергія Дмитровича Гальчака – науковця, краєзнавця, архівіста, журналіста, літератора, педагога, громад. діяча : [біобібліогр. покажч.] / Центр дослідж. історії Поділля Ін-ту історії України НАН України, Вінницька обл. універс. наук. б-ка ім. К. А. Тімірязєва [та ін.]; уклад.: В. М. Паламарчук, Т. В. Котуз. – Вінниця : Меркьюрі-Поділля, 2014. – 204 с.

543. Соловка Любов – історик, джерелознавець, краєзнавець : бібліогр. покажч. публікацій / упоряд. О. Жерноклеєв. – Івано-Франківськ, 2019. – 22 с. : іл.

544. Тарас Пустовіт: до 60-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / Департамент культури і туризму Полтавської ОДА, Полтав. обл. універс. наук. б-ка ім. І. П. Котляревського, відділ краєзнавства; уклад.: М. А. Федорова, Г. А. Дідусенко. – Полтава : АСМІ, 2019. – 156 с. – (Видатні краєзнавці Полтавщини ; вип. 3).

545. *Баженов Л. В.* Біля витоків архівної справи на Поділлі – Вінниччині (до 125-річчя від дня народження фундатора Державного архіву Вінницької області Юрія Семеновича Александровича) / Л. В. Баженов, О. Л. Баженов // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 17–20.

546. *Бандура М. В.* Микола Григорович Щербак – талановитий вчений, Людина і Вчитель (до 70-річчя від дня народження) / М. В. Бандура // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 255–257.

547. Гальчак Сергій Дмитрович – науковець, краєзнавець, журналіст, архівіст, громадський діяч // Хмельницькі краєзнавчі студії : наук.-краєзн. зб. – 2019. – Вип. 19. – С. 28–32.

548. *Гуцал А. Ф.* Віленський архіваріус М. І. Горбачевський і питання історичної метрології в його дослідженнях / А. Ф. Гуцал // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 84–87.

549. *Дуба Л.* Архівна діяльність Миколи Федоровича Тищенка: від життєвої необхідності до наукової зацікавленості [Електронний ресурс] /

Людмила Дибба // *Scriptorium nostrum*: електрон. іст. журн. – 2019. – № 1 (12). – С. 38–45. – Режим доступу: <http://sn.kspu.edu/index.php/sn/article/view/5/9>. – Назва з екрана.

550. *Довжук І.* Історик Олександр Грушевський: штрихи до портрету / Ігор Довжук // *Соціум. Документ. Комунікація*: зб. наук. ст. Серія: Іст. науки. – 2019. – Вип. 8. – С. 120–133.

551. *Завальнюк К. В.* Володимир Свідзинський – будівничий архівної справи на Кам'янецьчині (1921–1925) / К. В. Завальнюк // *Подільська старовина*: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 98–102.

552. *Завальнюк О. М.* В. Г. Байдич: яскравий життєвий шлях і вражаючі трудові здобутки (до 60-річчя від дня народження) / О. М. Завальнюк // *Подільська старовина*: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 19–34.

553. *Завальнюк К. В.* Сергій Смеречинський (1892–1954) – будівничий архівної справи на Поділлі / К. В. Завальнюк // *Подільська старовина*: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 304–307.

554. *Калакура Я. С.* Шлях до архівознавства (до ювілею професора М. Г. Щербака) / Я. С. Калакура // *Архіви України*. – 2019. – № 4. – С. 246–249.

555. *Климова К.* Жан Мабійон: вчений і гуманіст [Електронний ресурс] / К. Климова // *Студії з арх. справи та документознавства*. – 2017. – Т. 24/25. – С. 175–186. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

556. *Коцур Г.* На ниві вітчизняної історичної науки та архівістики / Галина Коцур // *Етнічна історія народів Європи*. – 2019. – Вип. 57. – С. 116–117. – Про українського історика та архівознавця, голову Спілки архівістів України Миколу Григоровича Щербак з нагоди 70-річчя вченого.

557. *Мельник Р.* Участь В. Петріва в діяльності наукової Колегії Українського музею-архіву в Празі / Роман Мельник, Віра Мельник // *Історико-культурна спадщина: європейський вимір: тези Всеукр. наук.-практ. конф., 1 черв., 2018 р., Львів*. – Львів: Інтерпрінт, 2018. – С. 93–97.

558. *Мороз І.* Іван Крип'якевич як ініціатор та організатор створення семінару з архівознавства і спеціальних історичних дисциплін при ЦДІА УРСР у Львові [Електронний ресурс] / І. Мороз // *Студії з арх. справи та документознавства*. – 2017. – Т. 24/25. – С. 191–203. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

559. *Левченко Л. Л.* «Миколаївський період» В'ячеслава Стрельського в документах Держархіву Миколаївської області / Л. Л. Левченко // *Подільська старовина*: вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 2 (2). – С. 106–135.

560. *Павленко С. Ф.* Історик із душею поета: Миколі Григоровичу Щербаку – 70! / С. Ф. Павленко, Н. А. Коломієць // *Архіви України*. – 2019. – № 4. – С. 250–254.

561. *Петренко І.* Участь історика Віри Жук (1928–2008) у фундаментальному енциклопедичному виданні «Історія міст і сіл Української РСР. Полтавська область» / І. Петренко // Четверті Череванівські наукові читання : зб. наук. ст. за матеріалами Всеукр. наук. конф. (з міжнар. участю) (до 100-річчя з часу створення історико-філологічного факультету в Полтаві), 25–26 жовт. 2018 р. – Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2018. – С. 119–127.

562. *Петренко О. С.* Ю. В. Легун: архівіст, історик, педагог (до 50-річчя від дня народження) / О. С. Петренко // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 17–18.

563. *Старенький І. О.* Діяльність Пилипа Клименка зі збереження архівної спадщини на Поділлі у 1918–1920 роках / І. О. Старенький // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2017. – № 1. – С. 320–324.

564. *Федорова М.* Пустовіт Тарас Павлович / М. Федорова // Енциклопедичний вісник України. – 2019. – Вип. 11. – С. 53–57.

565. *Франко О. О.* Видатний український історик-архівіст, джерелознавець, археограф І. Л. Бутич (до 100-річчя від дня народження) / О. О. Франко, А. Д. Франко // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 168–186.

566. *Цимбалюк П.* Одержимий творчістю (до 70-річчя від дня народження Сергія Дмитровича Гальчака) / П. Цимбалюк // Краєзнавство. – 2019. – № 2. – С. 82–88.

567. *Чижова О. В.* Людмила Андріївна Проценко – відомий український історик, архівіст, краєзнавець, некрополіст / О. В. Чижова // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 244–247.

568. *Якобчук Н. О.* І. М. Каманін в історії архівної справи України кінця ХІХ – початку ХХ століття / Н. О. Якобчук // Подільська старовина : вісн. Держ. архіву Хмельниц. обл. – 2019. – № 1 (4). – С. 259–265.

8. Конференції, наради, семінари

569. *Алексєєнко А. О.* Міжнародний круглий стіл «Проблеми інформатизації архівної справи: цифровізація як засіб забезпечення потреб інформаційного суспільства (до 50-річчя ЦДНГА України)» (20 червня 2019 р.) / А. О. Алексєєнко, М. А. Балишев // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 192–202.

570. *Андрієвська Л.* Круглий стіл з міжнародною участю «Архівна справа в Україні: підсумки сторіччя та перспектива майбутнього», присвячений 100-річчю від дня створення першого державного органу управління системою архівних установ України [Електронний ресурс] / Л. Андрієвська // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 299–305. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

571. *Бажан О. В.* Круглий стіл «Крим – це Україна. Документальні свідчення в архівах України» / О. В. Бажан // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 203–209.

572. Виставки, презентації, конференції, зустрічі... // Архіви України. – 2019. – № 1. – С. 222–253.

573. Виставки, презентації, конференції, зустрічі ... // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 258–287.

574. [Виставки, презентації, конференції, зустрічі] // Архіви України. – 2019. – № 3. – С. 213–241.

575. [Виставки, презентації, конференції, зустрічі] // Архіви України. – 2019. – № 4. – С. 268–315.

576. *Індиченко Г.* Архівна та рукописна наукова спадщина: сучасні особливості формування та використання / Г. Індиченко, Т. Коваль, О. Вербіцька // Бібл. вісник. – 2019. – № 6. – С. 64–66. – Про науковий семінар, що відбувся 10 жовтня 2019 р. у рамках Міжнародної наукової конференції «Бібліотека. Наука. Комунікація. Актуальні тенденції у цифрову епоху».

577. *Каменєва С.* Про Міжнародну науково-практичну конференцію «Архіви в сучасному світі: виклики та завдання» [Електронний ресурс] / С. Каменєва // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 204–207. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

578. Круглий стіл «Архіви у ХХІ столітті: актуальні питання архівного менеджменту» (11 червня 2019 р.) // Архіви України. – 2019. – № 2. – С. 252–257.

579. Протокол засідання Круглого столу з міжнародною участю «Архівна справа в Україні: підсумки сторіччя та перспектива майбутнього», присвячений 100-річчю від дня створення першого державного органу управління системою архівних установ України, 21 вересня 2017 р. [Електронний ресурс] // Студії з арх. справи та документознавства. – 2017. – Т. 24/25. – С. 317–325. – Режим доступу: <https://undiasd.archives.gov.ua/doc/studiji/stud-2017.pdf>. – Назва з екрана.

Див. також № 425, 439.

9. Бібліографічні посібники

580. Архівознавство та архівна справа в Україні: матеріали до бібліографії за 2018 рік // Бюлетень Галузевого центру науково-технічної інформації з архівної справи та документознавства / Держ. арх. служба України, Укр. наук.-дослід. ін-т арх. справи та документознавства, Галуз. центр наук.-техн. інформації з арх. справи та документознавства; уклад.: А. А. Майстренко, Р. В. Романовський, С. Л. Зворський. – Київ, 2019. –

Вип. 2 (32). – С. 39–112. – Режим доступу:
https://undiasd.archives.gov.ua/doc/bulletin/GSNTI_32.pdf.

581. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія = Library science. Record studies. Informology : наук.-допом. бібліогр. покажч. журн. : до 15-річчя журн. (2004-2018) / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого ; уклад.: С. Х. Литвин, В. В. Добровольська, О. М. Збанацька, О. Г. Кириленко. – Київ, 2019. – 83 с.

582. Творчий доробок професорсько-викладацького колективу кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки: до 75-річчя діяльності (1944–2019) : вибрана бібліографія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, іст. ф-т, кафедра архівознавства та спец. галузей іст. науки ; авт.-упоряд.: І. Н. Войцехівська, М. Г. Палієнко. – Київ : Інтерсервіс, 2019. – 135 с.

10. Рецензії

583. *Матяш І. Б.* Лекції з архівного менеджменту від метра української архівної освіти (до виходу навчального посібника професора Ярослава Калакури) / І. Б. Матяш // *Архіви України*. – 2019. – № 3. – С. 203–207. – Рец. на кн.: Калакура Я. Менеджмент в архівній справі : конспект лекцій / Ярослав Калакура ; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – Київ : Київ. ун-т, 2018. – 239, [1] с.

584. *Якобчук С. О.* Комплексне довідково-інформаційне видання «Архівні установи Київщини: Путівник» / С. О. Якобчук // *Архіви України*. – 2019. – № 3. – С. 211–212.